မောင်ဝံသ

မာဂရက်သက်ချာ

နိုင်ငံရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ

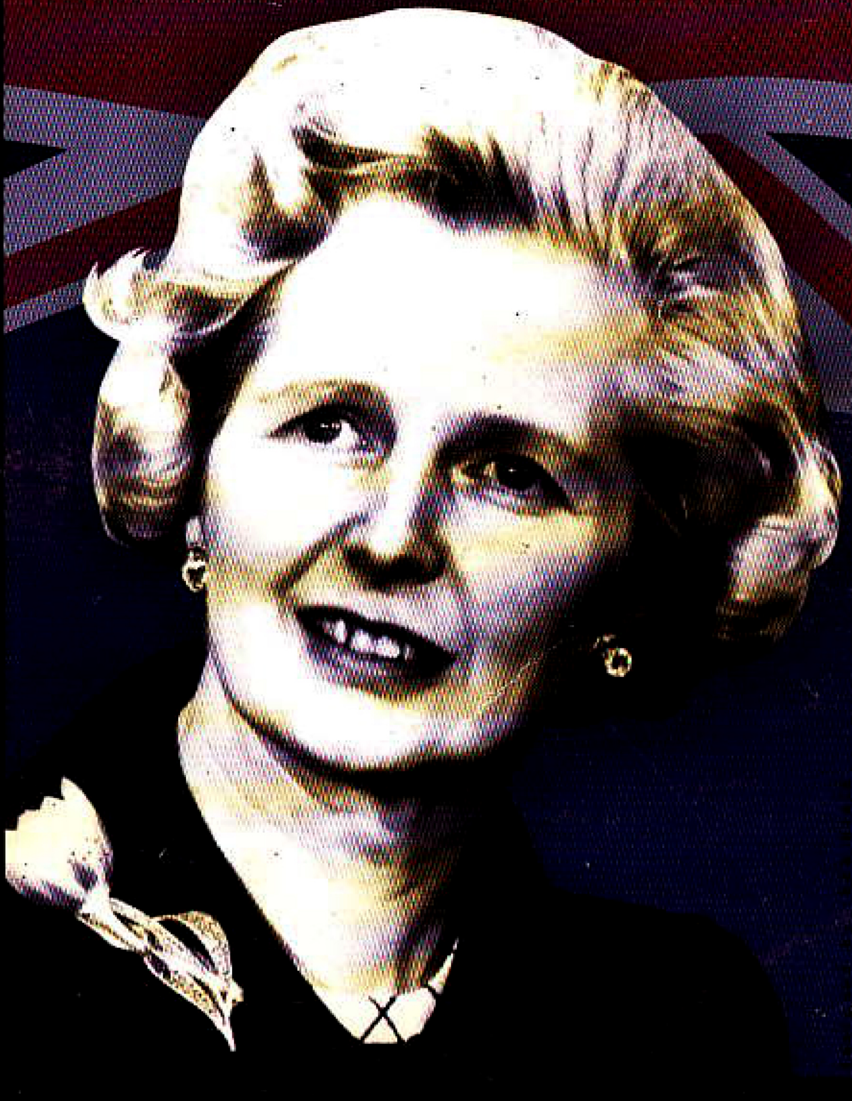

ဆောင်းပါး

[illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ဖုန်း - (၀၁) [illegible] / [illegible]

e-mail: [illegible]@gmail.com

[illegible]

[illegible]

[illegible]
၀၆၁ ၊ ဆောင်
[illegible] / ဆောင်းပါး - ရန်ကုန် ၊
[illegible] ၊ ၂၀၁၃ ၊
စာ - [illegible] ၊ [illegible] စင်တီမီတာ
(က) [illegible]

မာဂရက် သက်ချာ

နိုင်ငံရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ

မောင်ဝါသ

ဒေါ်မြစာပေ
၁၁၃၊ ၃၃လမ်း(အလယ်ဆယ်) ကျောက်တံတား ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း-(၀၁)၃၇၃၃၂၀ / ၀၉ ၅၀၄၀၉၉၅
e-mail: daung73@gmail.com

ဓာတ်ရှင် သတ်မှာ

နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံ

မာတိကာ

- ဆောင်စုသစ်၏ အမှာ

(၁) ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်ရာ	၁၉
(၂) အစေခံသမီး	၂၀
(၃) နှိမ်နင်းခြင်းအတွေ့အကြုံ	၃၅
(၄) ရာဇဝင်ကြီး မှတ်စုကြွင်း	၃၉
(၅) ထထစေနုံဝါလိမ်ပ်တစေတွေ့ အကြုံ	၄၅
(၆) ဂုဏ်ယာဉ်ကြီးအကြွင်းသို့	၅၁
(၇) ပညာရေးစနစ်ကြီးသာ	၅၇
(၈) ဒါတိစေါင်းဆောင်သစ တောကာမကြွေ့ရှမ်း	၆၅
(၉) ထိဝ်ပတ်မှ လက်စေတွေ့သို့	၇၀
(၁၀) အိမ်ထောင်စရေးနှင့် နိုင်ငံရေး	၇၇
(၁၁) ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော ပြဿနာများ	၈၃
(၁၂) အကြွင်းစား ကျွန်သာစေထပ်	၉၉
(၁၃) မြို့တွင်း ပြည်ပ ပုဂ္ဂိုလ်များ	၁၀၅
(၁၄) ခေါင်းဆောင်ဘဝမှ ဆင်းလေရမှိန်	၁၀၄
(၁၅) အာဏာသိမ်းသော်လည်း ပြည်ဝန်ရ	၁၂၀
(၁၆) အကြွင်းအားဘာဝ ပုဂ္ဂိုလ်အနိုင်းထစေများ	၁၂၉

မောင်ဝံသော် အမှာ

သံမဏိ (The Iron Lady)ဟု နာမည်ကြီးခဲ့သော ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် ခေါင်းဆောင် မာဂရက်သက်ချာ (Margaret Thatcher) သည် သာမန်ထက် ထူးချွန်သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ်များထဲတွင် ခေတ်တစ်ခေတ်ကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့ပြီး "သက်ချာဝါဒ" (Thatcherism) ဟူသော ဝေါဟာရ ကျန်ရစ်ခဲ့လောက်အောင် ကိုယ်ပိုင်မူဝါဒတွေ ချမှတ်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူမသည် သူတော်စင် (Saint) တစ်ယောက် မဟုတ်။ ပီဘိ နိုင်ငံရေးသမားတစ်ယောက်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ထူးချွန် ထက်မြက် ပြီးပြည့်စုံသော နိုင်ငံရေးသမားတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့သည်မှာတော့ အမှန်ပင်ဖြစ်၏။

၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သော မာဂရက် သက်ချာသည် ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှ ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီ၏ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာသည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီကို အတိုက်အခံပါတီ အဖြစ်မှ အာဏာရပါတီ ဖြစ်လာအောင် သူမက ဦးဆောင်မှုပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် မဲကောက်ယူရာသည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံရသည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံတွင် ပထမဆုံး အမျိုးသမီးဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၉ မှ ၁၉၉၀ အထိ ၁၂ နှစ်တိုင်တိုင် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ခဲ့၍ ၂၀ ရာစုအတွင်း ရာထူး သက်တမ်း ကာလအရှည်ဆုံး ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် လည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

မာဂရက်သက်ချာ၏ နိုင်ငံရေးဘဝသည် လေ့လာသင့် လေ့လာအပ်သော နိုင်ငံရေး ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆမိ၍ ဆရာကောင်းဝေ့ ကြီးမှူးသော Youth မဂ္ဂဇင်းတွင် လစဉ်ဆက်တိုက် ရေးသားခဲ့မှု ယခု စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကားစာအုပ်များတွင် Margaret Thatcher, A Personal and Political Biography By Russell Lewis ကို အဓိကထားပြီး Wikipedia မှ အချက်အလက်များ ဖြည့်စွက် ရေးသားခဲ့ပါသည်။

မာဂရက်နှင့် မြနှယ်ပါ၊ ၁၉၂၉

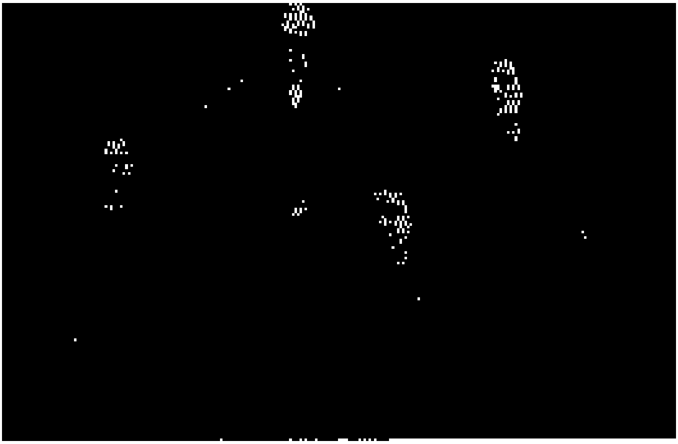

မြို့တော်ဝန်မိသားစု ၁၉၄၇
(မာဂရက်သက်ချာ၏ ဖခင်ကြီးသည် ဂရင်သမ်မြို့ကလေး၏
မြို့တော်ဝန်ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်။)

ကျောင်းသူဘဝ မာဂရက်၊ ၁၉၄၁
(ဓနောက်ဆုံးတန်း ဝဲဘက်)

၁၉၂၃ ခုအောက်တိုဘာလ လွှတ်တော်အမတ်ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရန်
အလုပ်သမားများနှင့် တွေ့ဆုံမဲဆွယ်နေစဉ် (ဖြိုးထွက်တွင် ရှုံးနိမ့်ခဲ့သည်။)

ဝင်းနစ် သတ်ချာနှင့် ယဉ်ယဉ်သည်အေး၊ ၁၉၅၀

အမြဲ့ကာလလေးအနုပ်ဆောင်ကြင်၏ မိခင်၊ ၁၉၅၃

ပထမဆုံးလွှတ်တော်တက်သည့်နေ့၊ ၁၉၃၃

အထိရုက်ကို ဆောင်ခဲ့၍ မှတ် ၉ ၁/၂ (ထိုးနှစ်ပိုင်းတစ်ပိုင်း)
နှသည်ရေချိုမ် ၁၉၇၄

မှန်တင်ခုံရှေ့မှာ ၁၉၇၄

မိသားစု နိုင်ငံရေး ၁၉၇၅

ပါတီခေါင်းဆောင် အရွှေ့ခံချိန် ၁၉၇၅

အောင်ပွဲရသူ၏ [illegible] ၁၉၉၃

ခင်ပွန်းနှင့် သားနှင့် ပျော်ရွှင်စွာ ၁၉၉၃

ပရိသတ်၏ အချစ်တော်ဘဝ ၁၉၇၁

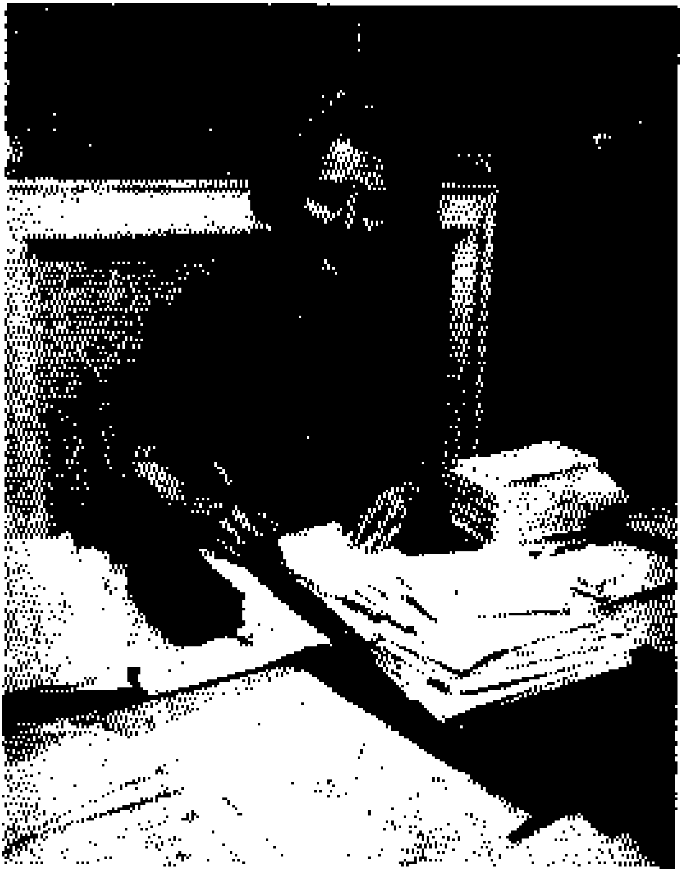

ထောက်စံတာဆေးမေးသူ ပရိသတ်များက စာပြန်စေရနေစဉ်၊ ၁၉၇၇

(၁)

တိုက်တိုက်တိုက်တိုက် ထုံးကြည့်ရ

ရှေ့နှံ့မှာသော နန်းတော်မီး ဂူဝ ခန်းမ အခံတော်နှိုင်း ထနောင်တော်ကြီးကျော်တော်လ ပွဲတော် ထမ်းရွက်နိုင် ကတော့ရှုပ်တော်ကြီးနှင့်ပြီး ထိုမှုန်တော်မင်းသား ထမ်းတော်တော် တာဝန်ရ ရှုတ်ရ မျိုးဆိုင်၏

ထူးတော်တော်မ် ကရှုတ်မှု ကောင့်တော်ရှုပ် အတော့မှုကြီးမှာ ထမ်းသော တော့ရ ဦးကရှု တာတော်မြင်တော့်တော်ကျော်

“အဝိ တော်တော်တော်တော်တော်ချစ် အဝိ ရှုပ် ဆူရှုတာ တတော့မှုကြီး ထိပ် ထမ်းသတော့တဲ့”

ကိုမှုန်တော်မင်းတော်တော် မှုတ်ရှင်းပြီးမှုပြုတော့ပိုင်တော်ကျော်မှု -

“ကျော်တော်တော်တော်ပါရှုပ်ပါလား အတော့မှုကြီးကျော်”

“မင်း၊၊ အတော်မှုပြတော့ပိုင်တော်တော် ကျော်တော်တော်တော်တော်မှုပိုင် အတော့မြင်တော့ဝဲ”

“အဝိမျိုးတိုင်တော်မြင့် ဆူရှုတာဒိ အတော့မှုကြီး ကျော်တော်တော်မှုတော်တော် တော့တော်ပါလား”

ကိုမှုန်တော်မင်းတော်တော်ကျော်မှု တတော့မှုကြီးတော် မှုတ်ပြီး နတော့ရှိမှုရ အမြင့် ဗူမှုတော်ဝဲ မြင့်တော့်ပိုင်မှုတော်ကျော်

“မကြည့်၊၊ ထုတ်တော်တော်ချင်း အဝိ တော်ပိုင့် ဆူရှုတာချင်း ဟုတ်ပါတော်မ် ရှုတ်ပါတော်မ်။”

ထို ကိုးနှစ်သားလေးလေးအား အမြဲသွားယောက်ျား နောင် နှစ် ၄၀ ခန့်အကြာ တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံကြီး၏ ပထမဆုံး အမျိုးသမီး ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာမည့် မာဂရက် သက်ချာ ဖြစ်သည်။

တောက်ပသည့်မိခင် ဂျိမ်းနှင့်အတူ ထိုသို့ သူမသည် ငယ်စဉ်ကတည်းက "ဝ"ကလေးကို ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအရွယ်ကတည်းက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှု အပြည့်ရှိခဲ့လေသည်။

ထိုယုံကြည်မှုကြောင့် သူမသည် တစ်ထပ်တွင် ထိပ်တန်းနိုင်ငံရေးဝါကြီး ဖြစ်သော ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်အဆင့်သို့တိုင်အောင် ထိုးဖောက် တက်ရောက်လာနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၄ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင် မာဂရက်သက်ချာသည် လူအများက ထင်မှတ်မထားဘဲ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံလိုက်ရသည်။

ထိုစဉ်က ထော်ရီ ခေါင်းဆောင် အက်ဒွပ် ဟိသ်က ၁၁၉ မဲ၊ အခြား ယှဉ်ပြိုင်သူတစ်ဦးဖြစ်သော ဟျူးဖရေဇာ ၁၆ မဲ၊ မာဂရက်သက်ချာက ၁၃၀ မဲ ရရှိ၍ အက်ဒွပ်ဟိသ်အား ၁၁ မဲ အသာဖြင့် အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီဝင်များက မဲပေးရွေးချယ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်သစ် ရွေးချယ်မှုကို ဝါရင့်နိုင်ငံရေး သမားကြီးများနှင့် သတင်းစာဆရာများက ကြိုတင်ခန့်မှန်းခဲ့ကြသော် မာဂရက်သက်ချာကို စဉ်းစားထည့်တွက်ခဲ့သူ မရှိသလောက်ပင်။

ရင့်ကျက်သော ခြံချက်ရှုမြင်မှုများကား နှိုင်းယှဉ်၍ ဒေလီမေးလ် (Daily Mail)နှင့် စပက် တေတာ (Spectator) သတင်းစာကြီးနှင့်မဂ္ဂဇင်းမှ သတင်းထောက်များဖြစ်သည်။ ယင်း သတင်းထောက်အကောင်းအသောတွင် မာဂရက် သက်ချာအား "ရှေ့တွင် မရ နိုင်ဘူး" ဟု ကြိုတင်ဟောကိန်းထုတ်ခဲ့ကြ သည်။ ကျွန်တော်တို့အကြီး အလုပ်သိုင်းဝိုင်းက အကြံပြုထားသည် နိုင်မှာ လောရှု ဖိလာသည်ကို ရှုမြင်ကြသည်။

အလုပ်သိုင်းဝိုင်းက မျှော်လင့်မထားသည့်ကြားမှ မာဂရက်သက်ချာ အနိုင်ရရှိပြီးနောက် "ကံကောင်းလို့ နိုင်သွားတာ" ဟူသော မှတ်ချက်များ ထွက်ပေါ် လာခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ မာဂရက်သက်ချာက ဟိုးယခင် ကိုးနှစ်သားအရွယ်တုန်းက ပြောခဲ့သည့်ပုံ ပြောခဲ့ပြန်လေသည်။

"ကံကောင်းလို့ နိုင်တာမဟုတ်ပါဘူး ကျွန်မရဲ့ထိုက်တန်မှုကြောင့် နေရာကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် ရတာပါ" ဟု ပြောကြားပြီး "လူမှန်"၊ "နေရာမှန်"၊

"အချိန်မှန်" ဟူသော မှန်သုံးမှန် အကြောင်းကို မှန်းပြခဲ့သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ သူမ (မာဂရက်သက်ချာ) သည် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီ ခေါင်းဆောင်နေရာအတွက် လူမှန် ဖြစ်၏။ သူမအတွက် ထိုက်တန်သော ပါတီခေါင်းဆောင် နေရာသည် နေရာမှန် ဖြစ်၏။ ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီသည် သူမ ကဲ့သို့သော အရည်အချင်း ပြည့်ဝသည့် ခေါင်းဆောင်ကို အရေးတကြီး လိုအပ်နေချိန် ဖြစ်၍ အချိန်မှန် အချိန်ကိုက် ဖြစ်ရသတည်း။

ထိုအချိန် ထိုအခါမှာ "အချိန်မှန်" ဟု ပြောရည်ဆိုလျှင်လည်း ပြောစရာ ဖြစ်နေသည်။ ပါတီခေါင်းဆောင် အက်ဒွပ်ဟိသ်၏ ဦးဆောင်မှု အောက်တွင် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီသည် ဆုတ်ယုတ် ကျဆင်းလျက်ရှိသည်။

အက်ဒွပ်ဟိသ်ကို မွေးရာပါ ရှုံးသမား (born loser) ဟု၍ပင် နာမည်ပြောင် ပေးထားကြပြီဖြစ်သည်။ သူ ခေါင်းဆောင် လျက်ရှိသော ကာလအတွင်း ကွန်ဆာဗေးတစ်၏ "တိုရီပါတီ" သည် ရွေးကောက်ပွဲ လေးကြိမ်မှာ သုံးကြိမ် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်၏။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ ရွေးကောက်ပွဲတွင် နောက်ဆုံး အကြိမ်ရှုံးနိမ့်ခဲ့သည်။ သူ ဆက်လက်ဦးဆောင် နေပါက နောင် ရွေးကောက်ပွဲများတွင်လည်း နိုင်ခြေရှိတော့ရန် အကြောင်း မမြင်။

ခေါင်းဆောင်အပြောင်းအလဲကား မုချ လိုအပ်နေပြီ။ ပါတီတွင် မာဂရက်သက်ချာထက် ပိုရင့်သူ နာမည်ကြီးသူတွေ ရှိနေသည်။ အက်ဒွပ်ဟိသ်ကို ပယ်ရှားပြီး ခေါင်းဆောင်နေရာယူရန် ရှုသော ထိုနေရာ၌ ပါဝင်ဖို့ ရှေ့တန်းက ကြိုးစား

ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်သစ် ရွေးချယ်ပွဲကို ပါရှင်နိုင်ငံရေး အကဲခတ် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သတင်းစာ ဆရာများက ကြိုတင်တစ်ပေး ခဲ့ကြရာ၌ မာဂရက်သက်ချာကို တရင်းထဲ ထည့်တွက်သူ မရှိသလောက်ပင်

သည်။ သူ့အပြင် ဆောဂီဝင်ချိုးကော် ကထည်း ဝေးရာစေါက် ရင်မှုန်သော သည်။ ဆောဂီဝိတ်က မျှက် ထက်ချက်ကို မဟာမိတ် အဖြစ် အတည်ပြုသည်။ အာသဲဖြူတာသော ပုံနှိပ်ကြိုးဖြစ်ရှဲ မဟာရက် သက်ရှာအတောင်ပြ ရှက်ကို မယုံနိုင် မဟာမိတ် အဖြစ်သာ ရုပ်ထည်ပြီ ဆောဂီဝ် ဝိတ်ဝေါင်တောင် ပြိုဝင်ထွန်းတယ် ထည့်တော်ထမ်း ရောက် ရှေ့တောထင်ပွဲမှာ ဝိဝိတ်ပွိုင် အနိုင်ရရှုံးဝေးသည်ထည့် ကောင်း အနိုင်ရဖွဲ့ နှ ဆင်းရဲသော ရေပုံ တော်ဝေးစု ရုပ်ပျောက်ခံသော ရောင်ထည့်နိုင်သည်။

သို့ရာတွင် ဆောဂီဝင်သည် တောတောင်ရှိမှုသူ့ဂျာ ဝိတ်ဝေါင်တောင် ရောက်ရေအတွက် ပိတ်ပြုနိုင်မြင်း မပြုနိုင်သေးပေ။ ပြဿနာမှာ ပြည်သူများကမင်း ရေးနှင့် ပတ်သက်သည်။ စိတ်ပုံမှန်မဟုတ်သူများတွင် ကိုယ်ဝန်မရှိစေရန်နှင့် ထက်မထင်ရသေးသော ထက်တစ်ထက်အား မိဘများ ဝေးရှူးနည်းသွားစေရန် သဘောတရားပည်းများကို အားမွေးပေးရန် ထိုသည်မှာ ဆောဂီဝင်က သူ၏ သဘော တရားကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန် ထိုကာလက ပတ် ပြဿနာမှာ အာဏာထွင် ထိုင်ထမ်း ရောက်နေသည်။ ကျွန်တော်တော်တို့ သည် နာမည်ကြီး ကျွန်တော်တော် "ရာဇ ပယ်" မိတ်ဖြစ်ရှဲ သဘောတရား သဘောကျခြင်း ကိုရှင်ကို အတည်ပြုသော ဆန့်ကျင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဆောဂီဝင်က နိုင်နိုင်းရှိန်ရှိန် သူ၏ ဝိသမ္မာမြင် ပြောဆန့်ကျင်တိုက်သည် သဘောတရားကို ပြောခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပုံမှန်စိတ်အနေအထားမရှိသော မိန်းကလေးများသည် ထမ်းကောင်း အကြောင်းမသိဘဲ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရသူအများ ဖြစ်လေ့ရှိ ထိုသေးသူသည် လူ့ဘောင်အသည်းတွင် ရောက်ထင် စိတ်ပုံမှန် မဟုတ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာမည်။ ပုံမှန်ဝိတ်မရှိသောသူများ မိမိကလည်း မထောင်ရောက်နိုင် လူ့ဘောင်အသည်းအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်မည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ့် ဝန်ဆောင်မယ် အနိုင်နိုင်ရှာဖေး မရှုရသော ဆင်ခြင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် မိန်းကလေးများ သည်လည်း ထက်မထင်ရသေးသော ကိုယ်ဝန်မရှိ စေထမ်းကာ ဆောဂီဝင်က ပုံကြည့်သည်။ သူ ပုံကြည့်သည့်အတိုင်း ထုတ်ဖော်ကြား ထုတ်ဖော် ပြော ဆိုက်သောအခါ လူထုကြားတွင် ပွက်လောရိုက် သောင်းထ သွားသေးသည်။

သူ့ကို ဝေဖန်တိုက်ခိုက်သူများအား ဆောဂီဝင်က ပြန်လည်ချေပသည်။ ထိုစဉ် သူ့အသက် ၆၅ နှစ် ပြည့်သိပ်ကြီးနေပြီဖြစ်သည်။ ထိုအသက်အရွယ်ကြောင့် ဆောဂီဝင်၏ နိုင်ငံရေးဘက်တွင်သည် ဝိတ်ဆိုးသွားစေသည့် ကျွန်တော်တော်တို့ ဝေါ်ဝေါင်တောင်ရွေးပွဲတွင် သူ့ဝင်ပြိုင်ထွန်းသည်။ ဖိုင်များသွားကြ ပြိုင်ပွဲနိုင်ငံရေး

သဘောတိုင်း ဘိုးဘေးကြီး ရှေးရှေးကပြော "ဘယ်တော့မှ မလောင်းနှင့် ဘယ်တော့မှ ကိုယ်ကတော့ ကိုယ် မရှုံးနိုင်" ဟု ရေးထားသောစကားသား မြန်မာ့ရာဇဝင်ကြီးအား ပြန်ပြီး ပေးခဲ့ပုံသည် မှတ်ပါလေသော ဆိုလိုသည်မှာ နိုင်ငံရေးသမား တစ်ယောက်သည် ကိုယ်မှန်သည်မှာ ယုံကြည်ရာကို ပြောဆိုလုပ်ကိုင်ပါ လုပ်ပြီးရင်ပြီး နောက်တော့မှ "ကျွန်တော် မှားပြီ" ဟု မလောင်းနှင့် "ကျွန်တော်တကော့ ပြန်ရုပ်သိမ်းပါတယ်" ဆိုတာမျိုး မပြောနှင့် ဟူ၍ ပြောသည် နှင့် တောက်ဝသည် ပါတီခေါင်းဆောင်ချုပ်နှင့် ပါဝင်တော့ပဲ တောင်းပန်ရပ်တန် လိုက်သည်။

ဤတွင် ဆောင်းဒိန်နှင့် ယောဒိတ် ဖွဲ့စည်းသော မျှော်သောက်ရာသော ကျွန်တော့ပုသည်။ သူတို့ချင်း ချုပ်ရေးဝင်ခေါင်းဆောင်ပြီး မှုတ်သောက်ရာက ပါတီခေါင်း ဆောင် ရွေးပွဲ၌ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြပြီးပြီသည်။

ကျွန်တော်ဆောင်ပါတီအကျပ်များက ခေါင်းဆောင်မှ ဆော့ပြင်းဆောင် ထုတ်ရှင်းရေးပြင်ဆိုင်တွင် ဆောင်ဒိန်၏ ကိုယ်ပိုင် မာကရက်သက်ချာကို ဆန့် ဆောင်ကျင်းပြခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူမ ဆန့်ကျင်ခဲ့သည် ဂဲ ဆောင်းရှိုက ပြောရေးများကို ပုံသည်မှာ မကြိုး သို့သော် ကိုယ်ပိုင်ကိုယ် ယုံကြည်မှုအပြင်နှင့် ဆောရာက်တာမှ ကျွန်မ၏ ထိုက်တန်ရှိ သည်စရာကို ရတာမှ ခံပြီးမပြုခဲ့သည်။ ထို့ပြင် သူမကို ဆန့်ကျင်ကြောင်းသည်မှာ ထင်ခဲ့သူများသည် နောက် မှာကြော်ပါ ထင်ပေါ်ကြရသော်မှ ဝန်ခံကြရတော့သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ပါတီခေါင်း ဆောင်ဖြစ်ခဲ့သော မာကရက်သက်ချာသည် သူ့ကိုယ်တိုင်ကို ဆောင်ရွက်နိုင်အောင် ဦးဆောင်မှုပေးပြီး ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ ပထမဆုံး အမျိုးသမီး ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာခဲ့သည်။

(၂)

အဖေတူသမီး

ရွှင်သမီးကြိုက်ကလေးက ဆေးကြည့်တိုက်ထဲမှ ဆယ်မိနစ်လောက် မိန်းကလေး
လေးလောက် ထွက်လာသည်။ သူမ၏ လက်ထဲတွင် ကလေးထုပ်ထန်းရှည် တရုတ်
ကြီးများ တစ်ထွေးကိုင်ထားသည်။

"ဟေး... မကြီး တရုတ်လေး ဖုံးလေးရှည်လေး ငိုကြွေသည်မေးချင်လေး"
လေးမှုလေးလေး သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်က မေးသည်။

"ရှယ်ပါ ရောက်လေးတော့မှာပဲ လေးလေး ဟုန်းနိုင်တိုက်လာလေး ကိုမှာ
ထိုးမလေ့" ဟုပြောပါ မောရက်က ပြုံးပြုံးပြောလိုက်သည်။

အချိန်ကာလမှာ နှစ်ဆယ်ရာစု နိုင်ငံကြီးများ အင်္ဂလန်နှင့်ပြင်သစ်
တို့၏ ဖေဒ် ဆဲလ်ကျော် ရောက်လာသည့် လူနေမှုပုံစံကို မီတင်းထားသည့်
စာစုသည်မှ လူမှု သက်သာချောင်ချိရေး အတွက် အစိုးရက ငွေကုန် အလေ့
များမှာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သော ပြည်သူ့ဝန်ဆောင် (Welfare State) ဆိုများ
ပြောင်းလဲကို လေ့လာလျက် ရှိသည်။

အင်္ဂလန်နိုင်ငံ မြို့ကြီးများတွင် မိခင်လောင်းကြိုကြိုကာလ အများ
ပြည်သူပိုင်ဆေး ဆေးကြည့်တိုက်များ ရှိသည်။ အစိုးရထောက် ဆေးကြည့်တိုက်များ
မှ ဆရာဝန် လူမမာ စမ်းသပ်ကြည့်ရှုသည်။ ရန်သမီး ဆေးကြည့်တိုက်
တွင် ဆေးကြည့်တိုက်များ၏ တာဝန်ယူထားမှုမှာ "မတရက်" ပစ်ကြီးချက် ဖြစ်
လေရှိတွင် လယ်ပြင် လေ့လာတွက် ထောက်ပံ့မှုလေးလေးကြေးလော မိန်းကလေး
မြင်ကြောင်း မှတ်မိနေသည်။

"ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက်သက်ချာ ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ခေတ်ရဲ့ခေါင်းဆောင် အခမ်းဖော်ရာ၊ သူ ၈ သောက် ၁၃–၄ နှစ် အတွင်းကတည်းက သူ့ဖခင်အတွက် ဝယ်ပယ်တာကြီးကြီး တရုပ်တွေ တောလတ္တရားတယ်။ တန်းကြီးရှာရင်း လက်တစ်ချွန်း ပန်းပုနဲ့ သယ်ဝယ်တွေမှုရာ မှတ်မိနေပါတယ်" ဟု ဓာကြည့်တိုက်မှူးဟောင်း ဆာဘိုးဆိုက ပြောသည်။

"မှတ်မိသူဟောင်း ကျောင်းငြိမ်မှ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ကြီး ရသည်ရှာယ်မှု ဝယာယ်က သူဟာ ၁၂ နှစ်သားမှာ တကျင်းခွင့်ခဲ့ရတယ်။ ပညာကို ပြီးတဲ့အောင် သင်ခဲ့ရတာမဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်တွေ့ကိုယ်ချွန် ပညာဆည်းပူးခဲ့တယ်။ အောင်မြင်သူပညာရှင်ပေမဲ့ သူ့ရဲ့ ဆတ်ဆုပညာကောက်ကို ဘယ်သူမှ မေ့မှာ ထွက်ဝံ့ မရဘူး" ဟု ဓာကြည့်တိုက်မှူးဟောင်းက ပြန်ပြောပြသည်။

မာဂရက်သည် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာခဲ့သည့် ၁၉၇၉ ခုနှစ် မေလ ၁၃ ရက်တွင် မွေးဖွားသည့် မြို့ ဂရန်သမ်မြို့ဖိုးစုတော်ကြီး ကိုးနှိုင်း ပိုင်ရှင်ဖြစ်သည့် ဖခင်မှ အမ်မြဲသဘောကျခဲ့သည့် ဆတ်ဆုတန်ဆောင်က စိတ်ချ သားနှ ဆတ်ဆုတန်ဆောင်က ဝိမ္ပတ္တသ ဓာတောင်းပြခဲ့သည်။ မာဂရက်ကို မွေးဖွားခဲ့ကြ ဂရန်သမ်မြို့ဝေလမှ မိတန်း ဓာတ်ပိုင်ရှု လူဦးရေ ၂၅,၀၀၀ ဦးသာ ရှိသေးသည်။ မိနိုသော ရှေးဟောင်းမြို့ကလေးတစ်မြို့ဖြစ်ပြီး ရှုမျှ ရည်ရှိနေခဲ့ ဖြစ်သည်။

(ယခုမှ ခုနှစ်တွင် ဂရန်သမ်မြို့ကလေး နှစ် ၅၀၀ ပြည့်မြောက် ကျင်းပ နိုင်ခဲ့သည်။)

မာဂရက်သည် ဖခင်၏ ကုန်စုံဆိုင်ကလေး ဓာတ်ပေါ်ထပ်တွင် ၁၈ နှစ်သား အရွယ်အထိ နေထိုင်ခဲ့သည်။ သူတို့နေထိုင်ရာ အခန်းကျဉ်းကလေးတွင် ရေချိုးခန်း မရှိ၊ ရေတိုက်မိမှု အလုံပြုပြင်လျှင် ကောက်လေ၀ဝ်ဖို့ ဆင်းရသည်။ သူတို့ မိသားစု၏ အကြောင်းသိ မိတ်ဆွေဟောင်း တစ်ဦးက –

"သူတို့ရဲ့ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု အတော်အတန်ကိုမပြပြရင် ချမ်းသာတယ် ပြောနိုင်းပေမယ်၊ မပြည့်စုံကြဘူး ဆင်းရဲတယ်လည်း မပြောနိုင်ဘူး ပျိုးရှားစရိတ်လေ" ဟု မှတ်ချက်ချသည်။

ဤကုန်စုံဆိုင်ကို ဆယ်ဝဲရက် ဆေးဆိုင်ဝယ်သည့် ရေဝိုမှုအလော နိုင်ငံ ကလေဝ်အလော်ဝယ်တော်ဖိုင်ဖြစ်သည်။ နံရံတည်လော ဥမင်နှိုင်ရှိသည်။ အမှတ်အဆောင် ၆ ဖေ ၂ တော်မူနှိမ်းပြင်ကလေသည်။ သူမူလေက် ရုပ်ကြီးဆေးပိုက်ပုံဝေသည်။

သူသည် ဘဝသဘောရက်ကိုင်နိုင်သော မင်းတော်လော်ရှိသည် ဖြစ်သည်။

အရာရှိသော လူဝေရာင်ကြည်သည်။ တပ်မတော်တွင် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကို ဖိတ်ဆေးပါ တစ်ပါတည်းနေ၍ သူ့ကြိုင်လာခဲ့ ဝင်ကြသည်။ တပ်မတော်တွင် ဘာသာရေးကိစ္စရှင်း ဝင်ကြသည်ဖြစ်၍ တပ်မတော်အတွက်စည်းကမ်းအကျိုး ရှိစေ မထမ်းနိုင်ခဲ့သည်ဟု ဂျင်းသမ်မှ စသည် သဘောင်းအကျိုးမဲ့တရားပဲ ဖြစ်ကြသည်။

အင်္ဂလိပ်စစ်ရောက်ရှိတော်တို့ ရောက်ခဲ့သည် အကြောင်းမှာ နယ်ပယ်ရေးရာ အတွက်တွင် လေလောင်းဝင်ပြီးနေရာ လေယာဉ်ပေါ်မှာ သူ့လက်တော် တစ်ယောက်မှာ ထမ်းတာ ခေါ်ပြီးခဲ့သည်။ မာဂျက်ကိုလေ့ကြီး နှစ်နှစ်အကြာတွင် အင်္ဂလိပ်စစ်ရောက်တော် သူ့ မြောက်ပိုင်း ဖြစ်ပေသည်။ သူသည် ဂျင်းသမ်ကြီးမှုသည်များအပေါ် ရပ်ကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်၍ ရေးသည်အပေါ်မှ သူ့ကို မြောက်ပိုင်းအဖြစ် ခေါ်ရောက်အရေးနိုင်သဖြင့် ရွှေကောက်ပွဲ ဝင်ခဲ့ရသည်။ မိတ်ဆွေတစ်ပိုင်းတစ် တစ်သိန်းလေးဖြစ် အရေးခံရပြီးဖြစ်သည်။

သူသည် ဂျင်းသမ်ကြောင်းတွင် ၂၂ နှစ်ကြာ ထောက်တစ်ယောက်ခဲ့ပြီး အရေးပေါ်ကာလပင် ၉၇၄ (ရွှေတိုး) အဖြစ် နယ်ပယ်ချပေါ့ ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။ ထိုမှတစ်ပါး မြောက်ပိုင်းအဖြစ် အရေးခံပြီးသည်။ မြောက်ပိုင်း သတ်တစ်ပြီးနောက် မြောက်ပိုင်းလုပ်ကြီး ဝင်ဖြစ်နေသေးသည်။

၁၉၂၂ ခုနှစ်က မြောက်ပိုင်းအဖြစ်ဝင် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ထိုနှစ် ရွှေကောက်ပွဲတွင် လေလောင်းပိုင် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းသာ သူ့ကို ခေါ်ယူရေး သည်။ အင်္ဂလိပ်စစ်ရောက်တော်သည် အတိုက် တရုတ်ကျမ်းမှန်ထပ်ခဲ့သည်ဟု ပြောမှတ်နိုင် သူ့ကိုနိုင်ငံတော်သော ကိုယ်စားလှယ်အား အပြုအမူ လက်ခံ နှုတ်ထက်ပြီး ခိုကျူးရာတရားပြုခဲ့သလောသည်။

မာဂျက်၏ ဘဝအတွင်း ခေါင်းကြီး နိုင်ငံရေးဘောင်အကျူးလောကံ ဆင်းနှင့်သည် ကြီးမှာ ကြေးလုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ဧည့်ဆောင်ပြီး တိုက်ကြီး ပြတ် အကြွေး ထက်မြင့်ကြီး ဟန်ကြီးဖြစ်တည်မှုလော ဝတ်ပုံများကို ဝင် ပြော၍ အမှုရုံးတင်သည်ဟု ဆိုရေးရှိသည်။

မာဂျက်သည် အသက် ၁၀ နှစ် အရွယ်တွင် အထက်တန်းကျောင်း လေလောက်ချစ်ကလေးမျိုးဆောင်သည် ၃၅ နှစ် အရွယ်ကော် တစ်ပိုင်းပေါ်တော်သည် ရှေးတော်မှုကြ၌ ဓာတ်ကောဇာရှိမှုဖြစ် ဖြစ်သည်။ ဂျင်းသမ်မှ ဒီနိုကလေးများ လျှပ်စစ်ကျောင်းသို့ သင်တက်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်မရောက်မီ ထိုကျောင်းတွင် နှစ်နှစ် ကြာခဲ့သည်။ နှစ်နှစ်တွင် ဓါတ်ပုံကမ်းကိုင် ဆောင်းတိုင်း၌ အထင်

တစ်ချည်းရှုခဲ့၏ တစ်နှစ်သာ ရှိရောက် ထက်ကျော် ဖြစ်ခဲ့သည်။

အထက်တန်းကျောင်းတွင် မာဂရက် ရေတာက်မှ ကျောင်းနေဘက် သူငယ်ချင်းဖြစ်ခဲ့ရာ မာဂရက် ငယ်ချစ်များက ထိုအချိန်ကတည်းကပင် မာဂရက်သည် ပါလီမန်အမတ်လုပ်ရန် သန္နိဋ္ဌာန် ချခဲ့သည်ဟု ပြောပြသည်။

"မဂ္ဂီဟာ ပါလီမန်ထဲမှာ အမတ်တွေ ဆွေးနွေးတတ်တာမျိုးကို သတင်းစာတွေထဲ ဖတ်ပြီး သိပ်သဘောကျတယ်။ ကျောင်းကိုလာဟောပြော တဲ့ ပြင်ပက စာရေးဆရာတွေ ပညာရှင်တွေကို မဂ္ဂီက မေးခွန်းတွေ ထထမေး တတ်တယ်။ ဒါဟာ ပါလီမန်အမတ်လုပ်ဖို့ လေ့ကျင့်နေတာပဲလို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဆဲဗိအရွယ်ကလေးမှာ သူ့အစွမ်း ထက်ပုံကတည်း၊ တကယ့် နိုင်ငံရေးသမား ပိုက်ဆိုက် ပေါ်ပြီးမှ မာဂရက်ငယ်ချစ်များက ပြောပြသည်။

"မဂ္ဂီဟာ ကျောင်းကော်မြှောက်သည့် ထဲဆေးရှိန်တတ္တတည်း ရှေ့နေတယ်။ ကျောင်း ဆော်ဂီအသင်းမှာ အသင်းဝင်နဲ့ အသင်းကူ နေရာက တာဝန်ယူ ပြီးတော့ ကျောင်းကျွဲတွေ မှာတည်း ပါဝင်ခဲ့တယ်။ မဂ္ဂီဟာ အထက်တန်း ကျောင်းသူဘဝမှာ ကတည်းက နိုင်ငံရေးသမား ဖြစ်ဖို့ ပြင်ဆင်နေသလို တွေ့ခဲ့ရတယ်"ဟု ကျောင်းနေဘက် သူငယ်ချင်းက ဆက်ပြောပြသည်။

မာဂရက်သည် တက္ကသိုလ်တက်ရန် အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်ကို မရရအောင် တက်မည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန် ချခဲ့၏။ ထိုခေတ်က အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်ကို မိန်းကလေးများ တက်နိုင်ရန် အခက်အခဲရှိခဲ့သည်။ မိန်းကလေး

မဂ္ဂီဟာ
ပါလီမန်ထဲမှာ
အမတ်တွေ
ဆွေးနွေးတတ်
တာမျိုးကို
သတင်းစာတွေထဲ
ဖတ်ပြီး
သိပ်သဘော
ကျတယ်။
ကျောင်းကိုလာ
ဟောပြောတဲ့
ပြင်ပက
စာရေးဆရာတွေ
ပညာရှင်တွေကို
မဂ္ဂီက
မေးခွန်းတွေ
ထထမေး
တတ်တယ်။
ဒါဟာ
ပါလီမန်အမတ်
လုပ်ဖို့
လေ့ကျင့်နေ
တာပဲလို့
ပြောခဲ့ပါတယ်

များအတွက် စာသင်ဝိုင်းအနည်းငယ်မျှသာ ရှိသေးသော ကာလဖြစ်သည်။

မာကျ်သည် တက္ကသိုလ်ပညာ အဆင့်ကပြင့် ဆောက်ဖို့မြို့သို့ တက်ရောက်ရန် ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲ ဖြေဆိုခဲ့သည်။ ထိုစဉ်ကရေး ယနေ့ခေတ်ပါ ဘာသာစကားသည် ယောက်ျားများ ကြီးစိုးနေသော ဘာသာရပ်ဖြစ်သည်။ မာကျ်ရေးတက်ပါ၏ အတွင်းစိတ်တွင် ယောက်ျားအတွေကြီးစိုးသော နယ်ပယ်ကိုမှ ရွေးပြီး ယှဉ်ပြိုင် အနိုင်ယူလိုသော ဆန္ဒ ရှိနေခဲ့သည်။ နောင်အခါ နိုင်ငံရေးနယ်သို့ ရောက်လေသည်။ ဝန်ကြီးဖြစ်တာဝန်ယူသောအခါ အမျိုးသမီးများ ကိုင်လေ့ ကိုင်ထရှိသော လုပ်ငန်းတာဝန်များကို နေရာချခိုက်ကို မယူခဲ့ရ ယောက်ျားအတွေချည်း တာဝန်ယူခဲ့သည့်အခွင့်အလမ်းရှိသော ဘဏ္ဍာရေးဝန် အမှုတွေများကို ကိုင်ခဲ့လေသည်။

ဆောက်ဖို့ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် ရရှိပြီးကာ အလုပ်တစ်ခု အဖြစ်အပျက် အချိန်ကုန်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ဆောက်ဖို့ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲ ဖြေဆိုသော်လည်း တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်တက်မီဥပဒေအရ လက်တင်ဘာသာကို သင်ယူပြီးမှသာ ဖြေဆိုရမည်ဟူ၍ သို့ဖြစ်သော်လည်း ဆိုကာ လက်တင်ဘာသာစကားကို မကျွမ်းကျင်သေးပေ။

ထို့ကြောင့် မာကျ်သည် လက်တင်ဘာသာကို ကျွမ်းကျင်အောင် ပညာ သင်ယူရန် သုံးလ်အကြာ အီကွန်တစ်ကျောင်း ကျက်မှတ်ခဲ့ရလေသည်။ ထိုအခါ မိန်းကလေးကျောင်းတစ်ကျောင်း၏ ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာဗီး(စ်)က မာကျ်အား ဆောက်ဖို့ဝင်ခွင့်ကို သိပ်မိတ်စေလေ့ရှိသော အခြားကောလိပ်တစ်ခုတွင် တက်ရန်ပြီး ထပ်မံလျှောက်မှ ဆောက်ဖို့ဝင်ခွင့် ရပြီ ဝင်ပါသော အကျိုးလိုက်နှင့် ပြောဆိုခဲ့သည်ဆို၏။

ဆရာမကြီး၏ တိုက်တွန်းစကားကို စဉ်းစားပြီးမှ မာကျ်က မထင်ခဲ့ရ ထိုစဉ်က ကျမ်းမာကျောင်းဆရာများထဲမှ တချို့သည် သဘောထားကြီးခဲ့ကြ ဆိုသည်။ သူ့တွင်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တက္ကသိုလ် များသို့ တက်ပြီး ချုပ်ကိုင်သောလူများကို မှုန်ဝင်နိုင်သူများ ရှိခဲ့သည်ဆို၏။ ဆရာမ တစ်ယောက် သင်ခန်းစာထက်မြင့်လိုသူများပေတည်း။

မာကျ်က ဆရာမကြီး မစ္စတာဗီး(စ်) သည် သူမ၏ ဘဝရည်မှန်းချက်ကို ပဲမျှော်လင့်ချက်ပြီး ကြီးမားသည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဆောက်ဖို့ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲကို မမြင်ပြင်စေဘဲ ဖြေဆိုခဲ့လေ၏။

မာကျ်သည် အမဲလိုက်ရှိတ် ကြီးမားသူဖြစ်ကြောင်း ထိုဆရာမကြီးနှင့်

နယ်ပယ်များစွာကြားမှ ပြန်လည်ဆုံတွေ့ချိန်တွင် ပေါ်လွင်လာခဲ့သည်။

ကျွန်တော်တို့ဝင်ပါက ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ် ဟာရက်ဘောက်ချာ အလေ့အကျင့်ပြုလာနိုင် တပ်မှူးဟောင်းအဖွဲ့ ဟာရက်နေခဲ့သော မိန်းကလေး ဂျမ်းကလေး နယ်ပယ်တည်ထောင်ရေးသို့ ဝင်ကြည့် ထင်ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဧကရီမလေးမှာ ပြန်သော အထူးမကြီး မှတ်တမ်း(စ်)ထည့်သည်။ တင်ရောက်၍ ဆင်ခြင်စေရ ဖိနှိပ်ခံရသော်လည်း ပြန်ကြား အထူးကြီး အလွှဲ ထင်တင်ကောင်းမှုအချို့ကို တိုးတက်ကြည့်ရှုသူ ဟာရက်ဘောက်ချာ ရပ်တည်သော အလုပ်တွင် စောစောက အထူးကြီး တိုးတက်လာသော ထင်တင် တော်း ထောင့်ဖောက်မှုများ မှားယွင်းနေကြောင်း အမှန်တကယ်မှာ ဤသို့ ဤမှာ ဖြစ်ကြောင်းကို ထုံး မှတ်ယူလောက်သဲ ရပ်တည်လာသည်။

အထူးကြီးထောက်ခံပဲ မှန်သည့် တစ်ဦး မိမိ ပေါ်ထွက်လာကိုက် မည္သူမဆို ဝေဖန်ကြရာသော ဟာရက် ထင်ချက် ပရိသတ်က မထောက်ခံကြရ သူမ ဖိနှိပ်ခံရချိန်တွင် ထင်ရှားစွာ အရည်အသွေး ရှိခဲ့သည်ကို ထိုမှတွင် ဟာရက်ဘောက်ချာကတော့ မှုရေး မှန်မှ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် သူမ၏ ထိုင်ခုံသို့ ပြန်လည်ထိုင်ရင်း ပြုံးလျက်လာခဲ့သည်။

ဟာရက်ဘောက်ချာ၏ ဘဝ ထင်ပေါ်လာစေ ဤမှတ်တမ်း ဝင်း သွားခဲ့သည်။ ထိုကိစ္စမှ ရရှိလာ လုပ်ကိုင်သွားသည်။ အများ ပရိသတ်က ကြိုက်နှစ်သက်ကြောင်းကို ထည့်သွင်းမည်ဆို သူ ထုတ်ဝေ ထို ထိုက်သည်မှာ ထင်ရှားမှု ရှင်းလင်း ထုတ်ဝေသည် ထိုကြောင့်သည် သဘောကျ နားလည်မှုနှင့်ပြည့်ဝလာသည်။

ဟာရက်၏ ပေါ်ထွက်မှု ကျောင်းအထူးကြီးသည် သူမ၏ ဘဝ ကြောင်းကို ထင်ရှားစေ ဆက်လက်ထည့်သွင်း ပိုမိုခဲ့သည် ဂျုံသမ်မှုကောင်းများ အလွန် ထင်ရှားခဲ့သည်။

မြို့တော်တွင် ကြီးပြင်းခဲ့သော ဘဝကို ဟာရက်က တွေ့မြင် ထင်ရှားလာသည်။ လူ့အခွင့်အရေး အမျိုးသမီးများ ဘဝဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်သော မြို့ပြကြီးများတွင် ကြီးပြင်းသူများ မြို့ပြလူငယ်များ လွှမ်းမိုးမှုကိုခံရသည်။ ကျောင်းသူတစ်ယောက်တွင် ကြီးပြင်းလာသူများ တစ်ဦးချင်းစီကြောင်းဆိုရာ ပြန်၍ ဝင်ငွေနည်းသည် ဖိနှိပ်ခံရသည်။ ဒီမှ မှန်ကန်သော ထင်ရှားသည်မှာ သူမက ယူသည်။

ဟာရက် ဝင်ငွေနည်းသော ချိန်တွင် ဂျုံသမ်မှုတည်ထောင်သော

ဂရန်းသမ်ဂျာနယ်သို့ အမှာသဝဏ်လွှာ တစ်စောင် ပေးပို့သည်။

“ကျွန်မဟာ မြို့ငယ်လေးတစ်မြို့မှာ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရတာ အမှန်ပဲ ကံကောင်းတယ်လို့ ခံစားမိပါတယ်။ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုနဲ့ ပေးဆပ်မှုဝန်ထမ်း အကျိုးဆောင်လိုတဲ့ စိတ်ဓာတ် တွေကို ကျွန်မရဲ့မြို့ကလေးက ရခဲ့တာပါ”

ဟု မာဂရက်၏သဝဏ်လွှာ၌ ပေးပို့ခဲ့သည်။

ဇာတိမြို့ကိုချစ်သော်လည်း မာဂရက်လို “တောက်မည့်မီးခဲ အရှိန်နှင့် ရဲရဲ” ဖြစ်မည့် ရှေ့ယှဉ်ကလေးတစ်ယောက်အတွက် ဇာတိမြို့မှာပဲ နစ်မြုပ် နေထိုင်ရန် မဖြစ်။ ပညာရေးအတွက် ဆက်ရှိမည်။ ပညာရေးတွင်လည်း ထိပ်ဆုံး ရောက်နိုင်သောနေရာကိုမှ မာဂရက်က တက်လှမ်း လိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ အောက်စဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်ကို ရွေးချယ် ဆက်တက်ခြင်းဖြစ်သည်။

မာဂရက်သည် အောက်စဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်၏ ဆမ်မားဗီးလ်ကောလိပ်သို့ ဝင်ခွင့်ရသည်။ ဆမ်မားဗီးလ်သည် လေဒီမာဂရက် ဟောလ်ကောလိပ်နှင့်တန်းတူ အောက်စဖို့ဒ်၏ အစောဆုံး အမျိုးသမီးကောလိပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ၁၈၇၉ တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့၍ သက်တမ်းရင့် ကျောင်းဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီးများ အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ် ဘွဲ့ချီးမြှင့်ရေး ကြိုးပမ်းခဲ့ကြရသည်မှာ ၁၉၂၀ ရောက်စေခဲ့သည်။

ထိုအချိန်မှ အမျိုးသမီးကောလိပ် များသည် တက္ကသိုလ်၏ တင်းပြည့် အဖွဲ့ဝင် များဖြစ်လာသည်။ ဆမ်မားဗီးလ်ကောလိပ်သည်

ဆမ်မားဗီးလ် ကောလိပ်သည် ထိပ်တန်းနိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များကို မွေးထုတ်ပေး ခဲ့သည်မှာ ကျော်ကြားသည်။ မျက်ခင်ဒီရာဂန္ဒီ၊ ဧလိဇဘက် အိုင်ဆမ်မား ဇာဗီးလ်၊ မှက်ရှာလီစီလျံ၊ မှတ်မာဂရက် သက်ချာတို့သည် ဆမ်မားဗီးလ်၏ ဂုဏ်ထူးဆောင် များဖြစ်ကြ၏

ထိပ်တန်းနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များကို မွေးထုတ်ပေး ခဲ့သည်ဟု ကျော်ကြားသည်။ မျက် ဆင်ဒီရော့နှင့် ဖေါက်ဘော ဇီဇဝ် ဘယ်လီယောကောလိပ် မှာတက်ရောက်ခဲ့ မှတ်ပေ ကျက် သင်ခန်းစာတို့သည် ဘယ်လီယိုလ်၏ ဂုဏ်ထူးဆောင်များဖြစ်ကြ၏။

ဟာရော့ မက်မီလန်ကောလိပ်နှင့်တွင် ဘယ်လီယိုလ်ကျောင်းသားဟောင်း မှာ ဦးဆောင်ခဲ့သောဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သည်။ သူသည် စစ်ပြီးခေတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ သူ့ဒေသသုံးပြည်ထောင်စု ထင်ရှားကျော် ကြားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဟာရော့ဒ်မက်မီလန် ဝန်ကြီးချုပ်ဘဝ ပြီးဆုံးသောအခါ ဘုရင်မကြီးက ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ ရရှိသည်။ ဖေဖော်ဝါရီ နိုင်ငံတော်ဘွဲ့ဖြစ်သည့် ဘုရင့်ဂုဏ်ထူးဆောင်တံဆိပ် ပေးအပ် ဆုရရှိ ဂုဏ်ထူးဆောင် ဘွဲ့ (Order of Merit) ကို ရရှိခဲ့ ဖြစ်သည်။

ဘယ်လီယိုလ်ကောလိပ်ကို ဟာရော့ဒ်မက်မီလန်ဝန်ကြီးချုပ်တွင် ရခဲ့သည့်ဂုဏ်ထူးဆောင် ဂုဏ်ယူဖွယ်ကောင်းလှ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ နောက်ပိုင်း တွင် ပေါ်ပေါက်လာသည့် တက္ကသိုလ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုသည်။ ပေါ်ပေါက်ပြီး ဖြစ်ပေါ် တက္ကသိုလ်များသည် ရှေးရိုးကာလက ပြုပြင်ခဲ့သည်။

ဟာရော့ဒ်ဂရေးသည် သူ့ဘဝနှင့်အမျှ ဟာရော့ဒ်ဂုဏ်ရည်ရ် ဖိုးဖေ (ဘော်လင် ဓာတ်ပုံသင်တန်းကျောင်း တွင်ကြီး) ၏ အကူအညီဖြင့် ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ ပေးခဲ့သည်။ သူသည် တက္ကသိုလ်ပညာရေးတွင် မိတ် ကောင်းဆွေကောင်းများနှင့် တွေ့ကြုံခဲ့ရသည်။ တက္ကသိုလ်ပြင်ပဆောင်းပါးများ များစွာရေးသားခဲ့ရာ ဖတ်ရှုဝေဖန်မှု ဆိုသူ ပါမောက္ခကြီးတစ်ဦးမှ ချမ်း ဂုဏ်ပြုခဲ့သည်။ ထိုသည် ကိုယ်တိုင် တက္ကသိုလ်မှ ပညာရေးဌာနချုပ်ကြီး နောက် မှ ဥပဒေပညာဆောင်းပါးကို တရားသူကြီးဖြစ်လာခဲ့၏။

မစ္စတာဝင်ဆင်က ဟာရော့ဒ်အား သို့ဖြစ်သော်ငြား ဆက်လက်ပြီ နောက် ဆုံးတွင် ဥပဒေရေးရာပညာရှင် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ သို့ပေမဲ့ ကျောင်းဆရာနေရာကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ပြီး ဥပဒေဆိုင်ရာ ဂုဏ်ထူးဆောင် ပါမောက္ခဖြစ်လာခဲ့သည်။

ဟာရော့ဒ်သည် တက္ကသိုလ်တွင် ကလေးလူငယ်များအတွက် အချိန် မပေးနိုင်ခဲ့ ပေးဆောင်ခဲ့သော ကျောင်းသည် မဟုတ်သည်။ အလုပ်အပ ကျောင်းသားကျောင်းသူများသည် ဥပဒေပိုင်၊ ဆက်စပ်ဘာသာရပ်များနှင့် ကလေးသူငယ် ပုံမှန်ပညာရေးဆိုင်ရာ စောင့်ရှောက်ရေးတွင် သို့အကျဉ်းသားများသည် မိဘကျောင်းသားများထက် ပိုမိုကြုံတွေ့ ပြဿနာဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း ပါဝင် ဖော်ပြခဲ့သည်ကို ယနေ့တိုင်ဖြစ်၏။

သို့ပိုင်သော ဟာရော့ဒ်သည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဟောင်းတော်

(OUCA) ၌မူ ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီဝင်ကျောင်းသူငယ်များ၏ စုရုံးကျင်းပရာ ဆိုနိုင်သော အသင်းအဖွဲ့ ဖြစ်သည်။ နာမည်ကြီး ကောလိပ်ဆိုင်ရာ သမဂ္ဂအသင်းကြီးမှာ ထိုအချိန်တုန်းက အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ခွင့် မရှိသေးချေ။ သမဂ္ဂအသင်းကြီးက ပုံမှန် စကားရည်လုပွဲများ ကျင်းပလေ့ရှိသည်။

ထိုနှစ်တွင် မာဂရက်သည် တက္ကသိုလ် ကွန်ဆာဗေးတစ်အသင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသည်။ တက္ကသိုလ်ပြင်ပတွင်လည်း တိုင်းရေးပြည်ရေးများ စိတ်လှုပ်ရှားစရာ ဖြစ်ပေါ်နေချိန် ဖြစ်၏။ ဝက်စမင်စတာ (ပါလီမန်) တွင် ဆိုရှယ်လစ်များ အာဏာရလာ လေဘာပါတီအစိုးရ တက်လာသည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးကို အနိုင်တိုက်ပေးခဲ့သော ဝင်စတန်ချာချီ၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီမှာ မဲရှုံးခဲ့ရပြီဖြစ်သည်။ ငယ်ရွယ် ကျောင်းသားများက ထုံးစံအတိုင်း အတိုက်အခံဘက်က ရပ်တည်ကြရာ မာဂရက်တို့လို ကွန်ဆာဗေးတစ် သူငယ်များသည် ဝိုင်းလှုပ်ရှားစည်းရုံးခဲ့ကြရ၏။

ကျောင်းသားဘဝက နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုများက တစ်ဖက်နှင့် အချိန်များ ကုန်လွန်လာ မာဂရက်သည် ဘွဲ့ရခဲ့သည်။ ဒုတိယတန်း ဂုဏ်ထူးဖြင့်သာ အောင်၍ မကျေနပ်ခဲ့ချေ။

"ငါ ဓာတုဗေဒမယူခဲ့ရင် ကောင်းသား။ ဥပဒေဘွဲ့ကို ပထမတန်းနဲ့ အောင်ချင်တယ်၊ နိုင်ငံရေးဘက်မှာ အချိန်တွေပေးခဲ့ရတာ များလို့ ပထမ မရခဲ့ဘူး"

ဟု သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ကို ပြောခဲ့သည်တဲ့။

ဆမ်မာဗီလ် ကောလိပ် ကျောင်းဆောင် ကြီ

တက္ကသိုလ် ပြင်ပတွင်လည်း တိုင်းရေးပြည်ရေးများ စိတ်လှုပ်ရှားစရာ ဖြစ်ပေါ်နေချိန် ဖြစ်၏ ဝက်စမင်စတာ (ပါလီမန်)တွင် ဆိုရှယ်လစ်များ အာဏာရလာ လေဘာပါတီအစိုးရ တက်လာသည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးကို အနိုင်တိုက်ပေး ခဲ့သော ဝင်စတန်ချာချီ၏ ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီမှာ မဲရှုံးခဲ့ ရပြီဖြစ်သည်

မိုးကြိုးကြီးဆောင်လေး

“မောရှင်ဘာ အရည်အချင်းကိုပဲ လေးစားလေးစားရှုပြောလိုပေမယ့်ကတ်ပါ”

ဟုရေးကြသည်။ တကျော်ကြော်ထင်ရှားသော မောရှင်အား လေးစားလေးစား တစ်ယောက်အဖြစ် အသက်ရှုခွင့် ပေးတော်မူသည်မှာ ပျော်ရွှင်ခဲ့သည်။ မောရှင်ကားသည်။ အင်္ဂလိပ်ရောက် BX ပထမဆုံးတင်ပြောင်းသံဖြင့် လေးစား သူ့ဘောင်းဘီပုံစံရှင်အဖြစ် ပထမဆုံး လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် ကွန်ပျူတာဆော့ဖ်ဝဲလ်ကြောင့်ပါးအား အင်တာနက်ပိုင်မှု ရောင်းနိုင်သည်။ ဆက်လက်၍ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကော်ပိုရေးရှင်းတွင် ကွန်ပျူ ဘေလာ်ဆောင်ရွက်အစေခံရာ၌ ပုံနှိပ်ခြင်းလုပ်ငန်းစာရွက်ပေးခဲ့သည်။

ဆေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်အဖြစ် မောရှင်သည် ဘာဓာတ်ပစ္စည်းမှန်းရှိသည်။ ထော်ဝင်းလေ့ရှိသည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံရေးလူမှုရေးကိုသည်။ သူ့ကား ဖိတ် ဆောင်ရွက်ခြင်းလေ့ရှိသည်။ လေ့လာခြင်း မြို့နိုင်ငံတော်တွင် ထိုအချိန်ကာလ တစ်နိုင်ငံ ထိုလုပ်ငန်းများကိုမိုးရေးကြောင်း ကွန်ပျူတာဆော့ဖ်ဝဲလုပ်ငန်းများ မလာခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေါ်ကြသည်။ နောက် ရေးသားသင့်တွင် အသေအချာကို ဆုံးဖြတ်နိုင်မည့် တင်ပြသော ကွန်ပျူတာဆော့ဖ်ဝဲလုပ်ငန်းများ သည်တွင် နာမည်ကြီးသည်။ ပထမဆုံးလုပ်ငန်းတွင် မောရှင်သည် နောက်မှ ဝင်ခဲ့သော်လည်း ထိုအချိန်တွင် မောရှင်သည် အသက် ၂၉ နှစ် သာ ရှိသေးသည်။

(၃)

နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး

ပြင်သစ်က ရည်မှန်းချက်ထားသော မဟာမိတ် ဖွဲ့စည်းရေးသည် မအောင်မြင် ခဲ့ပေ။ ထို့ပြင် ပြင်သစ်နှင့် စစ်ဖြစ်ခဲ့သော် ဗြိတိန်အနေဖြင့် သင်္ဘောများနှင့် လက်နက်ခဲယမ်းများကို လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ထားသည့် အတွက် အကူအညီ ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်းကို ပြင်သစ်က သိရှိ ထားပြီး ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ပြင်သစ်က ဗြိတိန်ကို မတိုက်ခိုက်ရဲ ဖြစ်နေခဲ့သည်။

ထိုအချိန်က နိုင်ငံတော်အတွင်း၌ ပေါ်ပေါက်နေသော အခြေ အနေများ ပြောင်းလဲ လာခဲ့သည်။ သို့သော် ဗြိတိန်အနေဖြင့် ပြင်သစ်ကို ဆန့်ကျင်ရန် တပ်မတော်များကို စုစည်းခဲ့ပြီး ပြင်ဆင်ထားခဲ့သည်။ ဗြိတိန်က ပြင်သစ်အား ဆက်လက်၍ ဖိအားပေး ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဗြိတိန်သည် နောက်ထပ် စစ်ပွဲကြီးတစ်ခု ဖြစ်လာမည်ကို စိုးရိမ်သော်လည်း ဗြိတိန်အစိုးရ၏ တိုက်ရိုက် အကူအညီ မရှိဘဲ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိပေ။ အင်္ဂလိပ်သမိုင်းတွင် ဗြိတိန်က ကိုလိုနီများ ဆုံးရှုံးခဲ့ပြီးနောက် ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ထိုနှစ်က ဗြိတိန် အသက် ၂၄ နှစ်သာ ရှိသေး သော ဝန်ကြီးချုပ် တစ်ဦးကို ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ သူ၏ အမည်မှာ ဝီလျံပစ် (William Pitt) သည် အသက် ၂၄ နှစ်

ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် ဝေဘော်ပြီးကာ အာဏာမြင့်တက်ရသည်။ ထို့ပြင် မာရက် အရည်အချင်းသင်ပြပြီးလွှားသည်။ ထိုနောက်တွင် အမည်တော် တင်မြှောက်ကြောင်း ၂၆ ဦး နိုင်ငံခြားသည်။ အေးလုံး အချိန်သော်လည်းဖြစ်ပြီ ၂၀ နှစ် ဘုရင်အဖြစ် ဖြစ်ကြသည်။

ထို့နောက်တွင် ဝေဘော်ပြီး ရာဇာ အရှေ့မင်းသားအား မာရက်အရေးတော် ကိုယ် ဆက်ကြိုက်ပြီး ရှေးနှင့်တိုက်ကြ၏ ထို့ပြင် ၁၃၈၃ မင်းဝေ့ မာရက် သည် ကိုယ်တော်ရပ်စေတော်မြဲဖြစ်တော့သည်။ ကျွန်းအောအောင်အမင်စေသေ အောင်း အစေ့ မြောင်မြင်မမ်း ခေသက်အရယ်ဆုံး မပုတ်စေတော်မှ ကျွန်းဆေးမေးဟော် အချိန်သင်္ကိုယ်တော်ရပ်စေတော်များ ထဲတွင် အသက်အရယ်ဆုံးဖြစ်ခဲ့သည်။

အမင်စေတော်ရှေးရှင်သည့် အရည်အစေတွင် မာရက်၏ နှစ် ရေးရွှေ့ရင်တိုကြ၏ တောဟေးပြည်စိုးရ ထိုစဉ်က အာဏာရှင်နေသော ဝေဘော အဖိုရ၏ မြို့ရေးရာသီတိများကို ချက်နှင့်တက်နှင့် ဝေးနှင့်လွှမ်းမိုးလွှားသည်။ ထိုအချိန်တွင် မာရက်သည် ဝေဘော၏ အဆောင်ကြီးမှုတ်သေအသက်သည်။ မိမိဝင်ပြိုင်သည်ကို အချက်အလက် ၄၆၆ ရှင်ဘုရင်အဝင်း ပန်းစိုးအား ရှေးနိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကို တင်ပြဆွေးနွေးနိုင်ရန် ကြိုးတင်၍ အယက် တကုတ် စေ့စပ်ပြောဆိုထားကြောင်းသည်။ အောင်မြင်ခဲ့ဖြစ်သည်။

ဆက်နှိုးအောနှမ်းမှ အရေးခဲ့မည့် မြန်၍ မာရက်သည် ဝန်နှစ်ပြီး၍ ပြောင်းလွှဲမှုတိုက်ပြီး အလုပ်လုပ်ရန် ခံရှုမင်းရှင်နှုံစေရာခဲ့ရသည်။ ရေးနိုင် ပွဲနှင့် ကျွတ်တွင် အသေအစေသောဥပေသေ အေသွေးအများအလုပ်ရှိသည်။ အလုပ်ကို ပျက်မကွက်စေရန် အလုပ်ကြပ်မှ နိုင်ငံရေ ရည်မှန်းရေးကော်လှုပ် ရသည်။ နှစ် ၇ နှစ် အိမ်ကထွက်ကာ အလုပ်ခွင်တွင် တစ်နေ့လုံး လုပ်ကိုင် ပြီး ည ၇ နာရီမှ အိမ်ပြန်ရောက်သည်။ သည်ဘောမှ သူ၏ မိဘနေ့နှင့်ဆွေး ရပ်ကွက်များ၌ တွေ့ရသည်သူများရောက်ရသည်။ အချိန်သင်း အရည်အသေအများ သို့ ထက်ရောက်ရသည်။

ရွှေတောင်ကွဲတွင် ပါဝင်ပုဂ္ဂိုလ်ပြီးမည့် ကိုယ်တော်ရပ်စေတော်များသည် ၆ ရှေ့လျှင်များရွှေ့ဖြင့် နှိမ့်ချသဘောကျ တောအစ်ကိုမှ ပြေပုံဝေးရှိရ ကျွန်ဘော အမောင်မိတ်မှ မာရက် ရေပေးဝင်သည် အာဘောရ ဝေးတော်မိတ်မှ မရှော အချိန်နှင့် ပြည့်မြိုင်ခဲ့ရသောသည်။ ၁၉၅၀ ရွှေတောင်ကွဲ ကျင်းပပြီး ၁၉၅၉ နိုဝင်ဘာလတွင် သူတို့နှင့်ဦးသည် ဆက်နိုးရန်မ တောင်းခံမည့် ခံရလျှင်

ပြည်သူများရှေ့၌ စကားအစမြွက်တင် ပြောဆိုခဲ့ ကြသည်ကို၊ စေသီလျှပ်ဖင် သတင်းစာက ဖော်ပြ ခဲ့၏။ အတည့်အစစ်အမှန်သော စာသားပေါ်မှာ ကွန်မြူနစ် မှ မဟုတ်ဘဲ ကျေးဇူးမှု မှန်တင်ဖြစ်သည်။ သဘာဝတ်သည့် ကိုယ်စားလှယ်တော်များနှင့် စကားဆိုင်းကို သမသမတ်ကျကျ ထိန်းသိမ်း ဦးဆောင်ပေးသွားသည်ဟု နှစ်ဖက်စလုံးက ကျေနပ်ကြသည်။

ကျောင်းသန်းမတ်စုတဲ့ ပန်ကသ်မှာကြီး ပြည်သွားဂုံမှာ အမြဲ့က နယ်တောင်ရာမှာတွေ့ အများအကြားရှိခဲ့သည်။ အမြဲ့စာတွန် ပေးခွန်း များတုတ်ကာ ရှင်းသင်းရှိကြာမှုများ အကြိုတွင် မှ ရေတာတ်က နိုင်ရှုံး စကားပြောသည်။ မကြာမီကျင်းပတော့မည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြည်သူလူထုသည် စေါ်တော်ကို မျက်နှာငယ် နှင့်ကြည့်ဘဲ မျက်နှာတည့်တည့်ကြည့်ရှိသည့် ခေါင်းစွမ်းဆောင်သို့ ရောက်အောင် တွဲပေးနိုင် စွမ်းရှိသော ခေါင်းဆောင်မှုကို ရွေးချယ်တော့မည်ဟု ရှေ့လှမ်းကြောင်း ပြောကြသည်။

မဟူတာခေါင်း နိုင်ငံမျှော်စကားပြော သည့်အတည့်တွင် မာဝရက်အား မတောက်မလေး မတောက်စား ကလေးတော်ပေးတာက်လို မတောက်ဘဲ ဘဲ လေးလေးစားစား ပြောဆိုသွားသည်။ နောက်နောင် ပဲရှိ စကားမိုင်းများ ပြုလုပ်ရန် ရေးရေးဘက်က ဆန္ဒရှိကျောင်း မိမိကသည်း ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ကြိုဆိုပါသည်ဟု ပြောကြား သည်။

အာဇာနည်ပါတီမှ မဟူတာခေါင်းနှင့် (ဗိုလ်ချုပ်က) အင်္ဂါဘက်ပါတီမှ မာဂရက်

အထုပ်ကို မပျက်မကွက်ဆောင်ပြီး၊ အထုပ်ကပြန်မှ နိုင်ငံရေး

စည်းရုံးရေး ဆက်လုပ်ရသည်။ နံနက် ၇နာရီ အိမ်ကထွက်လာ အထုပ်ချင်တွင် ထမင်းနေ့လည် ထုပ်ကိုင်ပြီး ည ၉ နာရီမှ အိမ်ပြန်ရောက်သည်။ သည်တော့မှ သူမ၏ မိသားစု နယ်စေတွင်း ရပ်ကွက်များသို့ လှည့်လည် သွားရောက်ရသည်

ရေတာတ်တို့၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုမှာ အသေးကျ နေသော စနစ်တစ်ရပ်၏ ပြယုဂ်ပင်ဖြစ်သည်၊ အပြန်အလှန်လေးစားသမှုဖြင့် ဆက်ဆံသည်၊ ယဉ်ကျေးမှုအပြည့်ရှိသည်။

သို့ဖြင့် စက်တင်ဘာ ၁၀ ရက် ရွေးကောက်ပွဲနေ့သို့ရောက်တော့သည်။ မဲ များရေတွက်ပြီးချိန်တွင် မူတာဆေးရီးက ၃၀၁၂၅ မဲ၊ မာရက်စတော်က ၂၄၄၉၀ မဲ၊ ပေါင်ဘရက်ဒိုစီ ကိုယ်စားလှယ်တော်က ၅၀၀၀ မဲရှိသည်။ မူတာဆေးရီးက မာရက်ကို ခုနှစ်ရာမဲ အသာဖြင့် နိုင်သွားလေ၏။

တစ်ပြည်လုံးအတွင်းသည်၊ မာရက်တို့၏ ကွန်ဂရက်စတော်များ မဲနိုင်သည်၊ သို့သော် အပြင်အသေးသက်နှုန်းနိုင်ခြေလော့ပေ ယာဂ်း စေတော်ပါတီသည် အဓိက နိုင်လေသည်။ အချို့မှာ မြို့ကြီးများ နိုင်သည့်အနေအထားလွှမ်းမိုး၏ ကြိုးစား ကောက်ပွဲများတွင် ကွန်ဂရက်စတော်များ နိုင်တော်ပါက အခြေအနေပြောင်းပြိမ် သွားနိုင်သည်။

မာရက်ဖိလော့သော်သည်၊ သူမ ကိုယ်တိုင်က မိတ်ဆက်ပေး ပထမဆုံ ပြိုင်ပွဲမှ စတွေ့ရှည်မြင့်ထိတော်ပြောသည့် ဟု သဘောထားသည်။ ထို့ပြင် မာရက် ရှိသော သမ္မတသည် ယခင် ကွန်ဂရက် ဆောင်ကိုယ်စားလှယ်တော်မှနှင့်သည် ထက် ၅၀ ရာနှုန်း ပိုများနေသည့် အတွက် အလေးအနက်ထားသင့်သည်ဟု ယူကြည့်ကြသည်။

အနိုင်ရရှိသွားသော မူတာဆေးရီးက မာရက်အား အောင်ပွဲခံတော်သို့ ဖိတ်ကြားခဲ့ နေ့လယ်စာတည်ခင်းကာ လေးလေးစားစား ဂုဏ်ပြုခဲ့သည်။ သူတို့သည် ထိုနိုင်ငံကိုယ်စားပြုကြသော် ပြိုင်ဘက်ဆရာများ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ များကပင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ရန်လုပ်မည့် မရှိဘဲ တိုင်းပြည်အကျိုးစီးပွားအတွက် ကောင်းမွန်သောဆက်ဆံရေး ပုံစံကောင်းများ ချမှတ်ပြသခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြင့် နိုင်ငံရေးတွင် ယဉ်ကျေးမှုအပြည့် မိတ်ဆွေဖွဲ့နိုင်ကြောင်း ပြသနိုင်ခဲ့ကြပေ သည်။

(၄)

ဗျူရိုကြီး၏ ပျက်ပြုခြင်း

နိုင်ငံရေးလုပ်ရာတွင် ဆရာမှန် ကြီးမှ ရင့်ကျက်မှုရှိသည်ဟု ဆိုရိုး စကားရှိသည်။ အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်နေသော နိုင်ငံရေးသမားသည် အောင်သက်မကျ ဆောင်ရွက်တတ်သည်ဟု ကွန်မြူနစ်ကြီးများက ပြောလေ့ရှိသည်။ ဆိုဗီယက်နိုင်ငံရေးတွင် ကွန်မြူနစ်များသည် ဆရာကို အကြီးကြီး ရခဲ့သည်။ ဆိုက်ဆောက်တတ်သည်။ ခေါ်ကြီး ကြီးမားခဲ့ကြသည်။

မဟာရာဇ်သက်ချာ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်အဖြစ် နိုင်ငံရေး လောကသို့တွင် ကွန်မြူနစ်များ သည် ဆောက်တတ်သော နေရာမျိုးဖြစ်သည်။ သို့သော် စတာလင်ခေတ်တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံကို နာဇီဂျာမန်တို့ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်စဉ် ဦးဆောင်မှုပေးခဲ့သော ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဝင်စတန်ချာချီ ကြာကြီးမှာလေနည်းဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်တွင် အသက် (၇၆) နှစ်ရှိပြီဖြစ်သော ခရုရှော့ဆိုလောင်မှ လောက်တွင် ကွန်မြူနစ်များသည် ဆိုက်ဆစ်နိုင်ငံရေးလုပ်ကြရာ၌ ထပေါ်လာသူပေါ်များအား မိမိတို့ဆိုင်ရာပြည်ကို သယ်ရှိလေရန် ဦးစား ပေးနေသော်လည်းပါကြောင်း ဗြိတိသျှ ဆောက်နိုင်မှုကို ပြန်လုပ်ဆောင်နိုင်သောစနစ်ရ ဆိုးစေရန်ပြီ ဆော်ကြောင်း။

အသက်ရှင်နေသော ဂေဒါမင် ဆောက်တင်ပိုင်ဆောင်သည် ဝေဒါက မိတ်ဆွေမိတ် အားနည်းချက်များကိုလည်း ပုဂ္ဂုဒိဆောင် ဆောက်ပြီး

မိမိတို့တပ်ကို နောက်ဆုတ်ရာတွင် ဝဲယာခြေရန် စည်းရုံး ကြသည်။

ဟာရက်သည် ဗေလာဘယ်ဒီ တပ်ရင်း တိုးတက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ မိတ်ဆွေများကို အသေအပျောက်ခံလျက် တပ်ရင်းတွင် စုစုပေါင်း ၂၀,၀၀၀ မျှသာ ကျဆုံးသော်လည်း တပ်ပေါင်းစုပ်နေခြင်းမှာ ပြည်သူများကို သနားဂရုဏာ ရှိကြသည်။ ဂျာမန်တပ်မတော်များအနေဖြင့် ပစ္စည်းများ ဖမ်းဆီး ရမိခြင်း တပ်ရင်းဝင် စုစုပေါင်း ၄၀၀,၀၀၀ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ဆောင်နိုင်ကြသည်။ ဟာရက်က တော်ရှိ ဝဲယာရမယ် ဝဲယာရှိရာအား ဆောင် ရပြီသည်။

၁၉၄၁ ဇွန် လယ်ခေါင်ချိန်တွင် တော်ရှိနှင့် ရုရှားတပ်တို့ အရည်အသွေးတူရာ ရုရှားတပ်မတော်များက ပုဂ္ဂိုလ်များ ဆောင်ရွက်ကြသည်။

ထိုနေ့ ဆောင်ရွက်သောအခါ ရှေ့တန်းရောက်ရှိသည့်တပ်မှ အမိန့်ပေးသည် ၁၉၄၁ ဦးက ဟာရက်ကို ဆောင်ရွက်ရန် အမိန့်ပေးခဲ့ကြသည်။ ဟာရက်ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရုရှားတပ်က တပ်ခွဲပိုင်ခဲ့ ဆောင်ရွက်ရပြီးကြသည်။ နယ်မြေ ဘက်မှ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရန်သူတို့ ပြန်လည်ဆုတ် (ဘယ်မီးပေါ်တွင် ထိုနေ့က ရောက်ရှိခဲ့ ရုရှားတပ်သည်) ည ၉ နာရီ ၁၂ မိနစ်တွင် ရောက်ရှိ ရုရှားတပ် အဆင့် ရောက်ရှိလာသည်။ ပစ်ခတ်မှုက တော်ရှိ ပြင်းထန်ကြသည်။

ရုရှားကို တော်ရှိ (ဘယ်မီးပေါ်) မှက စစ်ဆင်ရေး ဝင် ထိုလာရာ ရှုံးနိမ့်ကြသည်။ ဟာရက်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဆင့် တော်ရှိများက တိုးတက်ပြီးသော် ဆက်လက်တိုက်ခိုက်ကြသည်။ မိတ်ဆွေ ဆောင်ရွက်ပြီးသော် တော်ရှိများကို ရှင်းလင်းပြီး အများအားဖြင့် အပြီးသတ် မိမိတို့တပ်ဆောင်ရွက်မည့် စည်းမျဉ်းများကို ပြုပြင်ကြသည်။

၁၉၄၁ ဇွန် ဆောင်ရွက်သောအခါ ရုရှားတပ် ထိုနေ့တွင် ဟာရက်သည် ထပ်မံ စစ်ပြင်ဆင်သည်။ ထိုအခါ တပ်ပြင်ဆင်မှုအတိုင်း အသေအပျောက် ရုရှားတပ်တို့နှင့် ရုရှား ပြန်လည်ဆုတ်ခွာခဲ့ကြသည်။

ရှေ့တန်းတွင် ပိုမိုဆောင်သည်။ ထိုနေ့တွင် ဟာရက်သည် မှတ်မှတ်

ရေး ရေစပ်ကြောင်းတစ်လျှောက် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ မာဂရက်၏ရေစပ်ပွဲသည် သူမ၏ ထုပ်ဆောင် တိုင်းကြီးများကိုပင် အာဏာသိမ်းရေးဖြစ်စေခဲ့သည်။ မကြာသေးခင်အထိ မာဂရက်သည် နိုင်ငံရေး တာဝန် များပြားလွန်း၍ အိမ်ထောင်ရေး စိတ်မကျနိုင်သေးကြောင်း ပြောခဲ့သော်။ သို့သော် မည်သူမျှ မသိလိုက်ဘဲ ဒင်းနစ်သက်ချာနှင့်ကို မာဂရက်က ဇနီးအဖြစ် ရွေးချယ်လိုက် လေသည်။

ဒင်းနစ်သက်ချာသည် အိမ်သုံးဆေး ထုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ မန်နေဂျင်းဒါရိုက်တာ ဖြစ်၏။ မာဂရက်ထက် ၁၀ နှစ် ကြီးသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ဗြိတိသျှစစ်တပ်တွင် အရာရှိတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ပြီး ပြင်သစ်တောင်ပိုင်းနှင့် အီတလီစစ်မျက်နှာများတွင် အမှုထမ်းခဲ့၏။ အမှုထမ်းကောင်း MUE ဘွဲ့တံဆိပ်ရရှိခဲ့သည်။ ဒင်းနစ်သက်ချာနှင့် မည်သို့တွေ့ကြပြီး မည်သို့ ချစ်ကျွမ်းဝင်ကြသည်ကို မာဂရက်က ထုတ်ဖော် မပြောခဲ့ချေ။ သူမသည် စိတ်ကူးယဉ်သမားမဟုတ်။ လက်တွေ့သမားဖြစ်၍ လက်တွေ့ကျကျပဲ စဉ်းစားခဲ့ပုံရသည်။ ရေစပ်ပြီး နှစ်လ ခန့်အကြာ ၁၃ ဒီဇင်ဘာ ၁၉၅၁ တွင် လန်ဒန်မြို့ ဝက်စလီယံ ဘုရား ရှိခိုးကျောင်း၌ သူတို့ လက်ထပ်ကြသည်။ ထိုနှစ်နှစ်အကြာတွင် မာဂရက်သက်ချာသည် အမြွှာ ကလေးနှစ်ယောက်မွေးဖွား၏။ သမီးလေး ကာရိုလ်နှင့် သားလေးမတ်တို့ ဖြစ်သည်။

ထို ကာလများအတွင်း မာဂရက်သက်ချာသည် ဥပဒေသင်တန်း တက်နေခဲ့သည်။ ဥပဒေပညာ သင်ကြားရေးမှာ သူမ၏ ကာလရှည်

ဒင်းနစ်သက်ချာနှင့် မည်သို့တွေ့ကြပြီး မည်သို့ ချစ်ကျွမ်းဝင် ကြသည်ကို မာဂရက်က ထုတ်ဖော် မပြောခဲ့ချေ။ သူမသည် စိတ်ကူးယဉ်သမား မဟုတ်။ လက်တွေ့သမား ဖြစ်၍ လက်တွေ့ကျကျပဲ စဉ်းစားခဲ့ပုံ ရသည်

ကြားပြီးဖြစ်သော ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခု ဖြစ်၏။ သူမ၏ ဥပဒေသွဲ့စာတမ်းတရားမှာသည် မှတ်မှတ်ရရဖြစ်ရပ်။ နောက်အခါ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီဝင်ဖြစ်လေသော မူကာ ဂျပန်ရုပ် သော့မှန် မူတာအစ်တာစန်တို့၏ ကြားတွင် မာဂရက်သက်ချာမှာမူ ပါရှိခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးလောကတွင် လူကျော်လူမော်ဖြစ်လာ မည့်သူသုံးဦးသည် ဆောင်တရင်းတွင် ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့်ပါရှိနေကြခြင်းမှာ ထူးခြားသောတိုက်ဆိုင်မှု ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ မူတာအစ်တာစန်သည် လေဘာပါတီဝင်အဖြစ်လောင်းတစ်ဦးဖြစ်လာပြီး ဥပဒေပြုလွှတ်တော်အမတ်အဖြစ်ရွေးချယ် သဘောတူလွဲချက်ဖြင့် ပါတီမှ ထွက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဒီမိုကရက်တစ် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီကို ပါတီသစ် တည်ထောင်သည်။ သူသည် မူလ သူ၏မိတ္တမှန် (သင်္ဂြိုဟ်မိဘနှမမ) မှပင် ပြန်လည်အရွေးခံပြီး ပြန်လည်အနိုင်ရခဲ့၍ ထင်ရှားကျော်ကြားလာသည်။

မာဂရက်သက်ချာသည် ဥပဒေဘွဲ့ရပြီးနောက် အခွန်အတုတ် ဆိုင်ရာ ဥပဒေရေးရာများ၌ လက်တွေ့အတွေ့အကြုံရှိလာသည်။ အခွန်ဥပဒေများကို ကျွမ်းကျင်စွာ ဆောင်ရွက်တတ်ခြင်းကြောင့် နောက်အခါ မာဂရက် သက်ချာသည် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီတွင် ဘဏ္ဍာရေးကျွမ်းကျင်သူ အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရသည်။ ဝန်ကြီးဖြစ်လာချိန်တွင်လည်း ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးက မျိုးသည်။

၁၉၅၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင်ကား မာဂရက်သက်ချာ ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမပြုပဲ ဆက်ကြားနေ၏။ နှမ်းသောက် ငယ်ကလေးနှစ်ဦးအတွက်ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်မှ ရွေးကောက်ပွဲ မျိုးကြီးပင် နှမ်းကြီး လွှတ်တော်ကြီး၏ တစ်သီးသန့်ကိုယ်တွင် နိုင်ငံရေး၌ ဝင်ရောက်သည်။ ဤအတွင်း၌ ဆက်နွယ်၍ တိုင်းရင်းမြေကြီး လောမှည်း မာဂရက်က ထိုသို့အပြင် မပါ၏။ ထို့ကြောင့် သေချာစွာ စာရှိုးခါကို စောင့်ကြည့်နေခဲ့သည်။

နိုင်ငံရေးတွင် ဆောင်နိုင်ဖို့နှင့် စောင့်နိုင်ဖို့ အရေးကြီးကြောင်းကို ယုံကြည် ထားရှိသော ရှေ့ကြီးများက ပြောကြားခဲ့ကြပါလေသော။

မာဂရက်သည် အမှန်တကယ်ပင်လည်း စောင့်နိုင်ခြင်းကြောင့် အကျိုး ရှိခဲ့၏။ သူမသည် ပါလီမန်အမတ် မဖြစ်သေးသော်လည်း အမတ်လောင်း လျာထားရာတွင် ထိပ်ပိုင်းက နေရာရထားခြင်းခံရသည်။ ထိုသို့ အမတ်လောင်း ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့မှာသည် မဲဆန္ဒနယ်ကို မိမိတို့ကြိုက် ရွေးချယ်ခွင့်ရှိသည်။ မိမိနိုင်ငံဆိုသည်ရှိသော စာရေးမှုသည်မှာ မိမိအပေါ် အားဆေးပေးကောင်းတင်း

ဆေးဝါးများကြောင့် သေဆုံးရသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါ၏။

မကြာမီ ယခင်နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော်က ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုတွင် မာကျူရီဆေး ထုတ်လုပ်ရေးရာ သဘောတရားကြောင့် လောင်ကျွမ်းမှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် ဓာတုဗေဒဆိုင်ရာ ပျက်စီးမှုပမာဏ လေထုထဲတွင် ပျံ့နှံ့သော ဓာတ်ငွေ့ ရေနှင့် သည်း ဆိုးရွားသော ဆေးဝါးပစ္စည်းကို ဆေးကုသမှုခံယူခဲ့ရသည့်မှာ မာကျူရီ ဓာတ်ကြောင့် ထိခိုက်မှု ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများဖြစ်ပေါ် စေခဲ့ပြီး မြေဆီလွှာ ညစ်ညမ်းမှုမှ လေထုထဲသို့ မာကျူရီ ဓာတ်များ ပြန့်ပွားခဲ့သည်။

ဂျပန်နိုင်ငံမှာ ၁၉၅၃ ခုနှစ်ကစ၍တွင် ပင်လယ်ရေညစ်ညမ်းမှု ကြောင့် ဘေးဒုက္ခရောက်ခဲ့ရသူများသည် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာ ဆိုးဆိုးရွားရွား ကြုံခဲ့ရသည်။ မြို့သားများကြောင့် “မီနမာတ” ရောဂါ ကျန်းမာရေး ထိခိုက်မှု ၁၊ ၁၂၀၀၀ ကျော်ခန့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်ခဲ့သည့်ပြင် ထိုရောဂါ ပေါ်ပေါက်ပြီး ဝမ်းနည်းဖွယ်ဖြစ်ရပ်များ ဆက်တိုက်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြသည်။

မာကျူရီဓာတ်များသည် သတ္တုရည်များ စီးဆင်းရာ ပင်လယ်ရေထဲ သို့ ရောက်ရှိသွားပြီး ၁၀၀ ပိုင်းနှုန်းခန့် ငါးများ ကျန်းမာရေး ထိခိုက်မှုဖြစ်စေသော အစားအစာများ စားသုံး မာကျူရီဓာတ်များကို စု ဆောင်းခဲ့သည်။

ပင်လယ်ရေညစ်ညမ်းမှု ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဒေသများတွင် ရောဂါဖြစ်ပွား ခံစားကြရသည်။ ငါးစားသုံးသူများ ရောဂါဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့် ကြက်ခြေနီ အဖွဲ့ကဲ့သို့ ကူညီမှုများ ဒေသခံများ သတိပြုမိခဲ့ကြသည်။ ဆေးပညာရှင် သိပ္ပံပညာရှင်တို့ ရောဂါဖြစ်ပွားခြင်း အကြောင်း ပြဿနာ ဖြေရှင်းခဲ့ကြသည်။

ဤဖြစ်စဉ်တွင် မာကျူရီ သက်ရောက်သည့် ပင်လယ်ရေညစ်ညမ်းမှု ထိခိုက်ခံခဲ့ရသော ဒေသခံများ ဆင်းရဲဒုက္ခများ ခံစားခဲ့ကြရသည်။ ဤရောဂါသည် မာကျူရီဓာတ်များက “ဂျပန်နိုင်ငံ မီနမာတ ရောဂါ ဖြစ်ပွားခြင်း” ဟု အမည်တွင်ခဲ့သော ရောဂါ ဆိုး၍ မိမိတို့ ဘဝများ နှင့် ကြားနာ ချုပ်ကိုင်ခံခဲ့ရသည်။

(၅)

ပထမဆုံးပါလီမန်အတွေ့အကြုံ

၈ အောက်တိုဘာ ၁၉၅၉ တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ မာဂရက်သက်ချာသည် ပွဲဦးထွက် လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် ဝင်ရောက်ရောက် ရှိခဲ့သည်။

သတင်းစာများက ထုံးစံအတိုင်းပင် မှတ်မှတ်သားသားများထဲက ဖိတ်ဖိတ်တောက် စရာကောင်းသည့်သတင်းများကို တစ်ပုံ တစ်ပင်မှန်ခိုးပြီး ဖော်ပြခဲ့ကြရာ ဖင်ချီလီ မဲဆန္ဒနယ်မှ ဆယ်စင်းကာလအား မာဂရက်သက်ချာမှာ ရေပန်းစားလာခဲ့ရသည်။

ထို့နောက် မာဂရက်သက်ချာနှင့် အတူ ပြိုင်ဘက် တက်ရောက်ခဲ့သော မှတ်တမ်း နိုင်ငံရေးသမားများတွင် ဂျယ်ရှိမီတော်၊ ဂျူလီယာဇင်၊ ဂျက်ဝါ ရွှန်ဆင်ဝီ၊ ရေနွေးဇီဝါဂါနီအထောက်၊ ဝါင်ဘသည်၊ သူတို့သည် နောက်မှ ပြောင်းလဲမှုများတွင်း ပြိုင်ဆိုင်နိုင်ငံရေး လောကတွင် ကိုယ်စီကိုယ်ငှ အရေးပါ သူများ ဖြစ်လာကြသည်။

မာဂရက်သက်ချာသည် ခန္ဓာ ထိုက်ညီသော အနက်ရောင်ဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ထားများနှင့် ပုလဲဆွဲဝတ်ဆင်ထားသည်။ ကြက်ပြီးတန်းဆံထုံးထိုးထား ဆေးသော ဦးထုပ်ကိုလည်း ဆောင်းထားလေသည်။

ဆယ်မြောက် ၃၀၀ ကျော် ရှိသော မာဂရက်သက်ချာသည် ပြိုင်ဘက် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် ဖိမ်ဖိုင် ရေးဆွဲထားသည့် ဥပဒေကြမ်းအတွက် ထောက်ခံဆွေးနွေးသည်။ ထို့နောက် ဆိုက်ကာ မေးခွန်းနှင့် "ညနေသတင်း" သတင်းစာ ၏ သတင်းထောက်က လွှတ်တော်တွင် မည်သည့်သဘောထားနှင့်

ပါဝင် ဆွေးနွေးမည့်ရှင်းက ပေးပို့စာ ပထမတွင် "ဓာတ်ဗေဒ လွှမ်း ဆိုင်ရာသော ရပ်ဦးဝယ်" မှ ဆရာဝန်ခွဲကြည့်ကိုက်သေးသည်။ ထောက်ကြမှ "အမှန်ဖြည်လုပ်စိစာ ဓာတ်ခွဲခန်းများ ဥပဒေကြီး" ကို ပါဝင် ဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း ဖြေဆိုက်တိမ် ပါဝင်မှုဝိုဓာတ်ပြီး ပါဝင်ဆွေးနွေးမည့် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာပညာရှင်များ မိန့် ကိုက်ရာ ရှာဖွေတော်ဆွေးနွေးမှုဆိုင်ရာကြို ပေါ်ပေါက်သေးသည်။ လူသစ်တင်ပြ ဆဲ့ ထုတ်ဝေကြီးမားစွာလုပ်ပြင်ထားသည်။

မာကျော်သော်ချာသည် သဘာဝဆေးဝါးကဏ္ဍတွင် "ဓာတ်ခွဲခန်းများ ဆိုင်ရာ ဥပဒေကြီး" ကိုရက် သင်ရိုးပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဓာတ်ပုံဆိုင်ရာ ဓာတ်ပုံကို ပေးပို့ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ထိုဥပဒေကြီးမှာ အမှန်ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဆိုင် သော စာသင်ခန်းတွင် လေ့ကျင့်ပေးရသည့် သဘောတရားများ ထင်ရှားကာ သဘောပေါက်ရန် ပြင်ဆင်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဆရာတို့ကြီး ဆေးသွင်းချိန်ရှိသော ကာလအတွင်းမှာ ပေါ်ထွက်လာ မှုမှ တည်ဆောက်ပုံမှာ ဖောက်ပြန်မှုများကာ ထင်ရှားရန် နည်းလမ်း ဖြစ်သည်။

ဓာတ်ဗေဒကျောင်းသားများ မိမိတို့သင်ယူသည့် ဘာသာရပ်ကို ကျွမ်းကျင်စွာ တတ်မြောက်ရန် ကြိုးစားကြရသည်။

မာကျော်သော်ချာသည် ထို ဥပဒေကြီးကို ၅ ရက်နေ့ အထိ (လေ့ကျင့်ရေး)တွင် ဆရာတော်ကြီးမှာ သုံးရက် ပထမဆုံး ပါဝင်ဆွေးနွေးခဲ့ ပေါ်ထွန်း ရှိခဲ့သော သဘောတရားများ ရှင်းပြခဲ့သည်။ ဓာတ်ခွဲခန်း ပြောဆိုပုံ ပုံကြောင်း ဆေးဝါးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတာဝန် ရှိသည်။ မာကျော်သည် မိနစ် ၃၀ ကြာမျှ ဆိုခဲ့ပြီး ဓာတ်ပြုခြင်းကိုရှင်းပြခဲ့သည်။ ဆေးပညာရှင်များ ဥပဒေကြီးကို တင်ပြခဲ့သော် လည်း ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာများ ပေါ်လာ ဆွေးနွေးကြပြီးနောက်များ နိုင်ငံတကာ ရှင်းပြခဲ့သည်။

သုံး ဆွေးနွေးပွဲကြီးမှ ပါဝင်သူ ပထမဆုံးသော ပြောကြားမှု မရှိဘဲ ရှေ့တန်းနေရာများတွင် Front-bench quality ဖြင့် ပြောကြားခြင်း ဖြစ်သည်။ မာကျော်သော်ချာကို ဆရာကြီးများ ဆေးပညာဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဟုသာမှတ်ချင်ပါသည်။

ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပုံတွင် ထိုဆွေးနွေးပွဲ ရောက်ရှိသော တက္ကသိုလ် ပြည်ပ သော်ကြောင့်တွင် ဆေးပညာ ဆရာကြီးများ ထောက်ခံကြပြီးဖြစ်သည်။

များသောအားဖြင့် ထိုနေ့တွင် အစည်းအဝေးသို့ အရောက်မြို့ မကြာမီ လေဘာပါတီလွှတ်တော်အမတ်များက များသည်။ မဟာရက်သက်ရှာ အဆိုတင်သွင်းမှု ရသည့်နေ့မှာ သောကြာနေ့ဖြစ်၍ ထုံးစံအတိုင်း ခြောက်တစ်ကာလဖြစ်နေသဖြင့်မည်ဟု ထင်ရသော်လည်း ထိုနေ့က အမတ် ၁၀၀ကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်ဟု မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ အမတ်ဦးရေ သုံးပုံတစ်ပုံကျော် တက်ရောက်ခြင်းမှာ မိတိုင်း: သောကြာနေ့များတွင် အလေ့ရှိ ထူးခြားသည်။ ဤမျှ တက်ရောက်ခြင်းမှာ ဥပဒေကြမ်း၏ အရေးကြီးအရေးပါမှုကိုရော အဆိုတင်မည့် အမတ်မလေးကိုရော စိတ်ဝင်စားကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရ၏။

ထိုအစည်းအဝေးသို့ မပျက်မကွက် တက်ရောက်သူများထဲတွင် ထိုစဉ်က ဝန်ကြီးချုပ် အကျိုးဆောင်အမတ်များ ပါဝင်ကြသည်။ သူတို့က မြန်မာ့ နိုင်ငံရေးဇာတ်ခုံထဲသို့ ဝင်ရောက်လာသည့် မျက်နှာသစ် အမျိုးသမီး၊ နိုင်ငံရေး အသစ်အဆန်းကို ကြိုဆိုကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

နောက်တစ်ပတ်တွင် ဥပဒေကြမ်း အပေါ် ဆောင်ရွက်ရန်လွှတ်တော်အမတ်များ ပြောဆို ဆွေးနွေးသည် ၁၇ ၂၀ ၃၉ မိုး ရှိသည်။ ထိုနောက် ထိုခြင်းမှာ ဒုတိယအကြိမ်ဆွေးနွေးမှုနှင့် ဆိုင်သော အစည်းအဝေးဖြစ်၏။ ယင်းကို Second Reading ဟု ခေါ်သည်။ ထိုအခါတွင်မှ တကယ်တမ်း ဆွေးနွေးကြသည်ဟု ဆိုနိုင်၏ (ပထမ အကြိမ်ဖတ်သည် Second Reading အဆင့် သို့ ရောက်လျှင် ထိုဥပဒေကြမ်းသည် အတည် ဖြစ်ဖို့ လမ်းပွင့်နိုင်လေပြီ)

မဟာရက်သက်ရှာ အဆိုတင် သွင်းရသည့်နေ့မှာ သောကြာနေ့ဖြစ်၍ ထုံးစံအတိုင်း၊ ခြောက်တစ်ကာလဖြစ် နေသဖြင့်မည်ဟု ထင်ရသော်လည်း၊ ထိုနေ့က အမတ် ၁၀၀ ကျော် တက်ရောက် ခဲ့သည်ဟု မှတ်တမ်း တင်ခဲ့သည်။ ဤမျှတက်ရောက် ခြင်းမှာ ဥပဒေကြမ်း၏ အရေးကြီးအရေး ကိုရော၊ အဆိုတင်မည့် အမတ်မလေး ကိုရော စိတ်ဝင်စားကြ သောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆို၏

မာဂရက်သက်ချာက
"ကျွန်မကတော့
အနုမြူမှာ
ထိုအစ်တယ်ထို
ပုဆာတယ်၊
အစွမ်းထက်တဲ့
လက်နက်ထိုတာ
သူ့ဆီမှာရှိရင်
ကိုယ့်ဆီမှာလည်း၊
ရှိမှပဲ ဆိုမှ
တားမှုမယ်" ဟု
ပြောခဲ့ရာ
"အနုမြူ၊
ဆန့်ကျင်ရေး
ဖြစ်ရမည်ရေး"
စသည့်ဖြင့်
အပြောသဘော
ကောင်းသော လှုံ့ဆော်
အပြောဆိုများ
ဆောင်တာနေသည့်
ခုခံဝပ်ပြည့်နှစ်ထို
အချိန်မျိုးတွင်
သူမ၏ အာဘော်မှာ
ထူးဆန်းထျက်ရှိသည်

မိန်းမပြိုင်ပွဲပြီးနောက် အသက်မှုသေ့
မကျွက်သက်များထံ မေးမြန်းခဲ့ပြီ၊ ထက်အ
နှင့်ဆက်ကြွမ်း သူမအား ပထမဆုံး ဆောင်
ရှိမြင်းဖြစ်သည်။ သတင်းစာများကလည်
ဆောင်မြင်ကျော်ကြားသူများ နောက်ထ
ထိုက်ကြသည့် ထုံးစံအတိုင်း မကျွက်သက်
အကြောင်းကို မှန်မှန်ရေးသားဖော်ပြသည်
သူမ၏သားတော အသူ ကြိုက်နှစ်သက်သော
အစားအသောက်များအကြောင်း၊ ရေကူးသင်ပုံ
မည်သို့စတင်ယဉ်ကျေးမှုသည်။ အနုမြူ
ပထမဆက်နှ သူမ၏ အမြင် စသည်ဖြ
မာဂရက်သက်များအကြောင်း၊ ထိုကောင်
ရောများကို ရေးသား ဖော်ပြ၍ လူများ
စိတ်ဝင်စားမှုကို ဆွဲဆောင်ကြသည်။

အနုမြူနှင့်ပတ်သက်သော ထင်မြ
ချက်ကို ပြောရာတွင် မာဂရက်သက်ချာက
"ကျွန်မကတော့ အနုမြူမှာ ထိုအစ်တယ်
ပုဆာတယ်၊ အစွမ်းထက်တဲ့ လက်နက်ထိုတ
သူ့ဆီမှာရှိရင် ကိုယ့်ဆီမှာလည်း ရှိမှပဲ ဆိ
တားမှုမယ်" ဟု ပြောခဲ့ရာ "အနုမြူ
ဆန့်ကျင်ရေး ဖြစ်ရမည်ရေး" စသည့်ဖြင့် အ
သဘောကောင်းသော လှုံ့ဆော် အပြောဆိုမျ
ဆောင်တာနေသည့် ခုခံဝ ပြည့်နှစ်ထိုအချိန်မျိုးတွ
သူမ၏ အာဘော်မှာ ထူးဆန်းထျက်ရှိသည်။

ထို့နောက် မှာကြွေပြီ ထင်မ
မျက်မမြင်ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ကြီး၊ ထေ ထို
ခန်းမဆောင်တွင် ဓမ္မတေယ်တာတွဲနှင့် ယော
ပွဲတိုင်းမှာ ထိုနှစ်အတွက် အကောင်းကြွ
အမျိုးသမီးကြောက်ယောက်ကို ဟောပြော

မိတ်ကြား ဝေဝေသည်။ ပင်စကြားစာသက်တွင် မျက်သက်ရှာပါစေသည်။ ရှိန်ရှု ရှာပါက ရှင်နှိုင်ကြီး၏ တင်းစရာက်ဝရှားနိုင်သတ်ရှည်သည်ဖြစ် ဘုရာ ရှိသည်။

ယောအကြံပေးမှုသည် ဦးစီး ရှိုက်နိစံဂုဏ်ဆိုင်ရာတို့ ရှုလ် ကြိုးပြင်း ပင်ကြာကြိုင်းထဲ အသိအမှတ် ပြုကြရသည်။

“ရှင်ဟာ ဂုဏ်ရှိ ဖိလိပ်ဖြေသော မာဝရှင်သက်ရှာပြန်လာလိုရှုပ် တခြား အတတ်ပညာရှင်ခဲ့သလဲ။ ရှင့်ရဲ့ စိတ်ကူးစိတ်ကူးတွေကို ပြောပြပါ”

ဟူသော မေးခွန်းကို မျက်သက်ရှာက သူမသည် “Anna and the King of Siam” “အင်နာနှင့်ဘိုင်ဘုရင်” ဝတ္ထုထဲက ဆရာမကဲ့သို့ အင်နာလီယိုနိုဝင်း (Anna Leonowens) ဖြစ်ချင်ကြောင်း ပြော ကြားခဲ့သည်။

ဝတ္ထုထဲက အင်နာသည် ရင်ဆိုင်ရာနိုင်သည်။ ထိုရင်ဆိုင်မှုများကို အောင်မြင်အောင်ဖြေရှင်း ထိုနိုင်ငံ၏ ဘုရင်ကိုပြုပြင်ပြောင်းလဲသည်။ အင်နာကြောင့် ရှင်ဘုရင် မှုကိစ္စမိနေရသည် ဟု မျက်သက်ရှာက ပြောသည်။

မာဝရှင်သက်ရှာ၏ စိတ်ကူးစိတ်ကူးထဲက အင်နာသည် ပြင်းပြ သော ရင်ဆိုင်ရာကိုအောင်မြင်စေရေး အတွက် ဘာကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးရန် သန္နိဋ္ဌာန်ချခဲ့ ပြီးသည်။ ရင်ဆိုင်ရာ စောင့်ကြိုနေသော အခါက ပြုသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မာဝရှင်သက်ရှာတွင် ထွက်ပေါက်အဖြစ် ပေါက်ရောက်လာသည် နောက်ဆုံး ထားရှိခဲ့ရသည်။

ပထမဆုံးလွှတ်တော်တက်သည့်နေ့, ဝါရင့်နိုင်ငံရေးသမားကြီးများက
ကြိုဆိုခဲ့ကြသည် ၁၉၅၉

ဒုတိယဝန်ကြီးဘဝ ၁၉၆၁

(၆)

ဒုတိယဝန်ကြီးအဖြစ်သို့

ဒေါက်တာတိုးချင်ချယ်ကို ပီအေပီ ဖော်ထုတ်ခဲ့သည့် ၁၉၅၉ ခုနှစ်မှ "၅၉ အတန်းသားများ" (Class of 59) ဟု ရည်ညွှန်းလေ့ရှိသည်။ ပါတီနှင့် အစိုးရ တည်ထောင်သူ ပီအေပီခေါင်းဆောင်များသည် ခေတ်သစ်စင်ကာပူ ဖြစ်ပေါ်လာရေး တွင် အရေးပါသူများဖြစ်ကြသည်။

၁၉၅၉ခုနှစ်တွင် ပါတီလက်ထောက်များသည် နယ်မြေကြီး ၅၁ နေရာအနက် ၄၃ နေရာတွင် ပါဝင်အနိုင်ရခဲ့ပြီး အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခံခဲ့ရသော သူသည်များပါဝင်ခဲ့သည်။ စင်ကာပူနိုင်ငံရေးလောကတွင် နိုင်ငံရေး အသက်ရှည်သည့် သူတစ်ဦး အတော်များများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရသည့်ကာလ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်နေသော အချိန်ကာလဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးအသားပါသော အခြေအနေကို အကောင်းဆုံးကိုင်တွယ် လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည့် တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ တောင်းဆိုချက်များစွာ ရှိနေသော အချိန်တွင် အကောင်းဆုံးဖြစ်စေသည်။

ပါတီလက်ထောက်များသည် ကာလ အတော်ကြာကြာ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင် ရွက်သည့် ၁၉၅၉ ခုနှစ် ကျောင်းသားဘဝမှသည် ဝန်ကြီးဖြစ်လာချိန်အထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ပုံစံများ သင်ခန်းစာ ကာလများသည် စင်ကာပူ၏ ဖြစ်စဉ်ကြောင်း မှတ်တမ်းများ ပြသည်။ ကာလများကို ဆွေးနွေးရန် ကျောင်းသားဘဝများ၏ ကာလများအကြောင်း ဝိသေသ

"ဆိုးသွမ်းလူငယ် ရာဇဝတ်ကောင်များကို ပြန်လည် ထူထောင်စေရေးစခန်း ထူထောင်ပြုပြင်ရေး စခန်းများသို့ ပို့ရမည်။ သူတို့အတွက် ပြစ်ဒဏ်မှာ ထောင်ချရုံမျှ သို့မဟုတ်လျှင် ကြိမ်ဒဏ်ပေးရမည်။ ဆိုးသွမ်းသူကို ပြုပြင်ခြင်းထက် နောက်ကြောင်းစေရမည်။ ပြစ်ဒဏ်ပေးရမည်။ အများပြည်သူကို အကာအကွယ် ပေးခြင်းက ရာဇဝတ်ကောင်ကို ပြန်လည်ထူထောင် ပေးခြင်းထက် ပို၍အရေးကြီးသည်"

ဆည်းကြိုက် ပြောဆိုကိုင်ခြင်းဖြင့် မဟာရက်သက်ချာ၏ တောသကို သဘောင်းလေသများက နေရာပေးပြီး ထည့်သွင်း ထားပြု နိုကြသည်။

ထိုအကြောင်း ကာလေ၊ အထက်တစ်တာများ၊ ကျောင်း၊ ဝတ်စုံများအတွက် အထက်အထည် များသည် ရေသျှမ်းခံရမည်။ အဆောင်များကျွတ် ဖေးရ သန့်သန့်ရှင်းရှင်း ရှိစေရမည် စသဖြင့် မဟာရက်သက်ချာ၏ တိုက်တွန်းစကားများကိုလည်း သဘောင်းလေသ ပရိသတ်က သဘောကျကြသည်။

မဟာရက်သက်ချာ ဖုန်းထည့်ရွက်စ ပြ သာနိုင်ငံတွင် ကျွန်တော်စေတော်မှီတော်င် အပင်များ ကြားမှာပါ ထုမကို သတိထားမိသောကြသည်။ အထူးသဖြင့် ကာရုဏ်းမဲ့ကျောင်း ရိုက်နှက်ခြင်းဖြစ်သော (Corporal Punishment) ကို ပြန်လည် ထားရှိရန် မှုက်သက်ချာတို့က တောင်းဆိုခဲ့ကြ၍ အမေးအဖြေ အရေးပေးမှုရှိခဲ့သည်။

မှုက်သက်ချာက နိုက်မှုများကို ဆိုးသွမ်းလူငယ်များက အများဆုံး ကျူးလွန်သည်ဟု ထောက်ပြသည်။ ဆိုးသွမ်းလူငယ်များသည် ဆင်းရဲ ကျူးလွန်ရှိတတ်သော ဆကြံပြုမကောင်း၍ သို့တော် သူတို့ကိုရိုက်နှက်ခံရသူများမှာ စိတ်ရောဂါယံယိ ဆင်ရာရှိကြသူသည်။ ဆိုးသွမ်းလူငယ်များကလည်း လူတော်ကောင်းသား ဖြစ်ရောက်စေအောင် ထုပ်ဆိုင် ရသည့်အခါ ပေါ်ချင်မှ ရာဇဝတ်ကြသည်ဟု မှုက်သက်ချာက ပိတ်မိန်စွန်းပေါက်ရေးမှုတ်သွင်း တင်ပြ ပြောဆုန်း။

"ဆိုးသွမ်းလူငယ် ရာဇဝတ်ကောင်များကို ပြန်လည် ထူထောင်စေရ စခန်း ထူထောင်ပြုပြင်ရေး စခန်းများသို့ ပို့ရမည်။ သူတို့အတွက် ပြစ်ဒဏ်မှ

ထောင်ချချင်ချ သို့မဟုတ်လျှင် ကြိမ်ဒဏ် ပေးရမည်။ ဆိုးသွမ်းသူကို မြှင့်မြင်းထက် နေ့စဉ်ကြည့်ဆောင် ပြစ်ဒဏ်ပေးရမည်။ အများပြည်သူကို ထောက်ထားသွယ်ပေးခြင်းက ရာဇဝတ်ကောင်ကို ပြုလည်ပြုဆောင်ပေးခြင်းထက် ပိုအရေးကြီးသည်"

ဟု မွန်တက်စကျူ၏ ပြတ်သား ပြင်းထန်သော တင်ပြချက်ကြောင့် ရုန်းဆောင်အောက်ပါပါတီဝယ်လင် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်သွားသည်။ ဤကိစ္စကြောင့် ပြင်သစ် နိုင်ငံရေးနှင့် ဥပဒေလောကတွင် စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ရေးသမားများ (Moralists) နှင့် အကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှုသမားများ (Causalists)တို့အကြား အငြင်းပွားမှုများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ Moralists များကို 'ဘာသာရေးဖြစ်မည့် ရှုပ်နိမ့်များ' ဟုခေါ်ဆို၏ သူတို့က လူဆိုးများ ရာဇဝတ်ကောင်များကို လူလူချင်း သနားစိတ်ဖြင့် သည်းခံ နှစ်ထွေးရမည်။ သူတို့ဆိုးသွမ်းခြင်းမှာ ဆင်းရဲ ဒေါသ မကြည့်မြင်ခြင်း သူတို့ကို မှား မှန် ကောင်း ဆိုး ခွဲခြားနိုင်သော အသိပညာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနိုင်သော အတတ်ပညာများ သင်ပေးလျှင် အသိတရားရပြီး လူကောင်းများဖြစ်လာမည်။ လူဆိုးများအစည်းကို ချေမှုန်း ပြည့်အောင် လူဆိုးအစည်းကို အကျိုးပြုစေကြမည်ဟု ရှုမြင်ကြသည်။

အကြောင်းကျိုးသမား (Causalists) များကမူ ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်သူ များထက်ကျစွာ အာဏာစိုက်နှင့် မကြည့်ခံမိနှင့် စရိုက်သဘာဝကောင်းများ စသည်ဖြင့် ပြည်သူများထက်က ဆိုးကျိုးကို ထင်ကာ ထောင်ချသည်ဟု ဆိုကြသည်။ မွန်တက်စကျူသည် Causalists များထဲတွင် ပို၍ ထုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ သို့သော် သူ၏ အမြင်က တင်းကျပ်သော ဆိုးသွမ်းလှုပ်ရှားမှုကို ပြုလုပ် လူတောင်ရာမမှုကို ထောင်ဒဏ်နှင့်ကြိမ်ဒဏ်ပေးရန် အဆိုပြုချက်မှာ ထောင်ပြင်ခဲ့ရ ပြစ်မှုနှင့်ထိုက်တန်သောပြစ်ဒဏ်များ ပေးသွားဖို့ကိုမူ ဆီလျော်ရင်မတိက လက်ခံခဲ့သည်။

ထိုကိစ္စပြီးသောအခါ မွန် တက်စကျူသည် ပြင်သစ်မှထွက်ခွာ၍ ခရီး ထပ်ရှုပြီးသည်။ အခြား ပါလီမန်အမတ် (၂၀) ခန့်နှင့်အတူ အင်္ဂလန် သို့ ရောက်ရှိသောအခါ ဗြိတိန် ပြည်သူ့ စိုက်များ တင်ရှိနှင့်ကို ဆင်နွှဲရေးနှင့် ဘာလုပ်သောသ များ၏ ထွေးလောင်းကြောင်း လေ့လာခဲ့သည်။ ထိုနောက် ကိုယ်သွယ်ရေးကော်မတီ၏ ဥပဒေ မူတည်ချမှတ်ထားသော ပါလီမန်ဥပဒေ ချက်ကို ထိန်းပြီး လွှတ်တော်ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူတို့စာပေကို

အထောပ်ဖြင့်
တိုက်ခန်းများ၏
ကလေးသူငယ်
များသည်
မှုပိုင်ဆိုင်ရာ
အရူးရာယ်
ကြီးမားရဲ့မယာ
စိတ်ပိုင်ဆိုင်ရာ
မှာလည်း
ထိခိုက်မှုများရှိ
ကြောင်း။
လူမှုဆက်ဆံရေး
တောနည်းခြင်း။
တစ်ကိုယ်ကောင်း
ဆန်ခြင်း။
ယက်သရမ်း
ကျက်စက်လို စိတ်များ
တိုးပွားခြင်းတို့ကို
စိတ်ပညာရှင်း
အထိုဆိုဗိန်များကို
လိုအပ်ပါ
ရှင်းပြသည်

စေ၊ ယောင်းရမယ် သဘောတရား 'မင်းစေထင်ဖော် တိုက်ပွဲဝင်သူရဲကောင်းများ' ဟု နာမည်ပေးခဲ့သည့် သဘောင်းစာများတွင်လည်း၊ သူတို့ဆိုလှုပ်ရှားမှု အကြောင်း ဖော်ကျူးတင်ပြထားသည်။

နာမည်ကျော်သောသော ဟာကျော်သောင်းမှ ကို ရုပ်ပြင်ဆန်ကြာ့ဖျာမှာ ဗိုလ်ကြီးမိုး ဆိုသူ လူငယ်နှင့်မြို့ဖောက်တိုး ယခု မြို့ပေါ်ကုန်တိုက်သို့ ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးနေး နိုင်ငံရေးတပ်လှန် ခဲ့လေသည်။ သို့ဖြင့် ကိုယ်ပိုင်အေးချမ်း ထောင် တန်နိုင်ငံတိုးမှ မျက်စိဖောက်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ သည်။

မျက်သောင်းရှာသည် ထူးများ စိတ်ဝင်စား စေသော အကြောင်းတိုင်းမျှများနှင့် ပတ်သက်၍ ဝင်ငွေမှုဖွဲ့စည်းမှု သူ၏ နိုင်ငံရေးတင် အတွက် လက်ခင်းပေးသော့ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ရုပ်ပြင်ဆန်ကြာမှ အသဲနှင့်သည့် ထော မှုယ် လေထောအေးပင် များ ဆိုးကိုင်းကိုင်နဲ့ ကျွဲ တေင်းဖွဲ့ဝင်ထော်တွင် သဘောင်းတူးထင်ပြောင် မြုပ်ခဲ့ရသောသည်။

အကြောင်းအရာမှာ ရုပ်ထင်မှ မှန်ထေ ငါးထောင်ထောင် အထောပ်ဖြင့် တိုက်ခန်းများတွင် နေထိုင်ကြသော မှုထောင်းကြို ကျောင်းသား ကလေးများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်သော ဝင်တန်းထောင်ခုထောင်ဒေါ် အချို့သမီးအပေါ် နှင်းခြ ချင်းကို သဘောင်းထောက်များက ပေးပြီးပြ ပြသည်။

မျက်သောင်းမှာက အထောပ်ဖြင့် တိုက်ခန်း များ၏ ကလေးသူငယ်များသည် မှုပိုင်ဆိုင်

အန္တရာယ် ကြီးမားမှုက စိတ်ခိုင်ခိုင်ရပ်တည်မှု၊ ထိန်းကျောင်းမှုနှင့်မြဲမြံခြင်း ရှုထောင့်ခံရေးနားလည်ခြင်း၊ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်ခြင်း၊ လက်သင့်ခံ ရပ်တည်ခိုင်မာမှု တို့ပြည့်စုံခဲ့ကြ၍ စိတ်ပညာကျွမ်းကျင်သူများကို တိုက်တွန်း နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးများအတွက် အလယ်မြင့်တိုက်စစ်မှုများတွင် အန္တရာယ်ကင်းစေသော ဝန်ဆောင်မှု ထောက်ပံ့ပေးရမည်။ သို့သော ကလေးများ ဝန်ဆောင်မှုတွင် ထိန်းကျောင်းနိုင်မည့် ဝန်ဆောင်မှုလျော့နည်းခြင်းကြောင့် ပြီး ဆောင်ရွက်ကို မြင့်မားလာနိုင်မည့် ပြင်ပကူညီမှုနှင့် ပံ့ပိုးသင့်မည်ဟု နားလည်သင့်ရာက ပြောသည်။ ထို့ပြင် အလယ်မြင့်တိုက်စစ်မှုများ ကလေးများ ဆောင်ရွက်ပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ကလေးနှင့်ဆက်ဆံသော ကလေးတွေ့ များ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဟု ဆိုကြသည်။

မှတ်သားချက် ရှင်းလင်းပြောကြားချက်များကို သဘောတူ ဝန်ထမ်းများက ထွန်းသစ်စေကြသည်။ သူ့ကို စိတ်ကျန်းမာရေးတွင် ပြီးသည်နှင့် အကြောင်း ပေါ်ပေါက်နိုင်မည်ဟု အကြံပြုသွားကြသည်။

မကြာမီ ခုနှစ်သည် ဂျိုးလေသည်။ ဒုတိယ ရုပ် ဆောင်းတိုက ကျွန် ဝန်ကြီးချုပ် ပထမဦးစွာ လက်စွဲမှုကို ပြင်ဆင်မည့်ရာ ပျက်စီးချက်ရှိသည် ဆန့်ကျင်ကြောင်း အမြဲတမ်းပေါ်ပေါက်ကြောင်း ဖြစ်ပေါ်ကြ ပြင်ဆင်သည်။ နစ်နာမှုကြီး ပြင်ဆင်သည့် ပထမ ဆက် ဖြစ်ရသည်မှာ လေ့လာကြောင်းဖြစ်သည်။

သူသည် ပါဝင်နေသော ဆောင်ရွက်ကြ တစ်လလျှင် ပေါင် ၅၀၀ ကိုယ် နည်းဖြင့် ၂၀၀ ကို ၎င်း အလုပ်ဆောင်ရွက်လေသည်။ မှတ်သားချက် ပင်မ အသက်ကြီး ခံစားချက်ပေးသည့်ခြင်း သူက ထောက်ခံ အကြောင်းကြားခဲ့လေသည်။

အရှေ့ပိုင်းသားများနှင့်၊ ၁၉၄၂

(၇)

ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

မြန်မာ့ နိုင်ငံရေးလောကတွင် ပါလီမန်အမတ်များ၏ ကိုယ်စားလှယ်တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်မှုသည် မည်သည့် ဥပဒေကြမ်းတွင်မှ ထိုအမတ်သည် ထောက်ခံ ခဲ့သလော ကန့်ကွက်ခဲ့သလောဟူသည်ကို ဂရုစိုက်မှတ်သားလေ့ရှိသည်။ ဥပဒေ ကြမ်း၏ သဘောသဘာဝနှင့် ထောက်ခံခြင်း ကန့်ကွက်ခြင်းသည် ထိုအမတ်၏ သဘောထားအမြင်ကို ထင်ဟပ်စေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

ယခုရွေးကောက်ရာတွင် သူ၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ အတိုက်အခံဘဝ ရောက်နေစဉ် ၁၉၆၆ တွင် ပါလီမန်၌ လီဘရယ်တော်ဝင်နှင့် သူချစ်သော မိန်းမ ကလေးများအား ရုပ်ဝတ္ထုမှ ကာကွယ်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို ထောက်ခံခဲ့သည်။ ထို့နောက် ထိုကာလက မိန်းမကလေးများကို ထုတ်ပြန်သည့်ဥပဒေက မိန်းမကလေးများ၏ စိတ်ဆန္ဒကို မိန်းမလေးအတွက် ရပိုင်ခွင့် ဆက်ဆံခြင်းကို လွှတ်ရေးရပ်မှ သတ် မှတ်ခဲ့ကြသည်။

ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီသည် ရှေ့ကဲ့ ပါတီခြင်း၌ မိန်းမကလေးများကို အနိုင်ကျင့်သည်၊ ရုတ်ချသည်၊ ပါလီမန်၌ မဲခွဲသောအခါ ကွန်ဆာဗေးတစ် အမတ်အများစုက မိန်းမကလေးများအား ရုပ်ဝတ္ထု ကာကွယ်ရေးဥပဒေကြမ်းကို ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ကွန်ဆာဗေးတစ်များထဲက ပေါက်ထွက်ပြီး ထောက်ခံသူများက ထိုဥပဒေကြမ်းကို ထောက်ခံမဲ ပေးခဲ့လေသည်။

နောက်တစ်ကြိမ်တွင် အလောင်း ဓလေ့ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်းကို

တရားဝင်ခွင့်ပြုရေး ဥပဒေကြမ်း တင်သွင်းရာ ကွန်ဆာဗေးတစ်အများစုက ကန့်ကွက်ကြ၍ မာဂရက်သက်ချာက ထောက်ခံမဲ ပေးခဲ့ပြန်သည်။

ဗြိတိသျှနိုင်ငံ၌ သေဒဏ်ပယ်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်းကိုမူ မာဂရက်သက်ချာက ကန့်ကွက်ခဲ့လေသည်။ လူသတ်မှုများနှင့် လူမဆန်သော ရာဇဝတ်မှုများကို တားဆီးနိုင်ရန် သေဒဏ် ဆက်လက်ထားရှိမှ ဖြစ်မည်ဟု သူမက ယုံကြည်သည်။ မာဂရက်သက်ချာအပါအဝင် ကွန်ဆာဗေးတစ်များက ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လေဘာပါတီ အစိုးရလက်ထက်တွင် ဗြိတိန်၌ သေဒဏ်ပယ်ဖျက်ခြင်း ဥပဒေကြမ်း အတည်ပြုခံလိုက်ရသည်။

(မှတ်ချက်။ ။ လေဘာပါတီသည် လူသတ်မှု သေဒဏ်ပယ်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာသော အဆိုပြုချက်ကို အောင်မြင်စွာ နိုင်ငံခဲ့သည်။ ၂၀၀၆ ခု နိုဝင်ဘာလတွင် ထိုဥပဒေ ထေထေတရှင်ပေးလာသော် အသင်းပေါ်မှုကို ဆိုရှင်စေတနာကို သေဒဏ်ပိုင်ရှုပ် မှ အစအဆုံးကန့်သည့်ကာ တရားစွဲဆိုမှုကို ထိုမိန့်ချက်ကို ကြိုးစားပင်ခဲ့သော် လည်း ဗြိတိသျှပါလီမန် (လေဘာပါတီ အစိုးရ) ထိုဥပဒေက သေဒဏ် စီရင်ခြင်းကို ဆက်မံကြောင်း ထုတ်ဖော်ခဲ့ပြန်သည်။)

နောင်အခါ သံမဏိ (Iron Lady) ဟု နာမည်တွင်လာမည့် မာဂရက်သက်ချာသည် ထိုစဉ်ကာလ ကတည်းကပင် သေဒဏ်ရှိရမည်ဟု ဆို ခဲ့သည်။ သို့သော် လေဘာပါတီက ဝင် မသာကွန့်မြူနစ်စနစ် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်းခဲ့ရာ မာဂရက်သက်ချာက ကန့်ကွက်မဲ ပေးခဲ့လေ သည်။

အတိုက်အခံဘက်တွင် မာဂရက်သက်ချာသည် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ အာဏာ ရလာလျှင် တာဝန်ယူရမည့် အရိပ်အာဏာ ဝန်ကြီး (Shadow Cabinet) အဖွဲ့ဝင် အဖြစ် ပုံမှန်ဝင်ထွက် ပြောင်းလဲကိုင်တွယ် ခဲ့ရသည်။ ပထမဦးစွာ ဒုတိယ ထွင် စွမ်း၊ အင်တာဝန်ခံအဖြစ် တာဝန်ယူရပြီး ၎င်း နောင်ရေးတာဝန်ခံအဖြစ်လည်း ဆက် လက်တာဝန်ယူရသည်။ ထို့နောက် ၁၉၇၀ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီကာလတွင် ပညာရေး တာဝန်ခံဖြစ်လာသည်။

၁၉၇၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီသည် အောင်နိုင် ပြီးနောက် ဟိတ် ဦးဆောင်မှုဖြင့် အစိုးရဖွဲ့သည်။ ဟိတ်အစိုးရအဖွဲ့တွင် ပညာရေးနှင့် သိပ္ပံ ရှိသော မာဂရက်သက်ချာသည် ကွန်ဆာဗေး ဝန်ကြီးအဖွဲ့တွင် ပညာရေးဝန်ကြီးဖြစ်လာသော

[illegible] ပညာရေးဝန်ကြီးတာဝန်ကို သုံးနှစ်ခွဲ [illegible] ထမ်းဆောင်ခဲ့ရသည်။ ပညာရေး [illegible]တွင် မာဂရက်သက်ချာ နာမည် [illegible]။

ကွန်ဆာဗေးတစ် အစိုးရသည် [illegible] ကျော်ကြားသည့်ကြောင့် အသုံး [illegible] ဖြတ်တောက်ရွှေ့ဆွဲရသည့် ဖြစ်ရာ ပညာရေးဌာနတွင်လည်း အသုံးစရိတ်များ [illegible]ရသည်။

ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာ ဟီးသ်သည် [illegible] နှစ်မှာပင် ပေါင် သန်း (၃၀၀) [illegible] ဖြတ်တောက်ခဲ့ရသည့်အနက် ပညာရေးဌာနမှ ပေါင် သန်း (၁၀၀) ပါဝင်သည်။ ပညာရေးဝန်ကြီး မစ္စက် သက်ချာသည် ဖြတ်တောက်ခံရသောငွေကို ကာမိစေရန် ကျောင်းများတွင် ထမင်းဆိုင်တ် ဈေးနှုန်း တိုးမြှင့်သည်။ ကလေးများကို အခမဲ့ နွားနို့ တိုက်ကျွေးခြင်းကိုလည်း လျှော့ချခဲ့ရသည်။ (ထမင်းဆိုင်နှင့် နွားနို့တိုက်ခြင်းကို ဆင်းရဲသား မိဘများမှ ကလေးများအတွက် နှိုးဆိုင်း [illegible]ပေးသည်။ သို့သော် ကျောင်းသား [illegible] အသုံးစားခွင့်များ ရပ်စဲခံရသည်)

လေဘာ အစိုးရ လက်ထက်တွင် [illegible]ကျောင်းသားများအတွက် အခမဲ့ နွားနို့တိုက်ခြင်းကို ရပ်စဲခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ မစ္စက်သက်ချာ ပညာရေးဝန်ကြီးဖြစ်နေစဉ်တွင် ရှစ်နှစ်မှ ဆယ့်တစ်နှစ်အရွယ် မူလတန်း ကလေးများကို နွားနို့တိုက်မှု ရပ်စဲခြင်းဖြစ်သည်။

ယင်းလုပ်ရပ်ကြောင့် မစ္စက်သက်

ဗြိတိသျှနိုင်ငံ၌ သေဒဏ်ပယ်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်းကိုမူ မာဂရက်သက်ချာက ကန့်ကွက်ခဲ့လေသည်။ လူသတ်မှုများနှင့် ထူးဆန်းသော ရာဇဝတ်မှုများကို တားဆီးနိုင်ရန် သေဒဏ် ဆက်ထားရှိမှ ဖြစ်မည်ဟု သူမက ယုံကြည်သည်။ မာဂရက်သက်ချာ အပါအဝင် ကွန်ဆာဗေးတစ်များက ကန့်ကွက်ခဲ့ ကြသော်လည်း လေဘာပါတီ အစိုးရလက်ထက်တွင် ဗြိတိန်၌ သေဒဏ်ပယ်ဖျက်ခြင်း ဥပဒေကြမ်း အတည်ဖြစ်သွားသည်

ချသည် နွားနို့အလစ်သမား (Milk Snatcher) ဟု နာမည်ပျက်ကာ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။

(မှတ်ချက်။ ။ မာဂရက်သက်ချာ နိုင်ငံရေးမှ အနားယူပြီး ကာလ ကြာမြင့်မှ ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ထိုစဉ်က ကက်ဘိနက်မှတ်တမ်းများကို ထုတ်ပြန် ကြေညာရာ ပညာရေးဝန်ကြီး မာဂရက်သက်ချာသည် ကလေးများအား နွားနို့အခမဲ့ ဆက်လက်တိုက်ရန် ကက်ဘိနက်အစည်းအဝေးတွင် တောင်းဆိုဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် ဝန်ကြီးအများစုက အခမဲ့ နွားနို့တိုက်ခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းရန် ဝိုင်းဝန်းဆန့်ကျင်သဖြင့် စုပေါင်းတာဝန်ယူမှုစနစ်အရ ပညာရေးဝန်ကြီးက လိုက်နာခဲ့ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်လာသည်။)

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ခေါင်းခံခဲ့ရသော ဝန်ကြီးဘဝကား နွားနို့အလစ်သမား ဟူသော ဘွဲ့ပေးခံရသည်အထိ နာမည်ဆိုးထွက်ခဲ့လေသည်။

ကျောင်းစာကြည့်တိုက်မှ စာအုပ်များ ငှားရမ်း ဖတ်ရှုလျှင် ငှားရမ်းခ တောင်းရန် စီစဉ်ခြင်းကိုမူ မာဂရက်သက်ချာက အပြတ် ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။ သူမကြောင့်ပင် ကျောင်းသားများသည် စာကြည့်တိုက်မှ စာအုပ်များကို ဆက်လက်၍ အခမဲ့ ဖတ်ရှုနိုင်ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် လူတိုင်း တက်ရောက်ဆည်းပူးနိုင်သော သင်ကြားတက္ကသိုလ် (Open University) ကို အကုန်အကျ များသောကြောင့် ဖိတ်ပစ်ရန် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီဝင်ကယ် ခေါင်းဆောင်များ နှိုးဆော်သည်။ မာဂရက်သက်ချာ ခေါင်းခံ ငြင်းပယ်ကာ (Open University) ကို ကာကွယ်ခဲ့သည်။ ယင်းစရိတ် မှာ တစ်နှစ်လျှင် ပေါင် (၃) သန်းခွဲဖြင့် ဖိတ်ပစ်လိုကြခြင်းဖြစ်သည်။

အက်ဒွပ်ဟီးသ် ဆိုရှယ် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး မက္ကလွိုက်က (Open University) အစီအစဉ်သည် လေဘာဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဟာရိုးလ်ဝီလ်ဆင်၏ တော်လှန်ဝတ္ထုတစ်ခု ဖြစ်၍ ကွန်ဆာဗေးတစ် အစိုးရ တက်ရောက်ချိန်တွင် ပယ်ဖျက်ပစ်ရမည်ဟု တောင်းဆိုသည်။

မာဂရက်သက်ချာက (Open University) အစီအစဉ်ကို မည်သူက လုပ်ခဲ့သည်ဖြစ်စေ ငယ်ရွယ်စဉ် တက္ကသိုလ်ပညာ မသင်ကြားနိုင်ခဲ့ကြသော သက်ကြီး လူသားများအတွက် ထိရောက်မည့်နည်းဖြင့် တက္ကသိုလ်ပညာ သင်ကြားပေးနိုင်သည့် အစီအစဉ်ဖြစ်၍ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟု ခုခံချေပခဲ့သည်။

အများအကျိုးအတွက် ကောင်းမွန်
...ည့်ထုတ်ရပ်ဆိုလျှင် ဂိုဏ်းဂဏအစွဲ မထားဘဲ
...ောက်ခံနိုင်စွမ်းရှိခြင်းမှာ နိုင်ငံရေးသမား
...ောင်းတို့၏ အင်္ဂါရပ်ဖြစ်သည် ဟု မစ္စက်
...က်ချာက ယုံကြည်သည်။

အများအကျိုး အတွက် ကောင်းမွန်သည့် ထုတ်ရပ်ဆိုလျှင် ဂိုဏ်းဂဏအစွဲ မထားဘဲ ထောက်ခံနိုင်စွမ်း ရှိခြင်းမှာ နိုင်ငံရေးသမား ကောင်းတို့၏ အင်္ဂါရပ် ဖြစ်သည် ဟု မစ္စက်သက်ချာက ယုံကြည်သည်

နောင်အခါ မစ္စက်သက်ချာသည်
...ထက်သက်တာမှတ်တမ်း ပြန်ရေးရာတွင်
...နိုင်ငံ သူမသည် မစ္စတာဟီသ်၏ အစိုးရ
...တွင် အတွင်းစည်း (Inner Circle) ထဲ၌
...ခြင်း သူမ၏ ပညာရေးဌာနကလွဲ၍
...ကြီးသော အစိုးရဆုံးဖြတ်ချက်များ
...ရာတွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့် မရခဲ့ကြောင်း
...ပြခဲ့သည်။

သို့ဖြင့်ပင် ၁၉၇၄ ဖေဖော်ဝါရီလတွင်
...ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပခဲ့ရာ ကွန်ဆာ
...နိုင်ခဲ့သည်။ မစ္စက်သက်ချာသည်
...ရ အဖွဲ့ဝင်ဘဝမှ အတိုက်အခံ
... အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်သွားရပြန်သည်။
... ရပ်ကြီးအတွင်း ဤတစ်ကြိမ်၌ ပတ်ဝန်း
...ရာ တာဝန်ခံအဖြစ် တာဝန်ယူရလေ
...သည်။

မာဂရက်သက်ချာ၏ နိုင်ငံရေး
... တစ်လျှောက် မုံလုံတစ်လည်
... ရေစီးတစ်ခါ ရေသာတစ်လှည့်
...ကြိမ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ကြုံခဲ့ရသည်။

၁၉၇၄ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မိမိတို့
...ပါ ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီဝင်
... အစာမကြေခဲ့ကြချေ။ ပါတီ
...ခေါင်း အပြောင်းအလဲလုပ်ရန် လိုပြီဟု

သဘောရကျ၍ လှုပ်ရှားမှုများ မြှုပ်နှံကြရာ ထိုပိုး ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သော ဆာကီသ်ဂျိုးဇက်သည် ပါတီ ခေါင်းဆောင် အက်ဒွပ်ဟိသ်အစိုးရကို ယှဉ်ပြိုင်ပြီး ပါတီခေါင်းဆောင်လုပ်ရန် အလားအလာရှိသူဖြစ်လာခဲ့သည်။ သို့သော် မကြာမီ ဆာကီသ် နုတ်ထွက်သွား၍ အက်ဒွပ် ဟိသ် အစိုးရမှာ ပြိုင်ဘက်မရှိ ခေါင်းဆောင်မှုနေရာ ဆက်လက်ရရှိတော့မည်ဖြစ်နေသည်။ (အခန်း - ၁ တွင်ဖော်ပြပြီး)

ဆာကီသ်ကို ထောက်ခံနေသော မစ္စက်သက်ချာသည် ပါတီ ခေါင်းဆောင်မှုကို အမှုသာများ ထက်ထဲ ဆက်မထားလိုချေ။ သက်တမ်း တစ်ကြိမ်မျှ ဆိုးရွားပြီး အထောက်ထွတ်ခဲ့ရသော ခေါင်းဆောင်မှုကို ဖယ်ရှားကာ ခေါင်းဆောင်မှုအသစ် ဖော်ထုတ်ရမည်ဟု မစ္စက်သက်ချာက နိုးဆော်သည်။ ထို့နောက် ခေါင်းဆောင်နေရာအတွက် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမှ နုတ်ထွက်သွားသော ဆာကီသ်နေရာတွင် သူမ ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်မည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။

ပထမအကြိမ် မဲပေးရာတွင် မစ္စက်သက်ချာသည် ဟိသ်ကို မမျှော်လင့်ဘဲ မဲအသာရခဲ့သည်။ ၎င်းတွင် ဟိသ်က သူ့နေရာဆက်ခံရေး ဝိုက်လော ကို အဆော်ထိုးကာ ဆက်ပြိုင်စေသည်။ ဒုတိယအကြိမ် မဲပေးရာတွင် မစ္စက်သက်ချာက ၁၄၆ မဲ ဝိုက်လောက ၇၉ မဲ ရ၍ ၁၁ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၇၅ တွင် မစ္စက်သက်ချာသည် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာတော့သည်။

မစ္စတာဝိုက်လောကလည်း အရှုံးကို ကျေကျေနပ်နပ်လက်ခံ၍ ပါတီခေါင်းဆောင်သစ် မစ္စက်သက်ချာကို ဖော်ရွေ နုတ်ဆက်ကာ ကြိုဆို ဂုဏ်ပြုခဲ့လေသည်။

ဝိုက်လောကို မစ္စက်သက်ချာက ပါတီဒုတိယခေါင်းဆောင်အဖြစ် ခန့်အပ် ၍ ပါတီတွင်း ညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။

သို့သော် ရှုံးနိမ့်သွားသူ မစ္စတာ ဟိသ်ကမူ မစ္စက်သက်ချာအပေါ် ဆိုဆို သိသိမြင်မြင်ဖြစ်သွားလေသည်။ အထူးသဖြင့် သူ့ကို ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းသည် သူ့အပေါ် သစ္စာမဲ့ရာကျသည်ဟု သဘောထားခဲ့လေသည်။

မစ္စက်သက်ချာကမူ သူမသည် ပါတီအကျိုးနှင့် နိုင်ငံအကျိုးကို ရှေ့တန်း တင်ကာ သူ့နေရာကို ဖယ်ရှားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု တစ်သက်တာမှတ်တမ်း

[illegible]ခဲ့၏ ဆရာပေဟာင်းဖြစ်သော [illegible]ကို သဘောမကြွင်းမယုတ်။ ပါတီနှင့် [illegible] အတွေ့ရှိသောကြောင့် ယခုလို ပြဂုဏ် [illegible] ဆိုလေသည်။

ပါတီခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပြီး နောက် [illegible]တွင် မဂ္ဂရက်သက်ချာသည် ခေါင်း[illegible] အတိုက်အခံခေါင်းဆောင်အဖြစ် [illegible]ည်။ သူမ၏ ဘေးတွင် ယှဉ်လျက် [illegible]များမှာ သူမထိုင်ကြုံဘက်ပေါင်း [illegible] ဗိုက်လော၊ ပရိုင်ယာ၊ ပေတာနှင့် [illegible] ရှက်စနိုပေဟာင်းတို့ဖြစ်သည်။

ထောတာပါတီခေါင်းဆောင် ဝေါ်ကြီး [illegible] ဗျူထာဟာနီစိလ်ဆင်က အတိုက် [illegible]ခေါင်းဆောင်သစ်အား ကြိုဆိုသည့် မိန့်ခွန်း [illegible]ကြသည်။

မဂ္ဂတာစ်ဝဆင်မှာဝါရှင်သမ္မာရင် [illegible]ကြီးဖြစ်သည်။ သူ့ ဇွန်မွှာပင် [illegible] ပါတီ ခေါင်းဆောင် [illegible] ပြောင်းသွားပြီဖြစ်ကြောင်း သူက [illegible] ပြောသည်။ မဂ္ဂရက်သက်ချာနှင့် [illegible]ပြီး လက်တွဲအလုပ်လုပ် [illegible]ည်ဟုဆိုသည်။ ပြောကြားသည်။

ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးလောကတွင် [illegible]ရပါတီနှင့် အတိုက်အခံပါတီများသည် [illegible]မျှမျှ သဲသဲမဲ ယှဉ်ပြိုင်ကြသည်။ [illegible]တွင်းရှိသည်။ အာဏာရပါတီကို [illegible]အခံပါတီက မေးခွန်းများထုတ်ပြီး [illegible]ရှာကာ တိုက်ခိုက်ကြသည်။ [illegible] တစ်မျိုးသားလုံးအရေးကိစ္စများ

> မဂ္ဂရက်သက်ချာသည် ပါတီခေါင်းဆောင်မှုကို အရှုံးသမားများ လက်ထဲ ဆက်မထားလိုချေ။ သက်တမ်းတစ်ကြိမ်မျှ အစိုးရဖြစ်ပြီး အာဏာ လက်လွှတ်ခဲ့ရသော ခေါင်းဆောင်မှုကို ဖယ်ရှားကာ ခေါင်းဆောင်မှုအသစ် ဖော်ထုတ်ရမည်ဟု မဂ္ဂရက်သက်ချာက နှိုးဆော်သည်။ ထို့နောက် ခေါင်းဆောင် နေရာအတွက် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမှ နုတ်ထွက်သွားသော ဆာကီသ်နေရာတွင် သူမ ဝင် ယှဉ်ပြိုင်မည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်

ပေါ်လာလျှင် အာထာရပါတီနှင့် အစိုးရစစ်ခေါင်းဆောင်က အတိုက်အခံ ခေါင်းဆောင်များနှင့် လေးလေးစားစား တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကာ အကြံဉာဏ်များ ရယူလေ့ရှိသည်။ ဤအချက်ကို ဗြိတိသျှတို့က နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုအဆင့် မြင့်မားခြင်းအဖြစ် ဂုဏ်ယူတတ်ကြသည်။

မစ္စတာဝီလ်ဆင်၏ မိန့်ခွန်းကို မစ္စက်သက်ချာက မပြုံးမရယ် မျက်နှာ တည်တည်ကြီးနှင့် နားထောင်နေခဲ့သည်ဟု နောက်တစ်နေ့ သတင်းစာများက ဖော်ပြသည်။ ဝါရင့်ကြီး မစ္စတာဝီလ်ဆင်က ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီခေါင်းဆောင် များကို ခပ်နှိမ်နှိမ်ပြောသွားသည်ဟု ယူဆ၍လား မသိ။ မစ္စက်သက်ချာသည် သူမအား ကြိုဆိုသောမိန့်ခွန်းကိုပင် ဂုဏ်ရှိကြီးနှင့် တုံ့ပြန်ခဲ့လေသည်။ သို့သော် မစ္စတာ ဝီလ်ဆင်အား ကျေးဇူးတင်ပါကြောင်း ဟာသနှောကာ ထုံးစံအတိုင်း တုံ့ပြန် ပြောကြားခဲ့သည်။

မစ္စက်သက်ချာအဖို့ ကိုင်တွယ်ရ ခက်ခဲသော ခေါင်းပြဿနာတစ်ရပ်မှာ မစ္စတာဟီသ်က မကျေနိုင် မချမ်းနိုင် ဖြစ်နေခြင်းပေတည်း။

ထုံးစံအတိုင်း အတိုက်အခံပါတီ၏ ရှဒိုးကက်ဘိနက်ကိုဖွဲ့စည်းရန် မစ္စက် သက်ချာကစီစဉ်သောအခါ ပူပူနွေးနွေး ခေါင်းဆောင်ဖြုတ် မစ္စတာဟီသ်ထံ လေးလေးစားစား သွားရောက်တွေ့ဆုံကာ ရာထူးတစ်နေရာ တာဝန်ယူပေးရန် ပန်ကြားသည်။ သို့သော် မစ္စတာဟီသ်က တုံးတိတိ ငြင်းပယ်လိုက်သည်။

ထို့နောက် နတိုးယခြေကုပ်အဖြစ် သူနှင့် နောက်ဆုံးထိုင်လျှင်တွင် ရှုံးနိမ့်သွားသော မစ္စတာနိုက်လော်အား ပါတီ နတိုးယခေါင်းဆောင်ရာထူးကို တာဝန်ယူရန် သွားရောက်ကမ်းလှမ်းရာ မစ္စတာ နိုက်လော်က လက်ခံလိုက် လေသည်။

ထို့နောက် ဒီရောက်အကြားတွင် အတိုက်အခံပါတီ၏ ရှဒိုးကက်ဘိနက် စာရင်းကို ကြေညာရာ မစ္စတာဟီသ်အပေါ် သစ္စာရှိသူ မှန်ကန်ကြီးကြောင်းကျော် ဖယ်ရှားထားသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ သူမအပေါ်တွင် ဖြတ်သားခဲ့သော မစ္စတာ ဟီသ်အပေါ် သူမကလည်း ပြန်လည် ဖြတ်သားခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသတည်း။

(၁)

ပါတီခေါင်းဆောင်ဘဝ

ပထမခြေလှမ်း

ဗြိတိသျှ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာသော မာဂရက် သက်ချာသည် အနောက်ကမ္ဘာ၏ ထိပ်တန်းပုဂ္ဂိုလ်တရင်းထဲ အပါအဝင်ဖြစ်သွားသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီသည် အာဏာရပါတီမဟုတ်ဘဲ အတိုက်အခံပါတီ ဖြစ်နေသော်သည်။ ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်နှင့် လေဘာပါတီသည် သူတစ်ပြန်ကိုယ်တစ်ပြန် သူတစ်လှည့်ကိုယ်တစ်လှည့် အာဏာရနေကြသည်ဖြစ်၍ ထွေထွေထွက်လို့ မရသည့် အခြေအနေ၌ ရှိသည်။ ယနေ့ အတိုက်အခံပါတီ ခေါင်းဆောင်သည် နက်ဖြန် ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာနိုင်သည်မဟုတ်ပါလော။

မစ္စက်သက်ချာ ပါတီခေါင်းဆောင် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံရပြီး နောက်နေ့တွင် အမှတ်တရ ဖြစ်စရာ တစ်ခုမှာ နာမည်ကျော် အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဒေါက်တာဟင်နရီကစ်ဆင်ဂျား ဗြိတိန်သို့ အလည် ရောက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒေါက်တာ ကစ်ဆင်ဂျာသည် ထိုအချိန်က ကမ္ဘာတလွှား လှုပ်လှုပ် တောက်လျှောက်ကြွနေသူဖြစ်သည်။ အမေရိကန်သမ္မတနစ်ဆင်၏ အမျိုးသား လုံခြုံရေးအကြံပေးအရာရှိဘဝက၍ တရုတ်ပြည်ကြီးနှင့် အမေရိကန် ရှေ့လည်း

နာမည်ကျော် ဒေါက်တာ ကစ်ဆင်းဂျားနှင့် ၁၉၇၅

ငွေသပ်ယှဉ်အောင် ယောက်ပေးခဲ့သော အောင်သွယ်တော်ကြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဖြစ်လာကာ ဗီယက်နမ်ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲနှင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်း အပစ်ရပ်ရေးဆွေးနွေးပွဲ များတွင် စေ့စပ်ဖျန်ဖြေရေးသမားအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူဖြစ်သည်။

ဒေါက်တာကစ်ဆင်းဂျားက မစ္စက်သက်ချာအား ဖိတ်ကြား၍ နံနက်စာစား ကျွေးပြီး ဧည့်ခံသည်။ သူတို့နှစ်ယောက် တွေ့ပြီး ဓာတ်ပုံ သတင်းထောက်များ၏ သတင်းဓာတ်ပုံ အရိုက်ခံနေကြစဉ် ကစ်ဆင်းဂျားက "ဓာတ်ပုံအရိုက်ခံရင်း စကားဆက်ပြောကြတာပေါ့" ဟုဆိုကာ ခင်ဗျားခင်ပွန်းက ဘာလုပ်သလဲဟု မေးသည်။ "ကြော် သူက ရေနံအလုပ်လုပ် တယ်လေ" ဟု မစ္စက်သက်ချာက ပြောသည်။

ဆော်ဒီအာရေဗျက ခရီးဆက်လာခါမှဖြစ်သော ဒေါက်ကစ်ဆင်းဂျားက အတော်အထင်ကြီးသွားပုံရသည်။

ထို့နောက် သူတို့သည် ရိုးရာ အင်္ဂလိပ်နံနက်စာသုံးဆောင်ကြသည်။ ဖျန်ဖြေရေး ချန်ပီယံကြီး ဒေါက်တာ ကစ်ဆင်းဂျားသည် မစ္စက်သက်ချာ၏ အကြိုက်ကို စုံစမ်းထားပုံရ၏။ ဝက်ပေါင်ခြောက်နှင့်ကြက်ဥကြော်များအပြင် မစ္စက်သက်ချာကြိုက်တတ်သော ပေါင်မုန့်ဖိုင်း ပူပူနွေးနွေးများပါ ပါရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ပါတီခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပြီး သီတင်းပတ်တစ်ပတ်အတွင်း မစ္စက် သက်ချာသည် အားလပ်ချိန် မရှိလောက်အောင် ရှုပ်သည်တွေ များလှသည့် ကြားမှ "ရေဒီယို - ၂" တွင် ဂျင်မီယန်း၏ နေ့လယ်စာစားချိန် အသံလွှင့်အစီအစဉ်၌ ပါဝင်ကာ အမေးအဖြေများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ဂျင်မီယန်းနှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခန်း၌ မစ္စက်သက်ချာက သူမသည် အသက်အရွယ်အရလည်း၊ ခေါင်းဆောင်လုပ်ရန် သင့်တော်နေပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသွားသည်။

"ကျွန်မအခု အသက် ၅၀ ထဲ ရောက်လာပြီ၊ ပေါက်စနီပေါက်စန အရွယ် မဟုတ်တော့ဘူး" ဟူ၍ မစ္စက်သက်ချာ ပြောကြားသော စကားကို သတင်းစာများက ခေါင်းစဉ်တပ်ခဲ့ကြသည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် အောက်လွှတ်တော်တွင် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီ

ခေါင်းဆောင် ဖြစ်နေသော်လည်း နိုင်ငံတဝှမ်းဆိုင်ရာ ပါတီခေါင်းဆောင် အဖြစ် မကြေညာရသေး။ ထို့ကြောင့် နယ်အသီးသီးမှ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ဌာနခွဲအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုသော ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ညီလာခံကို ဖေဖ်ယာ ယူရှိပါ ဟိုတယ်၌ ကျင်းပခဲ့လေသည်။

ထိုအစည်းအဝေးတွင် ပါတီခေါင်းဆောင်လောင်း မစ္စတာဟီးသ်ကို ကိုယ်စားလှယ်များက ဂုဏ်ပြုစကားပြောဆိုကြ၏။ သို့သော် မစ္စတာဟီးသ်မှ အစည်းအဝေးသို့ မတက်ဘဲ ဝေလနိုင်ငံသို့ အပန်းဖြေခရီးထွက်နေသည်။

ဖေဖ်ယာညီလာခံတွင် လော့ဒ် ဟောမ်းရှိန်းက မစ္စက်သက်ချာအား ပါတီခေါင်းဆောင်အဖြစ် တင်မြှောက်ကြောင်း၊ အဆိုတင်သွင်းရာ မစ္စတာ နိုက်လောက ထောက်ခံကြောင်း တင်ပြသည်။ ထို့နောက် နေရှင်နယ်ယူနီယံ အဝန်းရှိသော အဖွဲ့များမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ဆက်လက်ထောက်ခံကြသည်။

ညီလာခံက လက်ခုပ်ဩဘာပေး၍ တစ်ခဲနက်ထောက်ခံအပြီးတွင် မစ္စက် သက်ချာ စင်မြင့်ပေါ်သို့ တက်လာသည်။ စိမ်းပြာရောင် ဝတ်စုံဖြင့် ဖော်ကျကျ သပ်သပ်ရပ်ရပ် တွေ့မြင်ရသည်။

မစ္စက်သက်ချာက ကိုယ်စားလှယ်များအား နှုတ်ခွန်းဆက်သော မိန့်ခွန်း ပြော သွားသည်။ ယခုအချိန်တွင် ပြည်သူလူထု လိုချင်သည်မှာ ပုံသဏ္ဌာန်ပြတ်သားသော ခေါင်းဆောင်မှုဖြစ်ကြောင်း။ အခြေခံမူအပေါ်တွင် ခိုင်မြဲရှိရန်လိုကြောင်း၊ မိမိအနေဖြင့် ထိုခေါင်းဆောင်မှုမျိုးဖြစ်အောင် ကြိုးစားသွားမည်ဟု ကတိပြုကြောင်း ပြောကြားသည်။

ဖေဖ်ယာညီလာခံတွင် မစ္စက် သက်ချာ၏မိန့်ခွန်းပြောနေစဉ်အချိန်အခါ တော် ထွန်းတောက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ထို အစည်းအဝေးပြီးတွင် ကွန်ဆာဗေးတ် ပါတီကို လူထုက ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာကြ သည်။ ဂေါ်လပ်စစ်တမ်းကောက်ယူမှု (Gallup Poll) တစ်ခုအရ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီအား လူထုထောက်ခံမှု ၁၁ ရာခိုင်နှုန်း ခွဲ့ တိုးတက်လာသည်ဟု ဆိုသည်။ ဂေါ်လပ်စစ်တမ်းက ကောက်ချက်ချခဲ့ရာတွင် လေဘာရေး ကွန်ဆာဗေးတစ်များပါ မဲဆန္ဒရှင် အများစုက မစ္စက်သက်ချာသည် ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟု ယူဆကြသည်ဟု ဖော်ပြသည်

မစ္စက်သက်ချာကလည်း အလွန် အကွက်မြင်သည်။ သူမ၏အချိန်အခါ ထွန်းမှုအားကောင်းနေချိန်တွင် ဖော့ကတလန်သို့ ခရီးသွားရောက်ခဲ့သည်။

(စကော့တလန်ရှိ ကွန်ဆာဗေးတစ်များက အင်္ဂလန်နှင့် ဝေလနယ်ရှိ ကွန်ဆာဗေးတစ်များနှင့် တစ်သီးတစ်ခြား ရပ်တည်လေ့ရှိသည်။

ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ တည်ထောင်ထားသော်လည်း သူတို့သည် ရည်ရွယ်ချက်ခြားနားမှု မပေါ်ဟု ခံယူကြ၏)

မဂ္ဂရက်သက်ချာကိုမူ စကော့တလန်က ဆောင်းဆောင်းမြမြ ကြိုဆိုခဲ့သည်။ ဂလပ်စ်ဂိုနှင့် အီဒင်ဘာရာတွင် လူအများ စောင်ဆောင်းနွှဲ၍ လမ်းပေါ်ထွက်လာကာ မဂ္ဂရက်သက်ချာကို ကြိုဆိုပေးကြသည်။

လူထုအစည်းအဝေးတွင် မဂ္ဂရက် သက်ချာက မိန့်ခွန်းပြောရာ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒနှင့် ဖျက်ဆီးရေးကို ဝေဖန်တိုက်ခိုက်သွားသည်။ (အသေအချာ လေ့လာပါက ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ဆိုသည်မှာ ဖြစ်သော်လည်း မဂ္ဂရက်သက်ချာက ဆိုဗီယက်ကွန်မြူနစ်တို့ နည်းတူ ကြောက်စရာကောင်းသည်ဟု ထွန်းတိုက်သွားခြင်းဖြစ်သည်။)

စကော့အမျိုးသားတို့ အထူးဦးစားပေးသော ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မဂ္ဂရက်သက်ချာက ပညာရေးမြှင့်တင်ရန် အစီအစဉ်များကို ပြောသည်။ သို့သော် စကော့ အမျိုးသားရေးဝါဒကိုမူ အလျှော့ပေးမည့် လေသံ လုံးဝမပါရှိဘဲ ပြောကြားခဲ့သည်။

လန်ဒန်သို့ပြန်ရောက်ပြီးနောက် ရှိုဒိုးကက်ဘိနက် ခန့်အပ်မှုများဖြစ်ပွင့်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် မဂ္ဂရက်သက်ချာသည် ပါတီတွင်း ဝိုင်းကြီးနှင့်ဝိုင်းကို အာရုံစိုက်လာသည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ဟိုဗ်ကြိုက်သည်။ မြင်ဆင်မွဲသည်။ သည်။ လော့ဒ်သွန်နေးခရော့ဖ်သည် ပါတီဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာပြီး မစ္စတာဆေန်ဂျမ်ဝေလီ က ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသည်။ သူတို့နှစ်ဦးစလုံးသည် ရှိုဒိုးကက်ဘိနက် ခေါ် လျှာထားအစိုးရအဖွဲ့ဝင်စာရင်းတွင် ပါဝင်ကြသည်။ (ဗြိတိသျှပါတီစနစ်တွင် ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သူ Party Chairman ၏ အထက်တွင် ပါတီခေါင်းဆောင် Party Leader ရှိသည်။ မိမိတို့ပါတီ ရွေးကောက်ပွဲနိုင်လျှင် ပါတီခေါင်းဆောင်က အစိုးရအဖွဲ့ကို ဦးဆောင်ရသည်။)

မဂ္ဂရက်သက်ချာ၏ အောက်တွင် ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေးခံရသူနှစ်ဦးစလုံးသည် ထွက်လပ်သောစိတ်ထား ရှိသူများဟူ၍ ဂုဏ်သတင်း ကြီးခဲ့သူများ ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် အတိတ်ကာလက ပါတီခေါင်းဆောင်နှင့် သဘောကွဲလွဲ၍ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ရာထူးများမှ

နုတ်ထွက်ခဲ့ကြသည်။ မဟ္တာဓိသန်အစိုးရလက်ထက်တွင် နှစ်စဉ်ဆက်တိုက် ဘတ်ဂျက် လိုငွေပြလောက်အောင် အစိုးရ အသုံးအဖြုန်း ကြီးနေခြင်းကို ကန့်ကွက်သောအားဖြင့် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၆၅ မစ္စတာမောဒ်မှာ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးခဲ့မှုဖြင့် မစ္စတာဟီသ်၏ ရှဲဒိုး ကက်ဘိနက်ရာထူးမှ ဖြုတ်ပယ်ခံခဲ့သည်။ မစ္စတာ ဟီသ်၏ ပါတီခေါင်းဆောင်မှု ကို ဝေဖန်သောဆောင်းပါး ဖန်နဝါရီ ၁၉၆၆ တွင် ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သူတို့လိုလူတွေကို ပါတီထိပ်ပိုင်း ရာထူးများ၌ ခန့်ထားခြင်းဖြင့် မွက်သက်ချာသည် Yes-men ခေါ် ခေါင်းညိတ်သမားများကို မလိုချင်ကြောင်း သိသာသည်။

ထို့ပြင် သူ့ကို ကဏ္ဍစကား မပြောသည့် အတွေ့အကြုံနည်းပါးသူများ ကိုလည်း မလိုချင်ကြောင်း ပေါ်လွင်နေသည်။

မွက်သက်ချာသည် သူ၏ ရုံးအဖွဲ့မှူးရာထူးကိုလည်း မစ္စတာ အဲရီနိ(ဗ်)အား ခန့်ထားသည်။ မစ္စတာနိ(ဗ်)သည် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ် သူရဲကောင်း တစ်ဦးဖြစ်ပြီး စစ်ပြီးခေတ်တွင် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ အသက်ကြီးမှ ပါလီမန်အမတ်ဖြစ်လာ၍ နိုင်ငံရေးလောကထဲ ဝင်းဝင်းလက် ရှာဖွေသူမျိုး မဟုတ်တော့ချေ။ သူသည် ဝါရင့်သကာရင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်ပြီး ကိုယ်ပိုင် ရပ်တည်ချက်ရှိသူဖြစ်သဖြင့် မွက်သက်ချာအား သူ့ထင်မြင်ချက်ကို မထောက် မညှာ ပြောပြမည့်သူမျိုးဖြစ်သည်။

မွက်သက်ချာသည် သူ့အနီး ဝန်းကျင်တွင် "ကောင်းတော်ညိတ် စိတ်တော်သိ" ပုတ်သင်ညိုများကို မထားဘဲ သူမအပေါ် အမှန်အတိုင်း ပြောခဲ့ရဲ ရှိမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအား ထားရှိခြင်းကြောင့်လည်း ပါတီ ခေါင်းဆောင်သက်တမ်း အရှည်ကြာဆုံး နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

(၉)

အိပ်မက်မှ လက်တွေ့သို့

"We will deal with the facts as they are all right. But we will make some dreams come true as well."

Margaret Thatcher

"ကျွန်ုပ်တို့ဟာ ပကတိအခြေအနေတွေနဲ့ လိုက်လျောညီထွေ လုပ်ဆောင် သွားရမှာဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အိပ်မက် တချို့ကိုလည်း အိပ်မက်ကနေ လက်တွေ့ ဖြစ်အောင် လုပ်ကြရဦးမယ်"

မာဂရက်သက်ချာ

"အိပ်မက်တွေကို လက်တွေ့ဖြစ်အောင် လုပ်ကြရမယ်" ဟူသော မစ္စစ် သက်ချာ၏စကားသည် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီဝင်များအဖို့ လမ်းညွှန်ကောင်းဖြစ်လာသည်။ အာဏာမဲ့ပါတီဘဝမှ အာဏာရ ပါတီ အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ပါတီတစ်ရပ်လုံး ဝိုင်း၍ စိတ်အားထက်သန်လာကြသည်။

မစ္စက်သက်ချာ၏ အိပ်မက်မှ လက်တွေ့သို့ လမ်းညွှန်ချက်သည် သတင်း စာဆရာ ဆောင်ပုဝ်၏ ဝေဖန်ချက်ကို တုံ့ပြန်ရာမှ ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

မစ္စတာဆောင်ပုဝ်သည် တိုင်းမ် သတင်းစာကြီး၏ နိုင်ငံရေးအယ်ဒီတာ ဖြစ်သည်။ (တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် သူသည်လည်း မစ္စက်သက်ချာဇာတိမြို့ ထွန်း

ပေါက်လာသူဖြစ်သည်။ သူ၏ သတင်းစာဆရာဘဝကို ဂျင်သမ်ကျူနယ်မှ ဝင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။)

ဒေးဗစ်ဝှစ်က သူ၏ကော်လံမှ ဤ သို့ရေးခဲ့သည်။

"The art of Political survival is to deal with the facts as they are and not to dream dreams."

“နိုင်ငံရေးရှင်သန်မှု အနုပညာဆိုတာ ရှိရင်းစွဲအနေအထားတွေနဲ့ ကိုက်လျော်ညီထွေလုပ်ဆောင်သွားခြင်းပဲဖြစ်တယ်။ အိပ်မက်တွေ မက်မနေရဘူး”

အထက်ပါ ဒေးဗစ်ဝှစ်၏အဆိုကို ဝေဖန်ကြ မှူကာသက်ရှာက ချက်ချင်း တုံ့ပြန်ခဲ့သည်။ သူသည် လက်တွေ့ကျသော နိုင်ငံရေးသမားဖြစ်သည်မှာ ပြန်ငြင်းသည်။ စိတ်ကူးယဉ်ခြင်းသည် နိုင်ငံရေးသမားများ၏ ခွင့်ရေးပင်သည်။ စိတ်ကူးယဉ် အိပ်မက် မမက်ခဲ့၊ ချနိုင်သည်။ စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက် မမက်ခဲ့မှ မှူကာသက်ရှာက ဆိုသည်။

နိုင်ငံရေးသမားသည် စိတ်ကူးယဉ် အိပ်မက်ကို အမှန်တကယ်အကောင်အထည်ပေါ်လာအောင် လုပ်နိုင်လိုသည်မှာ သူ့မှာ နိုးချွန်း၏

ထိုစကားများကို ပါတီခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပြီး ရက်ပိုင်းအတွင်း၊ ရည်ညွှန်းလည်ပတ်ဖြေရန်က တရားပွဲများတွင် ပြောဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

မှူကာသက်ရှာသည် ပါတီခေါင်းဆောင်ကောင်း မဟုတ်အောက်ရှုပ်ဟိဝ်အပ်စုကို မမျှော်လင့်ဘဲ ဆိုက်ဖမ်း၍ အနိုင်ရခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ပါတီတွင်း၌ သူ့အား ရာနိုင်နှုန်းအများစုက ထောက်ခံခဲ့သည်ဟူ၍ မပြောနိုင်သေးချေ။

နိုင်ငံရေးသမားတစ်ယောက်၏ ဝိုဆိုသည်မှာ တမျိုးသမီးနိုင်ငံရေးသမား တစ်ယောက်အနေနဲ့ ဒါရှင်ပါတီခေါင်းဆောင်ကောင်းများကို တော်လှန်ပြီး သူနေရာ တက်လာခြင်းမှာ အလွန်ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲ ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဒါရှင်ပါတီခေါင်းဆောင်ကောင်းက သူ့ကို မကျေနပ် မချမ်းမြေ့ ပုတ်ခတ်ဝေဖန်နေခြင်းကလည်း ပါတီတွင်း ညီညွတ်ရေးအတွက် ခြိမ်းခြောက်မှုဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် မှူကာသက်ရှာသည် ပါတီတွင်း အစည်းအဝေးများ၊ အထူးသဖြင့် အထုပ်သမား ညီလာခံများသို့ မဖြစ်မနေ တက်ရောက် မိန့်ခွန်းပြောကာ မိမိသည် ပါတီကို အရည်အသွေးပြည့်ဝစွာ ဦးဆောင်မှုပေးနိုင်သူ ဖြစ်ကြောင်း ပြသနေရလေသည်။

ထို့ပြင် သူမသည် မိန်းမသားဖြစ် သော်လည်း ရှေးရိုးစွဲသူ့ ခေါင်းဆောင် မျိုးမဟုတ်။ ယောက်ျားတွေထက် ပြတ်သားသူ ဖြစ်သည်ဟု ပေါ်လွင်အောင် စိတ်ဓာတ်ကောက်ကာများ ပြောရသေးသည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် ပါတီတွင်း၌ မစ္စတာဟီးသ်၏ လက်ရုံး အကြွင်းအကျန်များကိုလည်း ရှင်းခဲ့ရပြန်သည်။ မစ္စတာ ဟီးသ်သည် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီခေါင်းဆောင်အဖြစ် ၁၀ နှစ်တာမျှ တာဝန်ယူ သွားသည်ဖြစ်ရာ မစ္စတာ နိုက်ကယ်ဝှုလ်ဖ်သည် မစ္စတာဟီးသ်၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အကြံပေးဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် လွန်ခဲ့သော တစ်နှစ်ကပင် မစ္စတာဝှုလ်ဖ်အား ပါတီ ဗဟိုရုံး ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အဖြစ် မစ္စတာ ဟီးသ်က ခန့်အပ်ခဲ့သည်။

မစ္စက်သက်ချာ ပါတီခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာပြီး လေးပတ်အတွင်းမှာပင် ပါတီ ဗဟိုရုံး ဖွဲ့စည်းပုံအနေအထားကို ပြင်ဆင်ရန် တာဝန်ပေးခြင်းခံရသော လော့ဒ်သွန်နီခရော့ဖ်က မစ္စတာ ဝှုလ်ဖ်အား တာဝန်မှ ဖယ်လိုက်သည်။ သူ့နေရာတွင် ခရိုင်းဒန် တောင်ပိုင်း မဲဆန္ဒနယ်မှ ပါတီမန်နေဂျာ မစ္စတာဝီလျံကလပ်ကို ခန့်အပ်လိုက်သည်။

မစ္စတာဝှုလ်ဖ်နှင့် မစ္စတာကလပ်တို့ကို အရည်အချင်းချင်း ယှဉ်ကြည့်လျှင် အလွန်ကွာသည်။ မစ္စတာဝှုလ်ဖ်သည် ပါတီခေါင်းဆောင်ဟောင်း မစ္စတာဟီးသ်၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအကြံပေးလုပ်ခဲ့သည်ကလွဲ၍ ပါတီစုစည်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတွင် အတွေ့အကြုံတစ်ခုမျှမရှိသူဖြစ်၏။ သူ့ကို ရာထူးကို ပါတီဗဟိုရုံး ညွှန်ကြားရေးမှူး ချုပ်ရာထူးတွင် မြှင့်တင်ကြီး ခန့်အပ်ခဲ့ခြင်းက တဆစ်တချုံးဖြစ်ခဲ့ကြရသေးသည်။

မစ္စက် သက်ချာက ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေး ခြင်းခံရသော မစ္စတာကလပ်မှာ ပါတီတွင် အတွေ့အကြုံ အလုပ်လုပ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ပါတီဘဏ္ဍာရေးမှူးအဖွဲ့တွင် အချိန် အတော်ကြာ ပါဝင် တာဝန်ယူခဲ့ရာ၌ အတွေ့အကြုံများစွာရှိခဲ့သူဖြစ်သည်။

ပါတီဗဟိုရုံးကို တာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်ရသူသည် နိုင်ငံရေးပါတီပိုင်းတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ခွင့်မရှိသော်လည်း ပါတီဝန်ထမ်းများ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ငွေရေးကြေးရေးတို့ကို ဖော်ကျူးအောင် စီမံခန့်ခွဲရသည်။ ပါတီခေါင်းဆောင်ပိုင်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ နိုင်ငံရေး စည်းရုံးရေးသမားများ လှုပ်လျှင် အဆင်သင့် အဆင်ပြေစေ မှုအောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရသည်။ ထိုရာထူးနေရာတွင် တာဝန်ယူရသူသည် အရည်အချင်းပြည့်ဝသူမှသာ လက်ရှိ ပါတီခေါင်းဆောင်ပိုင်းကို သစ္စာရှိသူ ဖြစ်ဖို့

အရေးအရေးကြီးသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မစ္စက်သက်ချာကိုယ်တိုင်က လော့ဒ် သွန်နီခရော့ဖ်က မစ္စတာဝလစ်ကို ဖြုတ်၍ မစ္စတာကာလမ်ကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေး ခြင်း ဖြစ်သည်။

မစ္စတာဝလစ်ကို ဖြုတ်လိုက်ခြင်းကြောင့် မစ္စတာဟီးသ်အား ထောက်ခံသူ များသက်က အမျက်ထောင်းထောင်းထွက်ကုန်ကြသည်။ အတိအလင်းထုတ်ဖော်ကန့်ကွက် ကြသူများလည်းရှိသည်။

ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးတွင် သတင်းစာများကလည်း နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ရပ်တည်လေ့ရှိသည်ဖြစ်ရာ တိုင်းမ်သတင်းစာကြီးက မစ္စတာဟီးသ်နှင့် သဲ့ပေသဘောတူနိုင်း သည့်အလျောက် မစ္စတာဝလစ်အား ဖြုတ်ပယ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကန့်ကွက် ရေးသားလေသည်။ မစ္စတာဝလစ်သည် အလွန်တော်သော ပြုပြင်ရေးသမား လူငယ် စိမ်းခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်ပြီး ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲနေသူ အများစု၏ မတရားလုပ်ခြင်းခံရသည်ဟု တိုင်းမ်သတင်းစာက ရေးသည်။ မစ္စတာကာလမ်ကိုမူ ကျဉ်းမြောင်းသော ထက်သားအမြင်ရှိသူတစ်ဦး ဟု ပုတ်ခတ်ရေး၏။ ထိုစဉ်က တိုင်းမ် သတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ် မစ္စတာနီးယော့သည် သူ့မိတ်ဆွေများကို ထိလျှင် မရှိအောင် နာတတ်သူဟု နာမည်ကြီးသည်။ မစ္စတာဝလစ်သည် မစ္စတာမော့(ဂ်)၏ မိတ်ဆွေရင်းချာတစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ တိုင်းမ်သတင်းစာသည် "မုန်းသူကို နာစေ"ဟု ရေးမရေး မသေချာသော်လည်း ချစ်သူကို သာစေရန် ရေးခဲ့သည်ကိုကား ငြင်းကွယ်၍မရပေ။

"ချစ်သူကို သာစေ မုန်းသူကို နာစေ" ဟူသောသဘောမှာ နိုင်ငံရေး လောကတွင် ရှိမြဲပေါ်လွင်သည်။ သို့ဖြင့် မစ္စက်သက်ချာသည် မိမိအား သစ္စာရှိရှိ ထောက်ခံမည့်သူများကိုသာ ပါတီဌာနချုပ်တွင် ခန့်အပ်ဖြည့်တင်းလေ့ရှိလေသည်။

မစ္စက်သက်ချာ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာချိန် (၁၁ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၇၅) သည် ငြိမ်းသက်ဖြစ်သော လေဘာပါတီ အားကောင်းနေချိန် ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က လေဘာပါတီ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတွင် လက်ဝဲလိုက်နာသူများက အပေါ်စီး ရနေ၏။ ဝီလ်ဆင်ကြီးနှင့် သူ့ဝန်ကြီးအချင်းချင်းလည်း တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် လုံးဝ ကြည်လင်ကြသည်မဟုတ်။ သို့သော် ပါတီအကျိုးစီးပွားအတွက် လေဘာ ပါတီထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များသည် နားလည်မှု ရအောင်ယူကာ ညှိနှိုင်းရေး ထူထောင်ထားကြသည်။

မစ္စက်သက်ချာက လေဘာပါတီ ထိပ်သီးခေါင်းဆောင်သုံးဦးဖြစ်သော တိုနီ ဘင်း၊ မိုက်ကယ်ဖွတ်နှင့် ဟာရိုးလ် ဝီလ်ဆင်တို့ကို နာမည်နှင့် နာမဝိသေသန စကားလုံးတွေများ သုံးကာ ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်ခဲ့၏။ "Bigot Benn, Foolish Foot, Wily wilson" "တစ်ယူသန်ဘင်း၊ မိုက်မဲတဲ့ဖွတ်၊ လူညစ် ဝီလ်ဆင်" ဟူ၍ ဟာသနှောပြီး ပြောဆိုခဲ့ရာ လက်ယာဂိုဏ်း ကွန်ဆာဗေးတစ်က အထူးသဘောကျခဲ့ကြသည်။

ထိုအချိန်က ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဥရောပ စီးပွားရေးအဖွဲ့ (EEC) သို့ ဝင်ရောက်ရေးအတွက် လေဘာပါတီခေါင်းဆောင်များကြားတွင် သဘောကွဲလွဲနေကြသည်။ လက်ဝဲယိမ်းသူများက ကန့်ကွက်ပြီး လက်ယာယိမ်းသူများက ထောက်ခံသည်။

မစ္စက်သက်ချာက လေဘာပါတီတွင်းမှ အကွဲအပြဲကို သူတို့ပါတီထဲမှာ ရှင်းသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြည်သူလူထုကသာ ပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပါလီမန်ကလည်း စာချုပ်အတည်ပြုပေးနိုင်ကြောင်း အစိုးရအနေဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချရန် တာဝန်ရှိကြောင်း ပြောကြားသည်။ ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲပြုလုပ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့လေသည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီခေါင်းဆောင်အဖြစ် လွှတ်တော်တွင် ပထမဆုံးအကြိမ် မိန့်ခွန်းပြောခြင်း ဖြစ်သည်။

သူမမိန့်ခွန်းတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကျွမ်းကျင်သူ ရေနေ့ ဒိုင်စီး (Dicey) နှင့် လေဘာနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဟောင်း မစ္စတာ မိုက်ကယ် စတူးဝပ် တို့အား ရည်ညွှန်းကိုးကားသွားသည်။ မစ္စတာ စတူးဝပ်မှာ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံများ အကြောင်း စာရေးခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဒိုင်စီးကတော့ အမျိုးသမီးများ တန်းတူ အခွင့်အရေး မရသင့်ကြောင်း ရေးခဲ့သူဖြစ်၏။ မစ္စက်သက်ချာက ကျွန်မတို့ပါတီ မှာတော့ အခွင့်အရေးအားလုံးကို အမျိုးသမီးတွေရကြပါတယ်ဟု ပြောလိုက်ရာ လွှတ်တော်တစ်ရပ်လုံးပွဲကျသွားလေသည်။

မစ္စက်သက်ချာလွှတ်တော်တွင် မိန့်ခွန်းပြောပြီးနောက် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီအပေါ်လူထုထောက်ခံမှုပိုမိုလာကြောင်း လူထုဆန္ဒစစ်တမ်းကောက်ယူမှုများ တွင် ရလဒ်ကောင်း ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။

ထိုနှစ်ပိုင်းအတွင်း ကနေဒါနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာထရူဒိုး ထံသို့ ရောက်လာသည်။ ဥရောပဘုံဈေးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ လှည့်လည်သွားရောက်သည့်

ခရီးတစ်ထောက်ဖြစ်သည်။

မစ္စတာထေရှုံးက EEC နှင့် တနေ့မိမိုင်း ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးကို လိုလားသည့်သဘောထားရှိသည်။ သူသည် လေဘာဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာဝီလ်ဆင်နှင့် လေဘာပါတီခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သော မစ္စတာကက်လဟန်တို့နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး အတိုက်အခံခေါင်းဆောင် မစ္စက်သက်ချာနှင့်လည်း နာရီဝက်ကြာမျှ လာရောက်တွေ့ဆုံသွားသည်။

ထိုစဉ်က မြင်ရပ်တစ်ခုကို သတင်းထောက်များက မှတ်မိနေကြသည် မစ္စတာ ထေရှုံးနှင့် မစ္စက်သက်ချာ ယှဉ်တွဲပြီး ဓာတ်ပုံရိုက်ခံကြရာတွင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကွင်းကောင်းအောင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပို၍ နီးနီးကပ်ကပ် ရပ်ပေးပါရန် ပြောသည်ကို မစ္စက်သက်ချာက အဓိပ္ပာယ်ကောက်လွဲပြီး "ရှင်တို့ နောက်တီး နောက်တောက်မလုပ်ပါနဲ့" ဟု ဝေါက်သံမြင့် ပြောလိုက်၍ ဟီဝင်အပေါင်းသော ဖြစ်ကျန်ကြခြင်းဖြစ်သည်။

(၁၀)

အိမ်ထောင်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေး

မွေက်သက်ချာသည် နိုင်ငံရေးကိစ္စများတွင် နိုင်ငံရေးဆန်သော်လည်း လူမှုရေးအပိုင်းတွင် အမြဲလိုလို စိတ်ထဲရှိသည့်အတိုင်း ဘွင်းဘွင်းရှင်းရှင်း ပြောလေ့ရှိသည်။ ပညာရေးဝန်ကြီးဘဝက အစည်းအဝေးထိုင်နေရင်း သူ၏ လက်ပတ်နာရီကို ကြည့်ကာ "ကဲ… နာကြည်ဖို့ ကျွန်မ ဒီကနေ အိမ်အပြန်မှာ လမ်းထောင့်က ကုန်စုံဆိုင်ကိုဝင်ပြီး ဒင်းနစ်မှာထားတဲ့ ဝက်ပေါင်ခြောက် နည်းနည်းဝယ်သွားရဦးမယ်" ဟုပြောကာ အစည်းအဝေးကို ဖြတ်ခဲ့ဖူးသည်။ ဝန်ကြီးနှင့်အတူ အစည်းအဝေးထိုင်နေသော ပညာရေးဌာနအရာရှိကြီးများမှာ ငိုရမလို ရယ်ရမလို ဖြစ်ကုန်ကြသတဲ့။ (ဒင်းနစ်မှာ မွေက်သက်ချာ၏ခင်ပွန်း ဒင်းနစ်သက်ချာဖြစ်သည်။)

မွေက်သက်ချာနှင့် ရင်းနှီးသူများက ဝက်ပေါင်ခြောက်ဝယ်တာလောက်တော့ အတွင်းရေးမှူးတစ်ယောက်ယောက်ကို ခိုင်းလို့ မဖြစ်ဘူးလားဟု မေးကြရာ သူမက

"ဒင်းနစ်ကြိုက်တတ်တဲ့အမျိုးအစားကို ကျွန်မပဲသိတာ"

ဟု ပြန်ပြောလေသည်။

မွေက်သက်ချာသည် နိုင်ငံရေး တာဝန်တွေ ဘယ်လောက်များများ အိမ်မှုကိစ္စများကို ကိုယ်တိုင်လုပ်သည်ဆိုခြင်းမှာ ဟန်ဆောင်နေခြင်းမဟုတ်။ သူမကိုယ်တိုင် လိုလိုလားလားလုပ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးသမားတာနှင့်

အိမ်ရှင်မဘဝကို နှစ်ထက်ဝင်ရုံမလစ်ဟင်းအောင် ခွဲဝေလုပ် ဆောင်နေခြင်းပင်။ သူမသည် အမြဲတမ်း နိုးကြားလျက် ရှိသည်။ အိမ်မှုကိစ္စ ဆောင်ရွက်စရာ ရှိသည်များကို တရွက်ပြီးရွက်မှတ်သားပြီး ဆောင်ရွက်ပြီးသည်များကို တစ်ခုချင်း ဖျက်သိမ်းလေသည်။ ယင်းသို့ ပြုလုပ်ခြင်းကို စီမံခန့်ခွဲရေးပညာရှင်များက "အလျား လိုက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်နည်း" (Linear Programming) ဟု ခေါ်ခေါ်များများ နာမည်ပေးထားလေသည်။

သူမသည် အိပ်ရေးကိုတော့ ဝအောင်အိပ်လေ့ရှိသည်။ ညနက်သည် အထိ အလုပ်လုပ်၍ နံနက်မြန်မြန်တစ်ချက် တစ်ချက်ခွဲမတိုင်မီအိပ်ခဲ့သည်။ နံနက်တွင် (၇)နာရီထောက်မှ အိပ်ရာကထသည်။ မိသားစုအတွက် မနက်ခင်းလက်ဖက်ရည် နှင့် မုန့်ပြီနှဖွယ် နံနက်စာကို ကိုယ်တိုင်ပြင်ဆင်သည်။ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်မီ အထိ ကိုယ်တိုင်ဈေးဝယ်သည်။ ကိုယ်တိုင် ချက်ပြုတ်သည်။ အချိန်ကလေးရလျှင် အိမ်တွင်းအလှဆင်မှုကိုလည်း ကိုယ်တိုင်လုပ်ကိုင်လေသည်။

မှတ်သက်ချာသည် အစားအသောက်ကိုတော့ စိမ်ခံစားလေ့မရှိ။ နံနက်စာ၊ ညစာ အားလုံးကို ခပ်သုတ်သုတ် ခပ်မြန်မြန်ပဲစားသည်။ အရက်ကိုမူ သောက်သည်၊ ဆိုဒါ ဝီစကီ သောက်သည်။ ဆေးလိပ် လုံးဝမသောက်။ ၁၉၇၄ တွင် မှတ်သက်ချာသည် "ထိုနှစ်အတွက် ဆေးလိပ် လုံးဝမသောက်သူ" အဖြစ် ရွေးချယ်ခံခဲ့ရ၏။ သူမသည် အချိန် အတော်များများ ကိုယ်တိုင်ကားမောင်း သည်။ သို့သော် တစ်ကြိမ်မျှ ယာဉ်စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှုဖြင့် ဆင့်ခေါ်စာပေး ခြင်းမခံရဖူးချေ။ ကားမရပ်ရနေရာမှာ ကားရပ်မှုလောက်ပင် မဖြစ်ဖူးခဲ့။

မှတ်သက်ချာသည် အလုပ်များလွန်း၍ ဖုန်စုံတွေးရှိသော အားလပ် ရက်များကိုပင် မယူဖြစ်သည်က များသည်။ ယခင်ကမူ မိသားစုနှင့် ရေခဲပြင် လျှောစီး ထွက်လေ့ရှိ၏။ ရက်ရှည်အားလပ်ခွင့်မယူနိုင်ချိန်၌မူ အချိန်ရလျှင် တီဗီကြည့်သည်။ စုံထောက်ဝတ္ထုများဖတ်သည်။ စန္ဒရားတီးသည်။ ရုပ်ရှင် ဂလင်ဒီဘောင်းနှင့် ကိုဗင့်ဥယျာဉ်၌ ပြဇာတ်သွားကြည့်သည်။ မှတ်သက်ချာ ပုံမှန်ဖတ်သော သတင်းစာများမှာ လန်ဒန်တိုင်းမ်၊ ဒေလီး မေးလ်နှင့် ဒေလီး တယ်လီဂရပ်ဖ်တို့ဖြစ်သည်။

မှတ်သက်ချာသည် အဝတ်အစားကို အမြဲတမ်း သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်ဆင်တတ်သည်။ ခန္ဓာကိုယ်ဝပြီးလာခြင်းမရှိအောင် ထိန်းထားနိုင်သည်။ ထက်ဝတ်ရတနာများအဖြစ် ခင်ပွန်း ဒင်းနစ်သက်ချာက ပေးနေကျလက်ဆောင်

ပေးထားသော ပုလဲလည်ဆွဲကို နှံနှံမင်မင် ဝတ်ဆင်လေ့ရှိသည်။ ထို့ပြင် ခပ်မှန်မှန်ကာလပေးသော လက်ဆောင်ပင် ဖြစ်သည့် အရောင်စုံ ကျောက်များစီခြယ်ထားသည့် လက်ကောက် တစ်ကွင်းကိုလည်း ဝတ်လေ့ရှိ၏။ (ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၇၄ ရွေးကောက်ပွဲအချိန်က သူမ၏နေအိမ် ဖောက်ထွင်း နိုးယူ ခံခဲ့ရသေးသည်။ ထိုစဉ်က ပုလဲသွယ်နှင့်လက်ကောက်ကို မစ္စက် သက်ချာ ဝတ်ဆင်ထား၍ သူခိုးလက်သို့ မပါသွားချေ။)

မစ္စက်သက်ချာသည် မေဖဲယားရှိ ဂျာလ်မားစ်ဆိုင်သို့ ဆံပင်အလှပြင်ရန် ပုံမှန် သွားသည်။ ထိုဆိုင်မှာ ဈေးရှစ်ကြီးရှင် အထက် တန်းစားများ သုံးသော ဆိုင် မဟုတ်။ လူလတ် တန်းစားတို့ အလာများသည့်ဆိုင် ဖြစ်သည်။ မစ္စက်သက်ချာသည် ဆံပင်အလှပြင်သည့် ဆိုင်ရွေးရာ၌ပင် လူလတ်တန်းစားအမျိုးသမီးတို့၏ ကျေနပ်မှုကို ရယူနိုင်စွမ်းရှိခဲ့လေသည်။

မာဂရက်သက်ချာ နိုင်ငံရေးတာဝန် များကို နောက်ဆံမတင်းဘဲ လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမှာ အိမ်ထောင်ရေးသာယာခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု မစ္စစ်သက်ချာ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးသူတစ်ဦးဖြစ်သော ရပ်ဆဲလ် လူးဝစ်က ဆိုသည်။

> မာဂရက်သက်ချာ နိုင်ငံရေးတာဝန် များကို နောက်ဆံမတင်းဘဲ လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမှာ အိမ်ထောင်ရေး သာယာခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု မစ္စစ်သက်ချာ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးသူ တစ်ဦးဖြစ်သော ရပ်ဆဲလ်လူးဝစ်က ဆိုသည်

သူမ၏ခင်ပွန်း ဒင်းနစ်သက်ချာသည် အလွန်အလုပ်များသူတစ်ဦးဖြစ်သော်လည်း အချိန်များစွာပေး၍ သံယောဇဉ်နှောင်ဖွဲ့သူ ဖြစ်သည်။

ဒင်းနစ်သည် ဖခင်ကြီး၏ မိသားစု ပိုင် အိမ်သုတ်ဆေးစက်ရုံတွင် မန်နေဂျင်း ဒါရိုက်တာ အဖြစ် တာဝန်ယူချိန်၌ ခန်းလောင်း မာဂရက်နှင့်

တွေ့ရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ခင်နှစ်၏ ခင်ပိုလက်ရုံကို နောက်ပိုင်းတွင် ကက်စ ထရောက်ကုမ္ပဏီက ဝယ်ယူလိုက်သည်။ ထို့နောက် ကက်စထရောက် ကုမ္ပဏီပါ ဘားမားရှဲလ် (Burmah Oil) ကုမ္ပဏီလက်သို့ ရောက်သွားသည်။ ခင်နှစ်သည် ဘားမားရှဲလ်ကုမ္ပဏီ ဘဏ္ဍာရေး စီမံကိန်းညွှန်ကြားရေးမှူး အဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။ အငြိမ်းစား ယူပြီးနောက် ဝိသာခစာစောင်ကို ဖို၍ အချိန်ပေး တာဝန်ယူခဲ့သေးသည်။

ခင်နှစ်သက်ချာသည် အရည်အချင်းပြည့်ဝပြီး အလုပ်ကြိုးစားသူ လူ့ ရည်ချွန်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူ့ဇနီး၏ ရှမ်းဆောင်ချက်များအတွက် အလွန်ဂုဏ်ယူ သူသည်လည်းဖြစ်သည်။ ခင်နှစ်သည် ဂေါက်သီးရိုက်သမားတစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။ ရပ်(ဂ်)ဘီကစားပွဲများတွင် ဒိုင်လူကြီးကောင်းတစ်ဦးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင် ပေးခဲ့သည်။

ခင်နှစ်နှင့် မာဂရက်တို့မှ အမြွှာကလေးများ မွေးခဲ့ရာ ယောက်ျားလေးဖြစ် သူ မာ့(ခ်)သည် ဟဲရီကောလိပ်သို့ တက်ရောက်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် အောက် စ်ဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်ကောလိပ်တက်ပြီး မှတ်ပုံတင် စာရင်းကိုင်ဘွဲ့ရရှိသည်။ မာ့(ခ်)သည် စကားပြောလျှင် ဘွင်းဘွင်းကြီး ပြောတတ်ပြီး မြန်ကားမောင်း ဝါသနာပါသည်။ ဖခင် ဖြစ်သူ ပါတီခေါင်းဆောင်ရွေးပွဲ၌ ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်စဉ်က ဖခင်နှင့် မခွာဘဲ လိုက်ပါ စောင့်ရှောက်နေခဲ့သည်။

အမြွှာမိန်းကလေးဖြစ်သူ ကယ်ရိုးလ်မှာမူ ဖခင်ကြောင့် လူအများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို ကျေနပ်သာယာမှုမရှိဘဲ စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ကယ်ရိုးလ်က ဥပဒေပညာရပ် ဆည်းပူးသည်။ ဥပဒေဘွဲ့ရပြီးနောက် ဝီးစတ်မင်စတာကို မနှစ်သက်၍ နယ်များတွင် အလုပ်လုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ သည်။ မန်ချက်စတာမြို့ ရှေ့နေအဖွဲ့ တစ်ခုတွင် သွားရောက် အမှုထမ်းရာ သူမ၏ ဥပဒေရေးရာကျွမ်းကျင်မှုကြောင့် အလုပ်ရှင်များက အလွန်ကျေနပ်ကြသည် ဟု ဆိုသည်။

သူတို့မောင်နှမ ကျောင်းမပြီးသေးမီအချိန်တွင် မစ္စက်သက်ချာသည် ပညာ ရေးဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ယူလျက်ရှိသည်။ သူမ၏ စည်းကမ်းကိုင်မှု များကြောင့် လူမုန်းများနေချိန်ဖြစ်၏။ သို့သော် မာ့(ခ်) နှင့် ကယ်ရိုးလ်သည် နဂိုကပင် ဝန်ကြီး သားသမီးဟူ၍ မောက်မာထောင်လွှားခြင်း မရှိသဖြင့် သူတို့အပေါင်းအသင်းများက ခင်မင်မပျက် ဆက်ဆံကြသည်။ သူတို့

တက်ရောက်သောကျောင်းအသီးသီးတွင် လူချစ်လူခင်များသည့်အပြင် ပါဝင်ကြလေသည်။

မဂ္ဂရက်သက်ချာမှာ နိုင်ငံရေးသမားတို့၏ထုံးစံအတိုင်း ချစ်သူရှိသလို မုန်းသူ များလည်း ရှိသည်။ ချစ်သူအင်အား ကောင်းချိန်တွင် လုပ်သမျှ ဟန်ကြသမျှ ဖြစ်နေသည်။ နောက်ဆုံး ကျဆုံးချိန် (၁၉၉၀) ရောက်သောအခါ ချစ်သူအင်အား လျော့သွားကာ ပါတီခေါင်းဆောင်နှင့် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်မှ ဆင်းပေးခဲ့ရလေသည်။

ရာထူးရှိနေချိန်တွင်လည်း မဂ္ဂရက်သက်ချာသည် တစ်ကိုယ်ရေ ဂုဏ်သိမ် မြှင့်ရေးကို မေ့လျော့နေခဲ့သည်ဟု ပြစ်တင်ဝေဖန်သူများရှိသည်။ အထူးသဖြင့် တစ်ကိုယ်ရေတွင် နိုင်ငံကြွေနေထိုင်သော မိဘ ဖော်များအား ပမာဏသည်ဟူ၍ ပင် အပြောခံရသည်။

ဝင်ဝင်မှာ ထိုဝေဖန်ချက်များ မမှန်ပါချေ။ မဂ္ဂရက်သက်ချာသည် သူမ၏ ခင်ပွန်းကို အလွန်ချစ်သည်။ သူတို့ ညီ အစ်မနှစ်ယောက်အနက် ညီမဖြစ်သူ မြူရီယယ်က မအေချစ် ဖြစ်ပြီး မာဂရက်က ဖအေချစ် ဖြစ်လေသည်။ သူတို့ ညီအစ်မသည်လည်း တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် သံယောဇဉ်ကြီးကြသည်။ မြူရီယယ်သည် လယ်သမားတစ်ယောက်နှင့် အိမ်ထောင်ကျကာ နယ်မှာပဲ နေထိုင်သည်။ သူမ၏ ခင်ပွန်းလောင်းမှာ မာဂရက်သက်ချာနှင့် ရင်းနှီးသူဖြစ်ပြီး ၁၉၄၈ တွင် မြူရီယယ်နှင့် မာဂရက် မိတ်ဆက်ပေးရာမှ အဆက် ဖြစ်သွားပြီး အိမ်ထောင်ဖက်ဖြစ်ခဲ့သည်။

မြူရီယယ်သည် ယနေ့ထိ အသည်းသားချင်း ဟိုတယ်များ၌ တည်းခို ခြင်းမပြု ချစ်ခင်စေရန်မှ မဂ္ဂရက်သက်ချာ၏အိမ်၌သာ တည်းခိုလေသည်။

မဂ္ဂရက်သက်ချာသည် မိသားစုရေး နှင့် သွေးချင်းသားချင်းကိစ္စများအတွက် ပူပန်စရာမလိုဘဲ နိုင်ငံရေးကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

နံပါတ် ၁၀ ဒေါင်းနင်းလမ်း။ လန်ဒန်မြို့၊ ဝန်ကြီးချုပ်နေအိမ်သို့
အတိုက်အခံပါတီ ခေါင်းဆောင်၊ ဧည့်သည်အဖြစ်လာရောက်စဉ်၊ ၁၉၇၅
(မစ္စက်သက်ချာသည် ၁၉၇၉ တွင်မှ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာသည်။)

(၁၁)

ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော ပြဿနာများ

မစ္စက်သက်ချာ ပါတီ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာချိန်တွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီသည် စိတ်ဝမ်းကွဲမှုများ ရှိနေသည်ဖြစ်ရာ အချင်းချင်း ပြန်လည် ရင်ကြားစေ့ရေးကို ဦးစားပေး ခဲ့ရသည်။ သို့သော် မစ္စက်သက်ချာက သူမနှင့် ရင်ကြားမစေ့နိုင်သူများ အပေါ်၌မူ ပြတ်သားခဲ့သည်။ ညီညွတ်ရေးဆိုသည်မှာ စိတ်တူ ကိုယ်တူ ရှိသူများအချင်းချင်း ညီညွတ်မှသာ ခိုင်မြဲမည်၊ မချစ်သော်လည်း အောင့်ကာနမ်း ရသည့် အနေအထားမျိုးဖြင့် ညီညွတ်ရေးတည်ဆောက်လျှင် ကြာကြာမခံဘဲ ပြိုကွဲသွားမည်သာ ဖြစ်သည်ဟု မစ္စက်သက်ချာ ခံယူသည်။ ထို့ကြောင့် သူမနှင့် သဘောမတိုက်ဆိုင်သူများကို တဖြည်းဖြည်း ဖယ်ရှားပြီး မိမိ မူဝါဒလမ်းစဉ်ကို နှစ်နှစ်ကာကာ ထောက်ခံသူများဖြင့်သာ အမာခံ ဖွဲ့စည်းခဲ့ လေသည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် ၄ မေ ၁၉၇၉ တွင် အစိုးရအဖွဲ့သစ်ကို ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်းသည်။ ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ကျဆင်းနေမှုကို ပြန်လည်တွန်းတင်ရန် နှင့် စီးပွားရေးတွင် နိုင်ငံတော်အခန်းကဏ္ဍကို လျှော့နိုင်သမျှ လျှော့ချရန် ရည်ရွယ်လေသည်။ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေး၌လည်း ဗြိတိသျှအင်ပါယာခေတ်က ကြီးကျယ်မှုကို ပြန်လည်ရအောင် ရည်မှန်းချက် ထားရှိခဲ့၏။

မစ္စက်သက်ချာ ဗြိတိန်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်ကျော်မျှအကြာ တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ရော်နယ်ရေဂင် သမ္မတဖြစ်လာသည်။ ထို

နောက် လေးနှစ်ခန့်အကြာတွင် ကနေဒါနိုင်ငံ၌ ဘရိုင်ယန်မာလ်ရိုနီ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာသည်။ ကမ္ဘာတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်များ ကြီးစိုးသည့်ခေတ်တစ်ခေတ် ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ မာဂရက်သက်ချာသည် အတွေးအခေါ်ပိုင်းနှင့်ရော လုပ်ရပ်များတွင်ပါ ရော်နယ်ရေဂင်နှင့် အတွန်တက်ညီခဲ့လေသည်။

မြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန် ပြဿနာ

မာဂရက်သက်ချာသည် ၁၉၇၉ မှ ၁၉၉၀ အထိ ၁၂ နှစ်ကြာမျှ ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူသွားသည့် သက်တမ်းအတွင်း မြောက်ပိုင်း အိုင်ယာလန်ပြဿနာ ဖော့ကလန်ကျွန်းစုစစ်ပွဲနှင့် စစ်အေးတိုက်ပွဲ အကြီးကြီး တို့ကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည်။

နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦးအနေဖြင့် ခက်ခဲလှသော အတွေ့အကြုံများ ဖြစ်သည်။

အထူးသဖြင့် မြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန်ပြဿနာမှာ ပြည်တွင်းရေးဖြစ်၍ ကိုင်တွယ်ရာတွင် အလွန်သိမ်မွေ့သည်။ ဗြိတိသျှလက်အောက်မှ လွတ်မြောက် ရေးအတွက် လက်နက်ကိုင်လှုပ်ရှားနေသော အိုင်အာအေ (IRA)ခေါ် အိုင်းရစ် ရီပတ်ဘလီကင် တပ်မတော် (Irish Republican Army- IRA) နှင့် အိုင်းရစ် အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်မှ အဖွဲ့ဝင်များကိုဖမ်းဆီးပြီး ထောင်သွင်း၊ အကျဉ်းချထားနိုင်ခဲ့ပြီး ထိုအကျဉ်းသားများ ပြဿနာကို မာဂရက်သက်ချာက ပြတ်ပြတ်သားသား ကိုင်တွယ်ခဲ့၍ ပြစ်တင်ဝေဖန် ခံခဲ့ရသည်။

မြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန်တွင် ဗြိတိန်နှင့် ဆက်လက် ပူးပေါင်းလိုသော ယူနီယံနစ် (Unionists) များနှင့် သမ္မတနိုင်ငံထူထောင်လိုသော ရီပတ်ဘလီကင် များဟူ၍ ကွဲပြားနေရာ မာဂရက်သက်ချာက မြောက်အိုင်ယာလန်ပြည်နယ်သားတို့ အချင်းချင်း ထိပ်တိုက်တွေ့နေစေရန် အားပေးခဲ့သည်။

၁၉၈၁ တွင် ယင်း အိုင်းရစ် (လက်နက်ကိုင် တပ်မတော်) အကျဉ်းသား များ မြောက်အိုင်ယာလန်ရှိ မာဇီ အကျဉ်းထောင်ထဲတွင် အမြောက်အမြား ရှိနေ ကြသည်။ ယင်းတို့က ထောင်တွင်း အခွင့်အရေးများ အတွက် အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြကြရာ မာဂရက်သက်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ် အနေဖြင့် ထိုပြဿနာကို ရင်ဆိုင်ဖြေ ရှင်းခဲ့ရ၏။

အိုင်းရစ်တော်လှန်ရေးသမားများအား နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားအဆင့် မပေးဘဲ ရုပ်သိမ်းခဲ့ခြင်းမှာ မစ္စက်သက်ချာ မတိုင်မီ ငါးနှစ်က လေဘာ အစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်သည်။ မစ္စက်သက်ချာက လေဘာအစိုးရ၏ ပေါ်လစီကို ဆက်လက် ကျင့်သုံးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အိုင်အာရ်အေ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သော ဘော်ဘီဆင်း (Bobby Sands) သည် အစွန် တက်ကြွ ထက်သန်သူ ဖြစ်သည်။ သူသည် ရက်ပေါင်း များစွာ အစာအငတ်ခံ ဆန္ဒပြခဲ့ရာ သူ့သတင်း သည် ထိုစဉ်က မီဒီယာများ၏ ရှေ့တန်းသတင်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဘော်ဘီဆင်းသည် သေသည်အထိ အစာအငတ်ခံ သွားခဲ့၏။ သူမသေမီ သီတင်း ပတ်အနည်းငယ်အလိုတွင် မြောက်အိုင်ယာလန် မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုက သူ့ကို ပါလီမန်အမတ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့သေးသည်။ သို့သော် မစ္စက်သက်ချာက နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားဟု မသတ်မှတ်ခဲ့ချေ။ "ရာဇဝတ်မှုဟာ ရာဇဝတ်မှုပဲ။ သူတို့ လုပ်ခဲ့တာတွေဟာ နိုင်ငံရေးမဟုတ်ဘူး။ ရာဇဝတ်မှုပဲဖြစ်တယ်"ဟု မစ္စက်သက်ချာက ပြတ်ပြတ်သားသား ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခဲ့ လေသည်။

သို့သော် အိုင်အာရ်အေ အကျဉ်းသား များကလည်း၊ အသက်စွန့်၍ မစ္စက် သက်ချာကို အနိုင်မခံ အပြိုင်တင်းခဲ့ကြသည်။ ဘော်ဘီဆင်းအပြီး နောက်ထပ် အိုင်အာရ်အေ အကျဉ်းသားကိုးယောက် အငတ်ခံ ဆန္ဒပြရင်း သေဆုံးသွားကြပြန်သည်။ ထိုအခါ မြောက် အိုင်ယာလန် တစ်နယ်လုံး ရုန်းရုန်းကျွက်ကျွက်

မြောက်ပိုင်း အိုင်ယာလန်တွင် ဗြိတိန်နှင့် ဆက်လက် ပူးပေါင်းလိုသော ယူနီယံနစ်များနှင့် သမ္မတနိုင်ငံ ထူထောင်လိုသော ရီပတ်ဗလီကင် များဟူ၍ ကွဲပြားနေရာ မစ္စက်သက်ချာက မြောက်အိုင်ယာလန် ပြည်နယ်သားတို့ အချင်းချင်း ထိပ်တိုက်တွေ့ နေစေရန် အားပေးခဲ့သည်

ဖြစ်လာကာ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေး ယိုင်နဲ့လာသဖြင့် မဂ္ဂရက်သက်ချာတစ်ယောက် အလျှော့ပေးခဲ့ရသည်။ အိုင်အာရ်အေလက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးသမားများအား နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားအဆင့် ပြန်လည်ပေးခဲ့ရလေသည်။

မဂ္ဂရက်သက်ချာသည် ယခင် လေဘာအစိုးရနှင့် ယင်းအစိုးရအဖွဲ့၏ မြောက် အိုင်ယာလန်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီး ရှိုင်းမေဆင် ကျင့်သုံးခဲ့သော အာလ်စတာရိုက်ဇေးရှင်း (Ulsterisation) ခေါ် မြောက်အိုင်ယာလန်ကိစ္စကို သူတို့ပြည်နယ်သားအချင်းချင်း တရင်းရှင်းကြစေရေးပေါ်လစီကို ဆက် လက်ကျင့်သုံးသည်။ ဗြိတိသျှစစ်တပ်ကို အသာ လက်ရှောင်နေစေပြီး အိမ်ကြက်ချင်း အိုးမည်းသုတ် ခွပ်နိုင်းသောအခြင်းဖြစ်သည်။

မြောက်အိုင်ယာလန်ပြည်နယ်မှာ ဂရိတ် ဗြိတိန်နိုင်ငံထဲတွင် ရှိနေသော်လည်း အိုင်အာရ်အေတို့က သီးခြားသမ္မတ နိုင်ငံ ထူထောင်လိုသည်။ ထို့အတူ ယူနီယံနစ် (Unionists)ခေါ် ဗြိတိန်နှင့် ဆက်သက် ပေါင်းစည်းနေထိုင်ရေး သမားများကလည်း အင်အားတောင့်တောင့်ဖြင့် ရှိနေသည်။ ယူနီယံနစ် တပ်များက အိုင်အာရ်အေတပ်များကို ခေါင်းတိုက်နိုင်မည်ဟု ယူဆ၍ အာလ်စတာရိုက်ဇေးရှင်း ပေါ်လစီ ချခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ဆိုလျှင် ဗြိတိသျှစစ်တပ်သည် မြောက် အိုင်ယာလန်သို့သွား၍ အိုင်အာရ်အေများကို နှိမ်နင်းရမည့်ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီး လျော့သွားမည်ဟု ယူဆသည်။ (မှတ်ချက်။ ။ မြောက် အိုင်ယာလန် ပြဿနာမှာ ရေရှည် သမိုင်းကြောင်းပြဿနာကြီးဖြစ်၍မဂ္ဂရက်သက်ချာလက်ထက်တွင် မဖြေ ရှင်းနိုင်ခဲ့ချေ။ တိုနီဘလဲခေါင်းဆောင်သော လေဘာပါတီအစိုးရလက်ထက် ၂၀၀၇ ခုနှစ် ပထမနှစ်ဝက်ပိုင်းတွင်မှ နိုင်ငံရေးအရ ဆွေးနွေးဖြေရှင်းကာ အတိုက်အခံ များပါဝင်သော ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လေသည်။)

ဖော့ကလန်အရေးအခင်း

"သံမဏိ" (Iron Lady) ဟု တင်စားခေါ်ဝေါ်ခြင်းခံရသော မာဂရက်သက်ချာ၏ အကြောင်းကိုပြောလျှင် မြောက်အိုင်ယာလန် "အိုင်အာရ်အေ" အကျဉ်းသားများ အပေါ် တင်းမာရက်စက်စွာ ဆက်ဆံခဲ့ပုံဖြစ်ရပ်များ မပါမပြီးသလို ဖော့ကလန် စစ်ပွဲအကြောင်းလည်း မပါမပြီးချေ။

မာဂရက်သက်ချာ၏ ပြတ်သားသော ခေါင်းဆောင်မှု ပေါ်ပုံကို သူမအား လိုလားသူများက ဖော့ကလန်စစ်ပွဲနှင့် သက်သေထူ၍ ပြောလေ့ရှိ၏။

အကြောင်းမှုကား ယင်း ဖော့ကလန် ပြဿနာတွင် မွတ်သက်ချာသည် သာမန် ယောကျ်ားသား နိုင်ငံရေးသမားများပင် ချိန်ချိန်ဆဆ ပြုဖွယ်ရှိသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးကို ချက်ချင်းဆိုသလို ဆုံးဖြတ်ကာ ချက်ချင်း အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဖော့ကလန်စစ်ပွဲ ဟူသည် နယ်မြေ ပိုင်ဆိုင်မှု ဆိုင်ရာ သမိုင်း ရန်ငြိုးကို အာဂျင် တီးနားနိုင်ငံနှင့် ဗြိတိန်နိုင်ငံတို့ စစ်တိုက်ပြီး ဖြေရှင်းကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဖော့ကလန်ကျွန်းစုသည် အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာတောင်ပိုင်း၊ မာဂျယ်လန် ရေလက်ကြား၏ အရှေ့ဘက် မိုင် ၃၀၀ ခန့်တွင် တည်ရှိသည်။ ၁၈၃၃ ခုနှစ်ကတည်းက ဗြိတိသျှ တို့က ဖော့ကလန်ကျွန်းစုကို သိမ်းပိုက်ထားခဲ့ပြီး ဗြိတိသျှပိုင် နယ်မြေအဖြစ် နှစ် ၁၀၀ ကျော်မျှ ကြာမြင့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံ ကလည်း ခေတ်အဆက်ဆက် ၎င်းတို့ပိုင် နယ်မြေအဖြစ် ကြေညာကာ "ပြန်လည်ရရှိရေး" တောင်းဆိုနေခဲ့သည်။

ဇာတိပုည ဂုဏ်မာနအဖြစ်သာ နယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှု တောင်းဆို နေသော်လည်း ဖော့ကလန်ကျွန်းစုတွင် လူဦးရေ သောင်း ဂဏန်းပင် မရှိ၊ ထောင်ဂဏန်းမျှသာ နေထိုင် သည်။ ပို့တောင်လေဆိပ်ကမ်းမြို့တစ်ခုသာရှိ၏။

အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံက တောင်းဆို လွန်းမကာတောင်းဆိုလွန်း၍ ၁၉၈၂ ခုနှစ်၌ ဖော့ကလန်ကျွန်းစု လူအများအား ဆန္ဒခံယူပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ဗြိတိသျှပိုင်နယ်မြေအဖြစ်သာ

မာဂရက်သက်ချာ၏ ပြတ်သားသော ခေါင်းဆောင်မှု ပေးပုံကို ဖော့ကလန်စစ်ပွဲနှင့် သက်သေထူ၍ ပြောလေ့ရှိ၏။ အကြောင်းမှုကား ယင်းပြဿနာတွင် မွတ်သက်ချာသည် သာမန် ယောကျ်ားသား နိုင်ငံရေးသမားများပင် ချိန်ချိန်ဆဆ ပြုဖွယ်ရှိသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးကို ချက်ချင်းဆိုသလို ဆုံးဖြတ်ကာ ချက်ချင်း အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်

ဆက်လက်နေထိုင်လိုကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့နေလာကြရာမှ ၁၉၇၆ ခုနှစ် အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံ၌ စစ်အာဏာသိမ်းပွဲဖြစ်ပွားပြီး နိုင်ငံရေးမငြိမ်သက်ဖြစ်လာခဲ့သည်။ "dirty war" ဟုနာမည်ပေးခဲ့ရသော နိုင်ငံရေး တရင်းရှင်း သုတ်သင်မှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ တိုင်းပြည် ဗျာများရောလည်း ချုပ်ငြိမ်းကျလာခဲ့သည်။ ထိုအခါ လူထုအာရုံ ပြောင်းလဲစေရန်နှင့် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်ဖြင့် အရေးကြီးသော ဆွေးနွေးဆိုသလို ဖြစ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ကာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂါတီယာရီက ဖော့ကလန်စစ်ပွဲကို ဖန်တီးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဖန်တီးရသည်မှာ လွယ်လွယ်လေးပင်။ ၂-၄-၁၉၈၂ နေ့တွင် ဖော့ကလန်ကျွန်းစုကို အာဂျင်တီးနားရေတပ်များက ဝိုင်းဝန်းကာ ဗြိတိသျှတပ်များအား လက်နက်ချနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဖော့ကလန်ကျွန်းစုကို အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံက ပြန်လည် သိမ်းပိုက်လိုက်ပြီဟူသော သတင်းကြီး နယ်ချဲ့အတွင်းမှုပင် ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက်သက်ချာက တုံ့ပြန်လိုက်သည်။ ဗြိတိသျှရေတပ်ကို ချက်ချင်းစေလွှတ်လိုက်ပြီး ဖော့ကလန်ကျွန်းစုကို ဝင်တိုက်ပြီး ပြန်သိမ်းရန် ညွှန်ကြားခြင်းပေတည်း။

သို့ဖြင့် အာဂျင်တီးနား စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၏ စိတ်ကူးသည် တလွဲ တချော်ဖြစ်သွားတော့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂါတီယာရီက ဝဦးစားခဲ့ပုံမှာ ဗြိတိသျှတို့သည် မိမိတို့ထက် စစ်အင်အားအလေများစွာ သာလွန်သည်မှာ မှန်၏။ သို့သော် စစ်မြေပြင်သည် ဗြိတိန်နှင့် မိုင် ၈၀၀၀ ကွာဝေးသည်။ ထို့ကြောင့် ချက်ချင်းလာတိုက်ဖို့ မလွယ်နိုင်။ မျက်မှောက်ခေတ်လို အချိန်ကာလမျိုးတွင် နယ်မြေ အငြင်းပွားမှုကို စစ်ရေးဖြင့် ချက်ချင်းတုံ့ပြန်မှုမယ် အလေးအလာလည်းမရှိ။ ဤအချိန်အခါအတွင်း နယ်မြေပိုင်ဆိုင်ရေး အငြင်းပွားမှုတို့၏ထုံးစံအတိုင်း သံတမန်နည်းများဖြင့် ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းကြရဦးမည်။ ကုလသမဂ္ဂသို့ ဗြိတိသျှတို့က တိုင်ကြားပြီး အာဂျင်တီးနားကို အရေးယူဖို့ တောင်းဆိုကောင်း တောင်းဆိုမည်။

ထိုအချိန်များအတွင်း အာဂျင်တီးနားပြည်သူများ၏အမြင်၌ မိမိသည် သူရဲကောင်းကြီး ဖြစ်နေတော့မည်။ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော် အနိုင်ကျင့် ခံထား ရသော အမျိုးသားပိုင်နက်နယ်မြေတစ်ခုကို ရအောင်ပြန်ယူပေးသူအဖြစ် မိမိအား အာဂျင်တီးနား ပြည်သူများက ကျေးဇူးတင် နေကြလိမ့်မည်ဟု ဗိုလ်ချုပ်ကြီး

ဂါလ်တီယာနီက စိတ်ကူးယဉ်နေလေသည်။

သို့သော် သူ၏စိတ်ကူးသည် လေထဲတွင် ကွယ်ပျောက်သွား၏။ မာဂရက် သက်ချာက စေ့စပ်ရေး စကား လုံးဝ မပြော။ သူ မှားသည် ကိုယ်မှန်သည် ဟူသော အခြေအတင် စကားများလည်း ပြောမနေတော့။ ဗြိတိသျှရေတပ်ကြီး များကို မိုင် ၈၀၀၀ ခရီးနှင်စေပြီး နောက်ဆုံးပေါ် နည်းကျည်များပါ သုံး၍ တိုက်ခိုက်နိုင်သည်။ စစ်ပွဲမှာ ရက် သတ္တပတ် ခြောက်ပတ်သာ ကြာမြင့်၏။

၁၄–၆–၁၉၈၂ တွင် ဖောက်ကလန် ကျွန်းစုပေါ်တွင် တပ်စွဲထားသော အာဂျင်တီးနား စစ်သည် ၁၁၀၀၀ သည် လုံးဝဥဿုံ လက်နက်ချ ခဲ့ကြရလေသည်။ နောက်သုံးရက်မျှအကြာတွင် စိုလ်ချုပ်ကြီးဂါလ်တီယာနီသည် ရာထူးမှနုတ်ထွက် သွားရတော့သည်။

မာဂရက်သက်ချာက
စေ့စပ်ရေး စကား
လုံးဝ မပြော။ သူ
မှားသည်
ကိုယ်မှန်သည်
ဟူသော
အခြေအတင်
စကားများလည်း
ပြောမနေတော့။
ဗြိတိသျှရေတပ်ကြီး
များကို မိုင် ၈၀၀၀
ခရီးနှင်စေပြီး
နောက်ဆုံးပေါ်
နည်းကျည်များပါ သုံး၍
တိုက်ခိုက်နိုင်သည်

စီးပွားရေးမူဝါဒ

မစ္စက်သက်ချာ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ခါစ အစောပိုင်းတွင် ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့သော ပြဿနာ တစ်ခုမှာ ငွေကြေးဖောင်းပွမှု ပြဿနာ ဖြစ်သည်။ မစ္စက်သက်ချာသည် စီးပွားရေးပညာရှင်တစ်ဦး မဟုတ်သော်လည်း ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံရေးအရ သုံးသပ်ပြီး အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။ မစ္စက်သက်ချာသည် ငွေကြေး ပေါ်လစီကို အသုံးချ၍ စီးပွားရေး တည်ငြိမ်အောင် ကြိုးစားခဲ့၏။

ရှေးဦးစွာ လူအများလက်ထဲ ငွေ ကြေးပမာဏ လျော့နည်းသွားစေရန် ဘဏ်တိုး နှုန်းများကို တိုးမြှင့်လိုက်သည်။ ဘဏ်တိုးနှုန်း

တိုးလာခြင်းကြောင့် လူများသည် လက်ထဲတွင် ငွေကြေးများများ မထားတော့ဘဲ ဘဏ်တိုးရအောင် ငွေ အပ်နှံကြ၏။ သို့ဖြင့် ငွေတန်ဖိုးကျမှာ စိုး၍ ပစ္စည်းနောက် လိုက်ဝယ်နေခြင်းမှ ပျိုမတော့သဖြင့် ကုန်ဈေးပွမှုများလည်း အထိုက်အလျောက် ကျဆင်းသွား၏။

မွှက်သက်ချာက ကုန်ထုတ်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း အခွန်အတုတ်များ တိုး၍ ကောက်ခဲ့ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အများအပြားကို ထိခိုက်ခဲ့သည်။ စက်ရုံအလုပ်ရုံတချို့ ပိတ်ကုန်ကြ၏။ သို့ဖြင့် အလုပ်လက်မဲ့ဦးရေ တိုးလာတော့သည်။ ယခင် လေဘာအစိုးရလက်ထက် အလုပ်လက်မဲ့ဦးရေ တစ်သန်းရှိခဲ့ရာမှ မွှက်သက်ချာ လက်ထက်တွင် အလုပ်လက်မဲ့ နှစ်သန်း ရှိလာသည်။

နိုင်ငံရေးအကဲခတ်သူများက ဟီသ် အစိုးရတုန်းကလို "ဂငယ်ကွေ့" (U-turn) ပြန်ကွေ့ရလိမ့်မည်ဟု ဟောကိန်း ထုတ်ကြသည်။ မွှက်သက်ချာသည် ကုန်ထုတ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအပေါ် အခွန်အတုတ် တိုးကောက်ခြင်းကို လျှော့ပေးရလိမ့်မည်ဟု တွက်ကြ၏။ သို့သော် ၁၉၈၀ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ညီလာခံတွင် မွှက်သက်ချာက သူမအနေဖြင့် နောက်ကြောင်းပြန်မလှည့်၊ ဂငယ်ကွေ့ ပြန်ကွေ့မည်မဟုတ်ကြောင်း၊ အတိအလင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

"ကျွန်မ ပြောစရာတစ်ခုရှိတယ်။ သူတို့ပြောနေတဲ့ U-turn ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ပါ။ သူတို့အနေနဲ့ ဆန္ဒရှိရင် You Turn လုပ်ပါ။ အမျိုးသမီးတွေကတော့ နောက်ကြောင်းပြန်လှည့်မှာ မဟုတ်ဘူး"ဟု ဆိုကာ U-turn နှင့် You Turn ကို ခွဲခြား ပြောဆိုသွားသည်။

ခေါင်းမာသော ဝန်ကြီးချုပ်ကို ဖျောင်းဖျသည့်အနေဖြင့် ထင်ရှားသော စီးပွားရေးပညာရှင် ၃၆၄ ဦးတို့က ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် မွှက်သက်ချာထံ အိတ်ဖွင့်ပေး စာတစ်စောင်ပေး၍ ကုန်ထုတ်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအပေါ် အခွန်တိုးကောက်ခြင်း ကို ပြန်လည်စဉ်းစားပါရန် ပန်ကြားခဲ့ကြသေးသည်။

သို့သော် မွှက်သက်ချာက ခေါင်းမာမာနှင့်ပင် ဆက်လုပ်သည်။ တစ်နိုင်ငံလုံး စီးပွားရေးအခြေအနေဆိုးရ (Recession) ခေါ် ဆုတ်ယုတ်လျော့ကျမှု ဖြစ်ပေါ်နေချိန်မှာပင် အခွန်များကို တိုးကောက်ခဲ့၏။

သို့ဖြင့် ဇန်နဝါရီ ၁၉၈၂ တွင် ငွေဖောင်းပွမှု နှုန်းသည် ဂဏန်းတစ်လုံး

အနေအထားသို့ ကျဆင်းသွား၏။ ထိုအခါတွင်မှ မစ္စက်သက်ချာက ဘဏ်တိုးနှုန်းများကို လျှော့ချ နိုင်ပြီလေသည်။ အလုပ်လက်မဲ့ ဦးရေကား ဆက်လက် တိုးပွားနေဆဲ ဖြစ်၏။ တရားဝင် ထုတ်ပြန်သော စာရင်းအရပင် အလုပ်လက်မဲ့ ဦးရေ ၃.၆ သန်း ရှိနေသည်။

မစ္စက်သက်ချာကမူ အလုပ်လက်မဲ့ နည်းပါးရေးထက် တိုင်းပြည်တစ်ခုလုံး၏ စီးပွားရေး တည်ငြိမ်ရေးကိုသာ ဦးစားပေးရမည်ဟု ခံယူ သည်ဆို၏။ ငွေဖောင်းပွမှု (တစ်နည်း) ကုန်ဈေးနှုန်း အဆမတန် ကြီးမြင့်မှုများ မဖြစ်စေရေး တိုင်း ပြည်တွင်း အခွန်အကောက်များလည်း မလျှော့စေရေး သို့မှသာ အလုပ်လက်မဲ့ ထောက်ပံ့ကြေးအပါအဝင် အများပြည်သူ သက်သာ ချောင်ချိရေး လုပ်ငန်း များကို ဆောင်ရွက် လုပ်ပေးနိုင်မည်ဟု ခံယူသည်။

သို့သော် ၁၉၈၃ အရောက်တွင် ဗြိတိသျှ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုသည် ၁၉၇၈ ခုနှစ် နှင့်ယှဉ်လျှင် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်း သွားခဲ့ လေသည်။

ဤအခြေအနေမျိုးတွင် ပုံမှန်အား ဖြင့်ဆိုပါက မစ္စက်သက်ချာနှင့် သူမ၏ ပါတီသည် ရွေးကောက်ပွဲ ရှုံးဖို့သာ ရှိ၏ သို့ရာတွင် ဖောက်ကလန်စစ်ပွဲ၌ အောင်ပွဲ ခံလိုက်ခြင်းနှင့် အတိုက်အခံပါတီများ မညီမညွတ် ဖြစ်နေခြင်း တို့ကြောင့် နှစ် ၁၉၈၃ အထွေထွေ ရွေး ကောက်ပွဲတွင် မဂရက်သက်ချာဦးဆောင်သော ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီသည် အပြတ်အသတ် အောင်ပွဲခံနိုင်ခဲ့ပြန်သည်။

ပုံမှန်အားဖြင့် ဆိုပါက မစ္စက်သက်ချာနှင့် သူမ၏ပါတီသည် ရွေးကောက်ပွဲ ရှုံးဖို့သာရှိ၏ သို့ရာတွင် ဖောက်ကလန် စစ်ပွဲ၌ အောင်ပွဲ ခံလိုက်ခြင်းနှင့် အတိုက်အခံ ပါတီများ မညီမညွတ် ဖြစ်နေခြင်း တို့ကြောင့် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီသည် အပြတ်အသတ် အောင်ပွဲခံ နိုင်ခဲ့ပြန်သည်

ဖောက်ကလန်စစ်ပွဲကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး

ဂါတီယာရီ အကျမှုသွား။ သဲစလောက် ဟာရက်သက်ရောက်သည့် နိုင်ငံရေးအရ ကျရှုံးသမ်းနေမှုမှ ပြန်တက်လာသည့်ဖြစ်ရာ ပြောင်းပြန်အကျိုးသက်ရောက်မှုတွေ ဖြစ်ကုန်သည်။

အတိုက်အခံများထဲတွင် အင်အားကြီးသော လေဘာပါတီမှာ ထိုအချိန်၌ အက်ကြောင်းပေါ်နေပြီဖြစ်သည်။ ဆိုရှယ်လစ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (SDP) နှင့် လစ်ဘရယ်ပါတီတို့သည် ရွေးကောက်ပွဲမဟာမိတ်အဖြစ် ပူးပေါင်းလိုက်ကြသည်။ သို့ဖြစ်ရာ မှက်သက်ချာ၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီနှင့် အက်ကြောင်းပေါ်နေသော လေဘာပါတီတို့ကို ကျော်ဖြတ်၍ အက်စ်ဒီပီ-လစ်ဘရယ်မဟာမိတ်အဖွဲ့က အနိုင်ရသွားမည်ဟုလည်း မှန်းခဲ့သည်။

သို့သော် ဇွန် ၁၉၈၃ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် မှက်သက်ချာ၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီကပင် ဆန္ဒမဲအလုံး၏ ၄၂ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်းရရှိပြီး အနိုင်ရခဲ့ရသည်။ ယင်းမဲအရေအတွက်သည် ၁၉၇၉ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတုန်းက ရရှိခဲ့သည့် မဲအရေအတွက်ထက် လျော့နည်းသွားသည်။ သို့သော် အတိုက်အခံများမှာလည်း မဲတွေ ကွဲကုန်သဖြင့် ကွန်ဆာဗေးတစ်အမတ်လောင်းများက အများစု အနိုင်ရခဲ့ကြသည်။ စုစုပေါင်း အမတ်နေရာ ၁၄၄ နေရာရရှိပြီး ရွေးကောက်ပွဲ နိုင်ခဲ့လေသည်။

(၁၂)

အပြင်းစား ကွန်ဆာဗေးတစ်

သပိတ်တိုက်ပွဲနှင့်ရင်ဆိုင်ရခြင်း

မက်ဂရက်သက်ချာသည် ဗြိတိန်နိုင်ငံရေးလောကတွင် ထင်ရှားသော လက်ယာဂိုဏ်း ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ် ထင်ရှားခဲ့သည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်များထဲမှာတောင်မှ အပျော့စားမဟုတ်၊ အပြင်းစား ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများနှင့် မက်ဂရက်သက်ချာမှာ ဗြဲသရန်ဘက် များဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ အလုပ်သမားများကလည်း မက်ဂရက်သက်ချာပြုတ်ကျအောင် သပိတ်တိုက်ပွဲများ ဆင်နွှဲကြသည်။ မက်ဂရက်သက်ချာကလည်း အလုပ်သမားများကို ဖြိုခွဲဖို့ ကြိုးစားသည်။

မစ္စတာဟိသ်ဦးဆောင်သော ကွန်ဆာဗေးတစ်အစိုးရခေတ်တုန်းကလို တစ်ပွဲတိုးနည်းကို မက်ဂရက်သက်ချာ မသုံးချေ။ သို့သော် တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် အကျပ်ကိုင်သောနည်းကိုသုံး၏။ သပိတ်က အကျပ်ကိုင်ခြင်းမခံရအောင်လည်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။

၁၉၈၄–၈၅ တွင် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ သတ္တုတွင်းအလုပ်သမားများသမဂ္ဂ (NUM) က သပိတ်မှောက်သည်။ ကျောက်မီးသွေးလောင်စာစွမ်းအင်ပြတ် တောက်လျှင် အစိုးရသည် သမဂ္ဂ၏ တောင်းဆိုချက်များကို လိုက်လျောရန် ညှိနှိုင်းရတော့မည်ဖြစ်၏။ သို့သော် မက်ဂရက်သက်ချာက NUM သပိတ်မှောက်နိုင် မတိုင်မီ ကြိုတင်၍ ကျောက်မီးသွေးလောင်စာများ သိုလှောင်နိုင်ထားခဲ့သည်။

သို့ဖြင့် ၁၉၇၂ ခုနှစ်တုန်းကလို လောင်စာမရှိ၍ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးမှု ပြတ်တောက်သွားသည်ဟူ၍ မရှိဘဲ သပိတ်ဆိုးဒဏ်ကို ခံနိုင်ခဲ့သည်။

မက္ဂရက်သက်ချာ၏ နောက်ထပ် နည်းဗျူဟာတစ်ခုမှာ သပိတ်မှောက် လုပ်သားများကို အများပြည်သူနှင့် စိတ်ဝမ်းကွဲအောင် ဖန်တီးခြင်း ဖြစ်သည်။ သပိတ်မှောက်သူများက သပိတ်မှောက်ရာတွင် မပါဝင်သော အလုပ်သမားများအား အကြမ်းဖက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်ကို အများပြည်သူသိအောင် ဖြန့်ချိ ကြေညာ ခဲ့သည်။ ပြည်သူ့လွတ်လပ်ခွင့်ကို သပိတ်မှောက်လုပ်သားများက ချိုးဖောက်နေသည် ဟူသော ပုံရိပ် မပေါ် ပေါ်အောင် ဖော်ပေးခဲ့၏။

သတ္တုတွင်းလုပ်သားများ၊ သပိတ်မှာ ပေါ့ပေါ့တန်တန်မဟုတ်။ အကိုင်အတွယ် မတတ်လျှင် မက္ဂရက်သက်ချာ၏ အစိုးရ ပြုတ်ကျသွားနိုင်သည်။ သို့သော် မက္ဂရက်သက်ချာက အနိုင် ကိုင်တွယ်နိုင်ခဲ့သည်။ သပိတ်ကာလသည် နည်းမျိုးစုံဖြင့် တစ်နှစ်လုံးလုံး တင်းခံနေခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးတွင် မတတ်သာသဖြင့် သပိတ်လှန်လိုက်ရသည်။ NUM ခေါင်းဆောင်များသည် မည်သည့် သဘော တူညီချက်၊ လိုက်လျောချက် တစ်စုံတစ်ရာမျှ မရဘဲ အလျှော့ပေးကာ သပိတ် လှန်ခဲ့ကြရခြင်းဖြစ်သည်။

သပိတ်လန်သွားသောအခါ မက္ဂရက်သက်ချာ၏ အစိုးရက ကျောက်မီး သွေးတွင်း ၁၅ တွင်းသာ ချန်ပြီး ကျန် တွင်းအားလုံးကို ပိတ်ပစ်လိုက်သည်။ ၁၉၉၄တွင်မူ ထိုတွင်းများအားလုံးကို ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များလက်သို့ လွှဲပြောင်း ပေးခဲ့သည်။

တောင်အာဖရိကကိုထပ်ရှောင်

မက္ဂရက်သက်ချာ ဝန်ကြီးချုပ်ဘဝတွင် နောက်ထပ် မှတ်မှတ်ရရ အဖြစ် အပျက်တစ်ခုမှာ တောင်အာဖရိကနှင့် ဆက်ဆံရေး ပြဿနာဖြစ်၏။ လူမျိုးနှင့် အသားအရောင် ခွဲခြားသော အပါသိုက် (Apartheid) ဝါဒနှင့် အုပ်ချုပ်နေသည့် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံနှင့် လက်နက် အရောင်းအဝယ်မလုပ်ရန် ကုလသမဂ္ဂက တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသည့်ကြားမှ "ကိုဗင်ထရီ ၄" (Coventry Four) ခေါ် တောင်အာဖရိကမှ လက်နက်ဝယ်ယူသူလေးဦးကို ဗြိတိန်တွင် ဖမ်းမိခဲ့၏။ ထိုလေးဦးကို အာမခံဖြင့် တောင်အာဖရိကသို့ ပြန်ခွင့် ပေးခဲ့သည်။

တောင်အာဖရိကနိုင်ငံတွင် ဗြိတိသျှ အကျိုးစီးပွားများစွာရှိသည်။ ဗြိတိသျှ

လုပ်ငန်းရှင်များကလည်း ထိုနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အကြီးအကျယ်ပြုလုပ် လာကြသည်။ သို့ဖြစ်ရာ နိုင်ငံတကာက တောင်အာဖရိကကို စီးပွားရေးပိတ်ပင်မှုများပြုလုပ်မည့် အစီအစဉ် လျော့ပါးသွားစေရန် မာ့ဂရက်သက်ချာက တောင်အာဖရိက သမ္မတ ပီဒဗလျူဘိုသာနှင့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ပစ်ဘိုသာတို့အား ချက်ကာသို့ ဖိတ်ကြား၍ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အပါသိုက် မကျင့်သုံးတော့ရန်၊ နယ်လ်ဆင် မင်ဒဲလားကို ပြန်လွှတ်ရန်၊ လူမည်းခေါင်းဆောင်များအား ဖိနှိပ်ခြင်းကို ရပ်တန့်ရန်၊ အာဖရိက နေရှင်နယ်ကွန်ဂရက် (အေအင်စီ) အဖွဲ့ဝင်များကို ဖမ်းဆီးမှုများ ရပ်တန့်ရန်၊ ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လိုက်နာရန်၊ နမီးဘီးယားမှ တောင်အာဖရိက တပ်များကို ရုပ်သိမ်းရန်ဟူသော အချက်များကို မာ့ဂရက်သက်ချာက တိုက်တွန်း ဆွေးနွေးသည်။

သို့သော် သည်တစ်ကြိမ် မှာတော့ ခေါင်းမာလှပါသည်ဆိုသော မာ့ဂရက်သက်ချာပင် တောင်အာဖရိကမှ လူဖြူအုပ်စိုးသူများကို လက်လျှော့ခဲ့ရသည်။ သူမထက် ခေါင်းမာသူတွေကို နားဝင်အောင် မည်သို့မျှ မဖျောင်းဖျနိုင်ခဲ့ချေ။ တောင်အာဖရိက သမ္မတ ဘိုသာသည် မာ့ဂရက်သက်ချာ၏ ပြောဆိုဆွေးနွေးချက်များကို "ပြဲမပြော နားမထောင်" လုပ်သွားသောဟူ၏။

မာ့ဂရက်သက်ချာ၏ နောက်ထပ် နည်းဗျူဟာတစ်ခုမှာ သပိတ်မှောက် လုပ်သားများကို အများပြည်သူနှင့် စိတ်ဝမ်းကွဲအောင် ဖန်တီးခြင်း ဖြစ်သည်။ သပိတ်မှောက်သူများက သပိတ်မှောက်ရာတွင် မပါဝင်သော အလုပ်သမားများအား အကြမ်းဖက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်ကို အများပြည်သူသိအောင် ပုံကြီးချဲ့ ပြောဆို ခဲ့သည်

မာ့ဂရက်သက်ချာသည် ဂျူလိုင် ၁၉၈၆ တွင် ဂါဒီယန်းသတင်းစာမှ ဟူဂိုယန်းနှင့် အင်တာဗျူး၌ သူမ၏အမြင်ကို ပြောပြသည်။ တောင်အာဖရိကကို စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုများပြုလုပ်မည့်အစီအစဉ်သည်

မလုပ်သင့်မလုပ်ဆောင်ကြောင်း၊ ဝိတ်ခိုမှုများကြောင့် လူမည်းအလုပ်သမား တောင်ပေါ်မိုင်းများမှာ အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်ကြရသော ရှိကြောင်း မစ္စက်သက်ချာက ပြောသည်။

ကိုဗင်ထရီ -၄ ခေါ် လက်နက်ပယ်မှုသူလေးဦးကို အင်္ဂလန်တွင် ရုံးတင် စစ်ဆေးရန် ၁၉၈၄ ခု၊ ဆောင်းဦးရာသီ၌ ရုံးချိန်းခေါ်ယူထားသော်လည်း၊ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ပစ်တိုသာက ထိုလေးဦးကို သွားခွင့်မပြုခဲ့ချေ။ ထို့ကြောင့် အာမခံကြေး ပေါင် ၂၀၀,၀၀၀ ကို တရားရုံးချုပ်သို့ ပေးသွင်းခဲ့ရလေသည်။

ဗုံးခွဲရာမှာ သီသီလေး

မစ္စက်သက်ချာသည် အသက် ၅၉ နှစ် မွေးနေ့မတိုင်မီ တစ်ရက်အလို ၁၂ အောက်တိုဘာ ၁၉၈၄ နံနက် စောစောတွင် ဗုံးပေါက်ကွဲမှု တစ်ခုနှင့် ကြုံရသော်လည်း ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခြင်းမရှိဘဲ လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ ထိုနေ့က သူသည် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ကွန်ဖရင့်ကျင်းပမည့် ဘရိုက်တန်ဟိုတယ်၌ တည်းခိုနေသည်။ ဗုံးခွဲသူများမှာ အိုင်ရစ်ရီပတ်ဗလစ်ကင် အာမီခေါ် အိုင်အာအေ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်၏။ ဗုံးကွဲမှုကြောင့် လူငါးဦး သေဆုံးခဲ့သည်။ သေသူများတွင် အစိုးရပါတီခေါင်းဆောင်ကြီး ရေမှူး ဂျွန်ဝိတ်ဟမ်း၏ဇနီး ရိုဘာတ် ဝိတ်ဟမ်း၊ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါလီမန် အမတ် ဆာအန်တိုနီဘယ်ရီတို့ ပါဝင်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်သော နော်မန်တက်ဘစ်မှာ သွေးနှင့်အတူ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ဇနီးမှာ နောက်ပိုင်းတွင် ကိုယ်တစ်ခြမ်းသေသွား၏။

မစ္စက်သက်ချာမှာ သန့်စင်ခန်းဝင်နေ၍ နောက်ကျနေခြင်းကြောင့် အိုင်အာအေ ဗုံးခွဲချိန်နှင့် သီသီလေးလွတ်သွားသည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် ဗုံးပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ကွန်ဖရင့်ကို ရက်ရွှေ့ဆိုင်းခြင်းမပြုခဲ့ချေ။ နောက် တစ်နေ့တွင် ပုံမှန်အချိန်အတိုင်း ကွန်ဖရင့် ကျင်းပခဲ့သည်။ ဗုံးဖောက်ခွဲရေးသမားတွေကို မမှုဘူးဆိုသည့်သဘော သက်ရောက်၍ သူမစိတ်ဓာတ်ကို နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်က ချီးမွမ်းခဲ့ကြလေသည်။

အင်္ဂလို-အိုင်းရစ် သဘောတူစာချုပ်

၁၅ နိုဝင်ဘာ ၁၉၈၅ တွင် မစ္စက်သက်ချာသည် ဟေးလ်စ်ဘာရာ

အင်္ဂလို-အိုင်းရစ် သဘောတူစာချုပ်ကို အိုင်းရစ် ဝန်ကြီးချုပ် ဂါရက်ဖစ်ဇ်ဂျဲရယ်နှင့် လက်မှတ်ထိုးခဲ့ပြီးသွားချိန်ရ အနေဖြင့် အိုင်ယာလန် နိုင်ငံကို မြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန် ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပြောရေးဆိုခွင့် ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ (သို့သော် အကြံပြုချက်မျှသာ ဖြစ်၏)

သို့တိုင်အောင် အဆိုပါ ပေါ်လစီ ဘားရေး တချို့အပေါ် မြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန်ရှိ အိုင်းရစ် ယူနီယံနစ်များ (Unionists) က ဒေါသတကြီး တုံ့ပြန်ကြသည်။ အာလ်စတာယူနီယံနစ်များနှင့် ဒီမိုကရက်တစ်ယူနီယံများသည် ၂၉ ဇန်နဝါရီ ၁၉၈၆ တွင် ရွေးကောက်ပွဲ မဟာမိတ်စာချုပ်ချုပ်ဆိုကြပြီး သူတို့၏ မဲဆန္ဒနယ်များမှ အသီးသီးနုတ်ထွက်ကာ လူထုဆန္ဒခံယူအားပေးပွဲ ပြုလုပ်သည့် အနေဖြင့် ကြားဖြတ် ရွေးကောက်ပွဲ ဟု၍ ပြန်လည် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ကြ၏။ သူတို့ထဲက တစ်ဦးသာ ရှုံးသည်။ လူထုသဘောထား ဆန္ဒခံယူရာတွင် သူတို့ နိုင်သော်လည်း ၁၉၇၄ တချို့ ကိစ္စတုန်းကလို တချို့ကို ဖျက်သိမ်း နိုင်သည်အထိ မထိရောက်ခဲ့ချေ။ မက်သက်ချာသည် ယူနီယံနစ်များ တောင်းဆိုချက်ကို မလိုက်လျောဘဲ ပေါ်လစီဘားရေး တချို့ကို ဆက်လက်အတည်ပြုခဲ့သည်။

> မက်သက်ချာ၏ နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး အသားနသည် လွတ်လပ် စျေးကွက်နှင့် စွန့်ဦးတီထွင် လုပ်ငန်းရှင်များကို အားပေးရေး ဝါဒဖြစ်၏

လူထုအစုရှယ်ဝါဒ

မက်သက်ချာ၏ နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး အသားနသည် လွတ်လပ်စျေးကွက် နှင့် စွန့်ဦးတီထွင် လုပ်ငန်းရှင်များကို အားပေးရေးဝါဒ ဖြစ်၏။ သူမ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာပြီးနောက် နိုင်ငံပိုင်သိမ်းထားသည့် ဓနရှင်နယ် ဖိုတ်ကုမ္ပဏီ ဒေါ် ကုန်တင်ကုန်ချ လုပ်ငန်းကို ယင်းကုမ္ပဏီ လုပ်သားများထံသို့

ပြန်လည်ရောင်းချပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုခဲ့သည်။ ယင်းလုပ်ရပ်ကို ဖွံ့ဖြိုးရာ ကောင်းအောင် ဝိုင်းဝန်းထောက်ခံခဲ့ကြ၏။

၁၉၈၃ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မွတ်သက်ချာ၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ထပ်မံ အနိုင်ရပြီးနောက် မွတ်သက်ချာ၏ အစိုးရအဖွဲ့သည် ပိုမိုရဲဝံ့လာပြီး ၁၉၄၀ ခုနှစ်များကတည်းက အစိုးရပိုင်ပြုခဲ့သော ဗြိတိသျှတယ်လီကွန်းကုမ္ပဏီကို ပုဂ္ဂလိကသို့ ရောင်းချလိုက်သည်။ ဗြိတိသျှတယ်လီကွန်းမှာ အများပြည်သူ အစုရှယ်ယာများ ပါဝင်သော ကုမ္ပဏီဖြစ်၍ ပုဂ္ဂလိကပိုင် ဖြစ်သွားသည်နှင့် အချို့ ရှယ်ယာရှင်များ ကောင်းကောင်းဖြင့် ပြန်ရောင်းခဲ့ကြလေသည်။ မွတ်သက်ချာသည် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ပြုရေး (Privatisation) ကို သူ၏ အဓိကမူဝါဒအဖြစ် ဆက်လက် ကျင့်သုံးတော့သည်။ လက်ဝဲသမားများကမူ အကြီးအကျယ် ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြ၏။ မွတ်သက်ချာကို ထောက်ခံသူများကမူ ပုဂ္ဂလိကပိုင် လုပ်ငန်းများတွင် အများပြည်သူ ရှယ်ယာများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပါဝင်နိုင်ပြီး ရှယ်ယာ အရောင်းအဝယ်လုပ်နိုင်သည့် စနစ်ကို ကျေနပ်သဘောကျကြသည်။ ယင်းကို "လူထုအရင်းရှင်စနစ်" (Popular Capitalism) ဟု ခေါ်ဆိုခဲ့ကြသည်။

စစ်အေးနှင့် ရေဂင်–သက်ချာအတွဲ

စစ်အေးကာလတွင် မွတ်သက်ချာသည် ဆိုဗီယက်တို့အား ဟန့်တား ထားရေး မူဝါဒများ (Policies of deterrence) ကို အကောင်အထည်ဖော်သည့် အမေရိကန်သမ္မတ ရေဂင်အား အပြည့်အဝ ထောက်ခံခဲ့သည်။ ရေဂင်-သက်ချာအတွဲ၏ လမ်းစဉ်သည် ၁၉၇၀ ခုနှစ်များအတွင်းက အနောက်နိုင်ငံများက ကျင့်သုံးခဲ့သော ဆိုဗီယက်နှင့် တင်းမာမှုလျှော့ပါးရေး (Policy of detente) မူဝါဒနှင့် ပြောင်းပြန်ဖြစ်သွားသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဆိုဗီယက်ဦးဆောင်သော ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံများနှင့် တင်းမာမှု လျော့ပါးပြီး ပြေပြေလည်လည် ဆက်ဆံချင်သော ဥရောပနိုင်ငံအချို့နှင့် ရေဂင် - သက်ချာ လမ်းစဉ်သည် ဝိရောဓိများ ရှိလာခဲ့သည်။

မွတ်သက်ချာက ဗြိတိသျှအခြေစိုက်စခန်းများတွင် အမေရိကန်၏ နျူကလီးယား ခရုဇ်ဒုံးကျည်များ တပ်ဆင်ရေးအား ခွင့်ပြုလိုက်၍ နျူကလီးယား လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး လှုံ့ဆော်နေကြသူများက ကန့်ကွက်ပွဲများ အကြီးအကျယ် ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။

မစ္စက် သက်ချာသည် လုရဏ် သဘောထား အမြင်ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားလေ့ ရှိသူမဟုတ်သော်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာသော အခြေအနေကို သက်တွေ့ကျကျ သုံးသပ်တတ် သူကား ဖြစ်သည်။ ဆိုဗီယက်တွင် မီခေးလ် ဂေါ်ဘာချော့ဖ် ခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာသောအခါ သူမက အခြေအနေကို ကြိုတင် တွက်ဆနိုင်ခဲ့သည်။ မစ္စတာ ဂေါ်ဘာချော့ဖ်သည် ပြုပြင်ရေးသမားတစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း သူမက သိထားပြီးဖြစ်၏။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်အတွင်း ဂေါ်ဘာချော့ဖ် ခေါင်းဆောင်ကြီး ဖြစ်မလာခင် သုံးလခန့်က မစ္စက် သက်ချာသည် မစ္စတာ ဂေါ်ဘာချော့ဖ်နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့၏။ ထိုသို့ တွေ့ဆုံခဲ့ပြီးနောက် မစ္စက်သက်ချာက မစ္စတာ ဂေါ်ဘာ ချော့ဖ်ကို ကျွန်မတို့နှင့် အလုပ်သဘော ဆက်ဆံလို့ ရမည့်သူဖြစ်သည်ဟု မှတ်ချက်ချခဲ့သည်။ ထို့နောက် မစ္စတာဂေါ်ဘာချော့ဖ်သည် ဆိုဗီယက် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်နှင့် ဆိုဗီယက်သမ္မတကြီး ဖြစ်လာ သောအခါ မစ္စက်သက်ချာက ဦးဦးဖျားဖျား ကြိုဆို ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ အနောက်ဥရောပ ခေါင်းဆောင်များထဲတွင် သူမသည် ဂေါ်ဘာချော့ဖ် အား ပထမဆုံး ကြိုဆိုသူ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဆိုဗီယက်တွင် ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးဝါဒီ မစ်ခေးလ်ဂေါ်ဘာချော့ဖ် ခေါင်းဆောင်ဖြစ် လာသောအခါ မစ္စက်သက်ချာသည် ဦးဦးဖျားဖျား လိုက်လံ၍ ကြိုဆိုခဲ့၏ အနောက်ဥရောပ ခေါင်းဆောင် များထဲတွင် ဂေါ်ဘာချော့ဖ်အား ပထမဆုံး ကြိုဆိုသူဖြစ်ခဲ့သည်

မစ္စက်သက်ချာသည် လှကန်ခတ် တော် သည်ဟု နှိမ့်းခံခြင်းတွင် ထိုအချက်လည်း ပါဝင်၏။ မစ္စက်သက်ချာနှင့် ရောင်သည် ဆိုဗီယက်တွင် ဘရက်ဇနက် တန်ခိုးထွားနေချိန်၌ ဆိုဗီယက်နှင့် ပြေလည်ရေးကို မကြိုးစားတော့ဘဲ ထိပ်တိုက် တွေ့မည် ဟန်ပြင်ကာ ဆိုဗီယက်ကို ဟန့်တား ထားခဲ့သော်လည်း ဂေါ်ဘာချော့ဖ် ကဲ့သို့သော သဘောထား ပျော့ပျောင်းသူ အာဏာရလာချိန်တွင်

မဂ္ဂက် သက်ချာက ဂေါ်ဘာချော့ဗ်၏ ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို လုပ်နိုင်အောင် အားပေးခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ဆိုဗီယက်တွင် နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ၁၉၉၁ တွင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲ သွားသည်။

ဂေါ်ဘာချော့ဗ်ကလည်း မဂ္ဂက်သက်ချာတို့ ခန့်မှန်းခဲ့သည်ထက်ပင် လွန်ကဲစွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ နာမည်ကျော် ဂလပ်စနော့ (ပွင့်လင်းရေး) နှင့် ပယ်ရက်စထွိုက်ကာ (ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေး) ပေါ်လစီများကို ချမှတ်သည်။ နိုင်ငံရေးတွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုအပေါ် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဝေဖန်အကြံပေးမှုများကို ခွင့်ပြုသည်။ စီးပွားရေးတွင် ကမောက်ကမဖြစ်နေမှုများကို ဖြစ်စေခဲ့သည်။

ဂေါ်ဘာချော့ဗ်၏ပြုလုပ်မှုများကို မဂ္ဂက်သက်ချာတို့က စိတ်ဝင်တစားစွာ စောင့်ကြည့်နေခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြင့် ခြောက်နှစ်မျှ မကြာမီ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုပျက်သွားသည်။

စစ်အေး (Cold War) ဟု ခေါ် နိုင်သော အနောက်အုပ်စုနှင့် ဆိုဗီယက်အုပ်စုရန်ထောင်နေသည့် အနေအထားသည်ကား ၁၉၈၉ တွင် ပြီးဆုံးခဲ့လေသည်။ တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် ရန်မလုပ်တော့သည့် အခြေအနေ ရောက်ခြင်းကို စစ်အေးပြီးဆုံးခြင်းဟု ဆိုကြခြင်း ဖြစ်သည်။ မဂ္ဂက်သက်ချာသည် စစ်အေးအရှိန်မြင့်သော ထိပ်တိုက် ဟန့်တားရေး (deterrence) ကာလနှင့် တင်းမာမှုများ လျော့ပါးရေး (Detente) ကာလ နှစ်ခုစလုံးတွင် ပါဝင်ကစားခဲ့သူ (Player) တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

မာဂရက်သက်ချာ ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်နေချိန်တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၌ သူနှင့် ကွန်ဆာဗေးတစ်အယူအဆရှိ တစ်ဂိုဏ်းတည်းဟု ဆိုနိုင်သော ရော်နယ်ရေဂင် သမ္မတဖြစ်လာသည်။ ရော်နယ်ရေဂင်သည် သူ့အရင် သမ္မတ ဂျင်မီကာတာကဲ့သို့ ခပ်ပျော့ပျော့မဟုတ်။ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေး သဘောထားတွင် အလွန်ပြတ်သားသည်။ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကို ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်ဟန့်တားရေး မူဝါဒများ ချမှတ်ရာ မဂ္ဂက်သက်ချာက ရေဂင်နောက်က အားရပါးရ ထောက်ခံအားပေးခဲ့သည်။

စင်စစ်အားဖြင့် ၁၉၇၀ နှစ်များအတွင်း အနောက်ဥရောပနိုင်ငံများသည် တင်းမာမှုလျော့ပါးရေးလမ်းစဉ် (Policy of detente) ကို ချမှတ်ခဲ့ကြပြီး

ဖြစ်သည်။ တင်းမာမှုလျော့ပါးရေး ဆိုသည်မှာ ဆိုဗီယက်နှင့် အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံများနှင့် သင့်တင့်စွာ ဆက်ဆံသွားရေးဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ မစ္စက်သက်ချာက ဒေါ်နယ်ရေဂင် လမ်းစဉ်ကို ရောယောင် နောက်လိုက် လုပ်၍ ဆိုဗီယက်နှင့် ထိပ်တိုက်တွေ့ရေးကို ထောက်ခံလိုက်သောအခါ တင်းမာမှုလျော့ပါးရေး သဘောတရားကို စွဲကိုင်နေကြဆဲဖြစ်သော အနောက်ဥရောပ နိုင်ငံများနှင့် သဘောကွဲလွဲ လာခဲ့သည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ်မှ အနားယူလိုက်သည်ဖြစ်၍ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကျသည့် ၁၉၉၁ တွင် အာဏာအခန်းအဝိုင်း၌ မရှိတော့ချေ။ သို့သော် သူမရာထူး၌ ရှိနေချိန်မှာပင် စစ်အေး(Cold War)ကား ပြီးဆုံးသွားခဲ့လေပြီ။ စစ်အေး ပြီးဆုံးချိန်ကို ၁၉၈၉ ဟု သတ်မှတ်ကြသည်ဖြစ်ရာ မစ္စက်သက်ချာသည် စစ်အေးပြီးဆုံးချိန်ကို ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် မီခဲ့လေသည်။

အောက်စဖို့ဒ်၏ စော်ကားမှု

မစ္စက်သက်ချာ၏ဘဝတွင် သံလေဒီ (Iron Lady) ဘွဲ့ရ လောက်အောင် တင်းမာပြတ်သားမှုများ ရှိခဲ့ခြင်း၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ် အဖုံဖုံကို ခံစားခဲ့ရသည်။ သည့်အနက် အောက်စဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်က ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ပေးရန် ငြင်းပယ်ခံရခြင်းမှာကား ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည့် ဖြစ်ရပ်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။

အောက်စဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်သည် အောက်စဖို့ဒ်၌ ပညာ သင်ကြားခဲ့ဖူးသော ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ် များအား ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ ပေးလေ့ရှိသည်။

အောက်စဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်သည် အောက်စဖို့ဒ်၌ ပညာသင်ကြားခဲ့ဖူးသော ဗြိတိန် ဝန်ကြီးချုပ်များအား ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ ပေးလေ့ရှိသည်။ သို့ရာတွင် မစ္စက်သက်ချာသည် အောက်စဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်ထွက် ဖြစ်ပါလျက် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ မရခဲ့ချေ

အောက်စဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်မှာ နေခဲ့ဖူးသူ တစ်ယောက်ယောက် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာပြီဆိုလျှင် ဂုဏ်ထူးဆောင် ဘွဲ့ပေးဖို့ ပြင်ဆင်လေ့ရှိသည်။ သို့ရာတွင် မွတ်သက်ချာသည် အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်ထွက် ဖြစ်ပါလျက် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ မရခဲ့ချေ။

မွတ်သက်ချာသည် ပညာရေးဝန်ကြီးဘဝနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်ဘဝ နှစ်ခုစလုံးတွင် ပညာရေးအသုံးစရိတ်များကို ဖြတ်တောက်ခဲ့သည့် နောက်ကြောင်း ရာဇဝင် ရှိခဲ့သည်ဖြစ်ရာ အောက်စ်ဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်က မွတ်သက်ချာကို ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ပေးရန် ၁၉၈၅ခုနှစ်၌ မဲခွဲသောအခါ ပညာရေးကို အားမပေးခဲ့သူ ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ကန့်ကွက်ခံရပြီး ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ မပေးနိုင်ဟု ဆုံးဖြတ်ခံရလေသည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ်သည် မွတ်သက်ချာ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူး သက်တမ်း ငါးနှစ်ကျော်မျှ ကြာမြင့်ပြီးချိန် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအနေဖြင့် ဩဇာအရှိန်အဝါအမြင့်ဆုံးတက်နေချိန် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော အချိန်မျိုးတွင် အောက်စ်ဖို့ဒ်က ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ပေးရန် ငြင်းပယ်ခဲ့ခြင်းသည် သူမ၏လုပ်ရပ် များအပေါ် မိခင်တက္ကသိုလ်ကြီးက ဂုဏ်မယူနိုင်ကြောင်း ပြောလိုက်သကဲ့သို့ ရှိလေသည်။

လစ်ဗျားဗုံးကြဲမှု ထောက်ခံ

မွတ်သက်ချာကမူ အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်၏ ဒဏ်ခတ် ဆုံးမမှုကို အရေထူစွာ တုံ့ပြန်ခဲ့သည်။ ဒဏ်ခတ်ဆုံးမမှုကြောင့် သူမ၏မူဝါဒများ ပြောင်းလဲသွားခြင်းမရှိ။ ၁၉၈၆ တွင် လစ်ဗျား နိုင်ငံကို အမေရိကန်က ဗုံးကြဲ တိုက်ခိုက်သောအခါ မွတ်သက်ချာက ဗြိတိန်ရှိစခန်းများကို အသုံးပြုခွင့် ပေးခဲ့သည်။ အခြား မြောက်အတ္တလန္တိတ်စာချုပ်အဖွဲ့ (နေတိုး)ဝင် မဟာမိတ် နိုင်ငံများက လစ်ဗျားဗုံးကြဲမှုကို မထောက်ခံသော်လည်း ယင်းတို့အား ဓာတိုက် အခံပြု၍ မွတ်သက်ချာက အမေရိကန်တို့အား ထောက်ခံခဲ့၏။

မွတ်သက်ချာသည် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ စင်ထောက်နက် မူဦး ထုတ်လုပ်မှုပိုင်းတွင် အမေရိကန်နှင့် ပင်းလွန်းသည်ဟု ဆိုကာ သူမ၏ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး မိုက်ကယ်ဟက်ဆယ်လ်တိုင်း နုတ်ထွက်သွားခြင်းမှာလည်း ပြောစရာအချက်ကြီးတစ်ချက်ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ အစိုးရ ကာကွယ်ရေးမူစည်း ကန့်ထိုက်သော တစ်ဦး ဖြစ်သော ရဟတ်ယာဉ်ထုတ်လုပ်သူ ဝက်စ်လင်းကုမ္ပဏီသည် အီတလီမှ အဂတ်စတာကုမ္ပဏီနှင့် ဖက်စပ်လုပ်ရန် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်နေစဉ် မစ္စက်သက်ချာက ကြားဝင်၍ အမေရိကန်မှ ဆီကော်စကီး၊ လေယာဉ် ကော်ပိုရေးရှင်းနှင့် ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ အီတလီကုမ္ပဏီနှင့် သဘောတူထားသော ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး မဟယ်ဇယ်တိုင်းက မစ္စက်သက်ချာ၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို ကန့်ကွက်သည့်အနေဖြင့် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်သွားခြင်းဖြစ်သည်။

မစ္စက်သက်ချာ၏ နိုင်ငံရေးခြေလှမ်းအများစုသည် အမေရိကန်မူဝါဒကို နောက်လိုက်လုပ်ခဲ့ရမှု ပေသည်ဟု ဝေဖန်ခြင်း ခံရသေးသည်။

ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်၊ ၁၉၇၅

အမေရိကန်သမ္မတ ရေဂင်နှင့် တောင်ရင်းနိုး၊ ၁၉၇၅။

(၁၃)

ပြည်တွင်း ပြည်ပ မူဝါဒများ

မစ္စက်သက်ချာသည် ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် တရုတ်ပြည်သို့ ချစ်ကြည်ရေး အလည်အပတ်ခရီး သွားရောက်သည်။ ၁၉ ဒီဇင်ဘာတွင် တရုတ်ခေါင်းဆောင်ကြီး တိန့်ရှောင်ဖိန်နှင့် မစ္စက်သက်ချာသည် တရုတ်-ဗြိတိသျှ ပူးတွဲကြေညာချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပြန်ခဲ့ကြသည်။

ထိုပူးတွဲကြေညာချက်သည် ဟောင်ကောင် ပြဿနာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အလွန်အရေးပါသည်။ ဟောင်ကောင်ကို တရုတ်ပြည်လက်သို့ ပြန်လည် လွှဲပေးပြီးလျှင် ပြည်မကြီး၏ ကွန်မြူနစ် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်အောက် မသွတ်သွင်းဘဲ အထူးအုပ်ချုပ်ရေး ဒေသအဖြစ် ဆက်လက် ထားရှိရန် တိန့်ရှောင်ဖိန်က သဘောတူညီခဲ့သည်။ "တိုင်းပြည်တစ်ပြည် စနစ်နှစ်ခု" သဘောတူညီချက်ဟု ထင်ရှားသော သမိုင်းဝင်ကြေညာချက်ဖြစ်သည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် ဥရောပ စီးပွားရေးအဖွဲ့ (အီးအီးစီ)နှင့် ပတ်သက်၍ အတော်မကြေနပ်မှုများရှိခဲ့သည်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့သည်။ အဖွဲ့သို့ ပေးနေရသည်က အလွန်များနေပြီး အဖွဲ့က ဗြိတိန်အတွက် ပြန်လည်ပံ့ပိုးမှုက နည်းလွန်းနေကြောင်း စောဒကတက်ခဲ့သည်။

"ဥရောပစီးပွားရေးအဖွဲ့ကြီးကနေ ဘယ်သူ့ဆီကမှ ကျွန်မတို့ ပိုက်ဆံ တောင်းနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်မတို့ ပေးခဲ့ရတဲ့ ငွေပမာဏအတိုင်း ပြန်ရဖို့ ဖြစ်ပါတယ်"

ဟူသော သူမ၏ပြောစကားမှာ ထိုကာလက ဟိုးလေး တကျော် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ သူမ၏တောင်းဆိုချက်သည် နောက်ဆုံး၌ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ နှစ် ၁၉၈၄ တွင် ကျင်းပသော ဖောင်တိန်ဘလူး ထိပ်သီး အစည်းအဝေး၌ ဥရောပစီးပွားရေးအသင်း (အီးအီးစီ) က နှစ်တစ်ပတ်လည်တိုင်းတွင် ဗြိတိန်အား ပြန်အမ်းငွေများပေးရန် သဘောတူခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် မဂ္ဂရက်သက်ချာ၏ကျေးဇူးကြောင့် ဗြိတိန်သည် နှစ်စဉ် အဖွဲ့သို့ ပေးသွင်းငွေပမာဏ၏ ၆၆ ရာခိုင်နှုန်းကို ပြန်လည်ရရှိနေသည်။ ယနေ့ထက်တိုင် ထိုအစဉ်အလာအတိုင်း ဆက်လက် ရှိနေရာ ၎င်းမှာ ထိုကိစ္စကြောင့် ဥရောပသမဂ္ဂ၏ အဖွဲ့ဝင်များအတွင်း နိုင်ငံရေးအရ အငြင်းပွားခဲ့ကြသည်။

၁၉၈၇–၁၉၉၀

၁၉၈၇ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင်လည်း မဂ္ဂရက်သက်ချာ ဦးဆောင်သော ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီကပင် မဲအပြတ်ဖြင့် အနိုင်ရခဲ့သည်။ အတိုက်အခံများထက် ပါလီမန်တွင် အမတ်နေရာ ၁၀၂ နေရာ ပိုများသည်။ ယခု အနိုင်ရခြင်းမှာ ရွေးကောက်ပွဲသုံးကြိမ် ဆက်တိုက်နိုင်ခြင်းဖြစ်၍ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီသမိုင်းတွင် ရှားမှ ရှားသော အောင်ပွဲဖြစ်သည်။ ယခုလို သုံးကြိမ် ဆက်တိုက် အနိုင်ရခြင်းကို ၁၈၂၇ တွင် လော့ဒ်လီဗာပူး ဦးဆောင်ခဲ့စဉ်က ကြုံခဲ့ရပြီး ထိုနောက်ပိုင်း နှစ် ၁၆၀ ခန့်အတွင်း တစ်ကြိမ်မျှ သုံးပွဲဆက် မနိုင်ခဲ့တော့ချေ။

မဂ္ဂရက်သက်ချာသည် ရွေးကောက်ပွဲ ဆက်တိုက်နိုင်ကာ ဝန်ကြီးချုပ် သုံးကြိမ်ဆက်ဖြစ်သူ ရှားရှားပါးပါး နိုင်ငံရေးသမားအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ခံခဲ့ရသည်။ ရှေ့တုန်းက ၁၈၁၂ မှ ၁၈၂၇ အထိ ဝန်ကြီးချုပ် ဆက်တိုက် ဖြစ်ခဲ့သော လော့ဒ်လီဗာပူးလ် ပြီးလျှင် မဂ္ဂရက်သက်ချာသည် သက်တမ်းအရှည်ဆုံး ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သည်။

တတိယအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲနိုင်ခြင်းမှာ ပြီးခဲ့သော ကွန်ဆာဗေးတစ် အစိုးရသက်တမ်း နှစ်ကြိမ်အတွင်း ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး သိသိသာသာ ဦးမော့လာခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ထက် အရေးကြီးသော အချက်မှာ အတိုက်အခံ လေဘာပါတီသည် လူထုအများက မကြိုက်မနှစ်သက်သော မူဝါဒကို ချမှတ်ခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လေဘာပါတီက တစ်ဖက်သတ် နျူကလီးယား

လက်နက် ဖျက်သိမ်းရေးကို တောင်းဆိုသည်။ မစ္စက်သက်ချာက နျူကလီးယား လက်နက် ဖျက်သိမ်းရေးကို ဆန့်ကျင်သည်။ နျူကလီးယား လက်နက်များကို နောက်တိုး နိုင်ငံများကတောင် ကြိုးစား ထုတ်လုပ်နေကြချိန်တွင် မူလ လက်ကိုင်ရှိပြီး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအနေဖြင့် တစ်ဖက်သတ် ဖျက်သိမ်းရေး မလုပ်နိုင်ဟု မစ္စက်သက်ချာက အတိအလင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။ ထိုအချက်ကို ဗြိတိသျှမဲဆန္ဒ ရှင်များက သဘောကျကြသည်။ သို့ဖြင့် သူမ၏ ပါတီကို တစ်ခဲနက် ထောက်ခံ ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဗြိတိသျှသတင်းစာအများစုက မစ္စက်သက်ချာအား ထောက်ခံကြသော်လည်း ထင်ရှားသော သတင်းစာကြီးများဖြစ်သည့် ဒေလီမီရာ၊ ဂါဒီယန်နှင့် ဆင်ဒီပင်းဒင့်တို့ မပါဝင်ချေ။ ထိုသတင်းစာကြီးများက မစ္စက်သက်ချာ၏ တင်းမာသော မူဝါဒနှင့် ကျင့်ဝတ်များကို မနှစ်သက်ခဲ့ကြချေ။ မစ္စက်သက်ချာက သူမ၏ သတင်းထောက်ဝန် ဘားနတ်အင်ဂ်ဟမ်အား ပုံနှိပ်သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲများ ပြုလုပ်စေခြင်းဖြင့် သူမဦးဆောင်သော အစိုးရအဖွဲ့၏ လုပ်ရပ်များကို အများသိအောင် ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။

တက်ဘလွိုက်သတင်းစာများက မစ္စက်သက်ချာအား မာဂရက်၏ အတိုကောက် မဂ္ဂီ (Maggie) ဟု သုံးနှုန်း ခေါ်ဆိုကြသည်။ ထိုကာလ တစ်ပိုက်တွင် မာဂရက်သက်ချာ၏ အတိုက်အခံ များက ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြကြရာ၌ "မဂ္ဂီ ထွက်သွား" (Maggie Out) ဟူ၍ ကြွေးကြော်ကြခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ မဂ္ဂီဟု တွင်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ မစ္စက်သက်ချာကို ဆန့်ကျင်သူများတွင် တေးဂီတ သမားများလည်းပါရှိရာ ထိုခေတ်က လူကြိုက်များ

မစ္စက်သက်ချာသည် ရွေးကောက်ပွဲ ဆက်တိုက်နိုင်ကာ ဝန်ကြီးချုပ် သုံးကြိမ်ဆက်ဖြစ်သူ ရှားမှရှားသော နိုင်ငံရေးသမားအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ခံရသည်။ ရှေးတုန်းက ၁၈၁၂ မှ ၁၈၂၇ အထိ ဝန်ကြီးချုပ် ဆက်တိုက် ဖြစ်ခဲ့သော လော့ဒ်လီဗာပူးလ် ပြီးလျှင် မစ္စက်သက်ချာသည် သက်တမ်းအရှည်ဆုံး ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သည်

သော သီချင်းအချို့တွင် မာဂရက်ပါ၍ နာမည်ပါရှိသော တေးစာသားများကို ရေးသားခဲ့ကြလေသည်။ "Stand Down Margaret" (The Beat). "Tramp The Dirt Down" (Elvis Costello). "Margaret On the Guillotine" (Morrssey) စသော သီချင်းများဖြစ်သည်။ ပင့်ဖလွိုက်၏ "The Final Cut" နှင့် "Mother Knows Best" (Richard Thompson) တို့မှာလည်း မာဂရက်သက်ချာကို အနုပညာဖြင့် တိုက်ခိုက်ထားသော သီချင်းများပင် ဖြစ်သည်။

မာဂရက်သက်ချာသည် အခြေခံအားဖြင့် ရှေးကိုးစွဲ ကွန်ဆာဗေးတစ် ဝါဒီ ဖြစ်သော်လည်း ရံဖန်ရံခါ သူမ၏ သဘောထားများမှာ ထူးထူးခြားခြား ခေတ်ရှေ့ပြေးလျက်ရှိသည်။ မိန်းမလျာများ အပေါ် သူမ၏ သဘောထားမှာ လစ်ဘရယ် ဆန်လွန်းနေသည်။ ယောက်ျားချင်း လိင်တူဆက်ဆံခြင်းကို ရာဇဝတ်ပြစ်မှုဟု သတ်မှတ်ထားခြင်းမှ ပယ်ဖျက်ပေးရန် မာဂရက်သက်ချာက ထောက်ခံခဲ့သည်။ ၁၉၈၇ ခုတွင် မာဂရက်သက်ချာက အစဉ်အလာ တန်ဖိုးများကို လေးစားစောင့်ထိန်းရန် သင်ကြားခြင်းခံရသော ကလေးသူငယ်များသည် သူတို့၌ မိန်းမလျာဖြစ်လိုက ဖြစ်ခွင့်ရှိကြောင်း အသိပေးထားရမည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုသို့ ပြောဆိုခဲ့သည့်အတွက် သူမ၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီထဲမှာပင် မကျေမနပ် ဝေဖန်မှုများ ထောင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

မာဂရက်သက်ချာသည် ထုထု သက်သာချောင်ချိရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များကိုမူ သူမ၏ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် တတိယသက်တမ်းအတွင်း ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သက်ကြီး အလုပ်အကိုင် လေ့ကျင့်ရေးစနစ်ကို ထောင် ပေါ်ထုတ်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်း များကို တတိယသက်တမ်းတွင်မှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။ သူမသည် ပညာသင် ယူခဲ့ရာ၌ ဓာတုဗေဒသမားတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း စောစောပိုင်းက ပတ် ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ပြဿနာများကို အလေးထားရကောင်းမှန်း မသိခဲ့ချေ။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင်မှ အရေးပါသော မိန့်ခွန်းတစ်ရပ် ပြောကြား၍ ကမ္ဘာကြီး ပို၍ ပူနွေးလာမှု၊ အိုဇုန်းလွှာများ ပျက်စီးခြင်းနှင့် အက်ဆစ်မိုးရွာသွန်းခြင်းကိစ္စရပ်များကို ကမ္ဘာ့အရေးတကြီးပြဿနာကြီးများအဖြစ် လက်ခံကြောင်း ဝန်ခံခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် မာဂရက်သက်ချာသည် မိုးလေဝသခန့်မှန်းခြင်းနှင့် သုတေသနဆိုင်ရာ ဟက်ဒလေစင်တာကို ဖွင့်လှစ်သည်။

သူမသည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် Statecraft ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် စာအုပ်တစ်အုပ် ရေးသားထုတ်ဝေရာတွင် ကမ္ဘာကြီး မှနေ့လာမှုသည် လူတွေကြောင့်ဖြစ်ရသည်ဆိုကာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့ခြင်းကို ဆန့်ကျင်သည့် ဘက်က မိမိနေနဲ့ခြင်းအတွက် နေဝင်တာ ရှိသည်ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာ ပြဿနာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတကာ အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုများတွင် မိမိတို့ မည်သို့ သဘောတူညီခဲ့ကြသည် ဖြစ်စေ၊ မိမိတို့၏ စီးပွားရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်ကြရိုးကား ဖိုးအပ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုမရှိပါက ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်ရေးအတွက် ကုန်ကျမည့် စရိတ်များကို တတ်နိုင်မည် မဟုတ်သောကြောင့်ပင်" ဟု မစ္စက်သက်ချာက သူမ၏စာအုပ်တွင် ထည့်သွင်း ရေးသားခဲ့သည်။

အီးစီထဲ ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဝင်ရောက်ရေးကို ထောက်ခံသည်၊ သို့သော် အီးစီကို လွတ်လပ် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ထိရောက်သော ပြိုင်ဆိုင်မှုအတွက်သာ ကြိုးကြာ ဆောင်ရွက်စေလိုသည်။ အီးစီအဖွဲ့သည် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု ပုံစံမျိုး ဖြစ်လာမည်ကို မစ္စက်သက်ချာက မလိုလားချေ

အီးစီပြဿနာနှင့် ထွင်မှုကို ဆန့်ကျင်

မစ္စက်သက်ချာသည် အီးစီ (ဥရောပ စီးပွားရေးအဖွဲ့ European Community-EC) နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အများနှင့်မတူသော အမြင်ရှိသူ ဖြစ်သည်။ သူမအနေဖြင့် အီးစီထဲ ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဝင်ရောက်ရေးကို ထောက်ခံသည်။ သို့သော် အီးစီကို လွတ်လပ်ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ထိရောက်သော ပြိုင်ဆိုင်မှု အတွက်သာ ကြိုးကြာ ဆောင်ရွက် စေလိုသည်။ အီးစီအဖွဲ့သည် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု ပုံစံမျိုး ဖြစ်လာမည်ကို မစ္စက်သက်ချာက မလိုလားချေ။ ထို့ပြင် အီးစီသည် တဖြည်းဖြည်းနှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု များလာပြီး အရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ

ချုပ်လာခြင်းကိုလည်း သူမက လက်မခံလိုပေ။ စာချီးသော အီးစီ ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်မည့် အလားအလာများ ဖြစ်ပေါ်နေသည်ကို သူမက သတိ ပြုမိသည်။ အထူးသဖြင့် တစ်ခုတည်းသော ဥရောပငွေကြေးဖော်ထုတ်မည့် အစီအစဉ်ကို မစ္စက်သက်ချာက လုံးဝဆန့်ကျင်သည်။

၁၉၈၈ ခုတွင် ဘယ်လ်ဂျီယံနိုင်ငံ ဘရပ်ဆဲလ်မြို့၌ ကျင်းပသော အီးစီ အစည်းအဝေးတွင် မစ္စက်သက်ချာက အီးစီပြည်ထောင်စုတိုးချဲ့မည့် အစီအစဉ်များကို ဆန့်ကျင်ပြောကြားလိုက်ရာ ဥရောပခေါင်းဆောင်များကြား အတော်ကယောက်ယက်ခတ်သွားသည်။ ထိုကယောက်သည် သူမ၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီတွင်းသို့လည်း ရိုက်ခတ်ခဲ့သည်။ အီးစီပြည်ထောင်စုချဲ့ထွင်ရေးကို လိုလားသော ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက မစ္စက်သက်ချာ၏ရပ်တည်ချက်များကို ကန့်ကွက်ပြောလာကြသည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီတွင်း အက်ကြောင်းပေါ်လာလေသည်။

ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးနှင့်ထိပ်တိုက်

မစ္စက်သက်ချာအား လူကြိုက်များမှုသည် ၁၉၈၉ တွင် တစ်ဖန် ပြန်လည် ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ အတိုးနှုန်းများ မြင့်တက်ခြင်းကြောင့် ဗြိတိန် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးယိမ်းယိုင်လာခြင်းသည် မစ္စက်သက်ချာအား အဝေဝင်တီး တပ်ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အတိုးနှုန်းများမြင့်တင်ခဲ့ခြင်းမှာ စီးပွားရေးဖောင်းပွမှုကို မထိန်းနိုင်သည့် အခြေအနေအား ရပ်တန့်သွားစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ မစ္စက်သက်ချာက ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီး နိုင်ဂယ်လော်ဆင်ကို အပြစ်ဖို့သည်။ လော်ဆင်သည် ငွေကြေးသမဂ္ဂအစီအစဉ်(အီးစီ၏ တစ်ခုတည်းသော ဥရောပငွေကြေးစနစ်)ကို ထောက်ခံသူဖြစ်သည်။

၁၉၈၉ နှစ်လယ်တွင် စပိန်နိုင်ငံ မဒရစ်မြို့၌ ကျင်းပသော အီးစီ ထိပ်သီးအစည်းအဝေးမတိုင်မီ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးလော်ဆင်နှင့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂျက်ဖရီဟောင်းတို့က ဥရောပငွေကြေးဖော်ထုတ်မည့် အစီအစဉ်ကို မစ္စက်သက်ချာ လက်ခံသဘောတူရန် ဖိအားပေးသည်။ ထိပ်သီး အစည်းအဝေးတွင် သူတို့ တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း မစ္စက်သက်ချာက သဘောမတူပါက ဝန်ကြီးရာထူးများမှ နုတ်ထွက်မည်ဟု အကျပ်ကိုင်သည်။ သက်ချာက လက်စားချေသည့်အနေဖြင့် ဂျက်ဖရီဟောင်းကို ရာထူးချလိုက်သည်။ ထို့ပြင် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးလော်ဆင်ကို

လုံးဝအရေးမလုပ်တော့ဘဲ သူမ၏ အကြံပေး ဆာ အလန် ဝေါလ်တားကိုသာ စီးပွားရေးကိစ္စများအတွက် တိုင်ပင်တော့သည်။ လောဆင်က ဝန်ကြီးချုပ်သည် သူ့ကို ချိုးနှိမ်သည်ဟု ဆိုကာ အောက်တိုဘာလတွင် ရာထူးမှ ထွက်သွားလေသည်။

ပါတီခေါင်းဆောင်နေရာ စိန်ခေါ်မှု

နိုဝင်ဘာလတွင် မက်ဂရက်သက်ချာအား ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်မှ ဖြုတ်ချရန် ဆာ အန်တော်နီမေယာက ကြိုးစားသည်။ ပါတီခေါင်းဆောင်ရာထူးအတွက် ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင် အရွေးခံခြင်းဖြစ်သည်။ မေယာသည် ရာထူးကြီး လက်ကိုင်မရှိ မထင်မရှား ပါလီမန်အမတ် တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူ့ အနေအထားမှာ နာမည်ကြီးများ ယှဉ်ပြိုင်ရာတွင် "မြင်းမည်း" အဖြစ် ဝင်ရောက်သည့် အဆင့်သာ ရှိသည်ဟု နားလည်ထားကြသည်။ သို့ဖြစ် မက်ဂရက်သက်ချာသည် မေယာအား လွယ်လွယ်နှင့် နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် သူမအနေဖြင့် ဖြုံစရာ ဖြစ်ရသည်မှာ မေယာအား ထောက်ခံမဲပေးသူနှင့် မည်သူ့ကိုမှ မဲမပေးဘဲ နေသူ ၆၀ ဦး ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အာဏာလက်ရှိ ဝန်ကြီးချုပ်တစ်ဦးအား ထောက်ခံ မဲမပေးသူ ၆၀ ဦးရှိနေခြင်းမှာ ဆုံးရှုံးစရာ ဖြစ်သလို သူမ၏ အနေအထားအတွက် သတိထားစရာလည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် မက်ဂရက်သက်ချာ နောက်လိုက်များကမူ မဲရလဒ်သည် အောင်ပွဲပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးတွင် ၁၀ နှစ်ကြာ တာဝန်ယူခဲ့ပြီး ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီအမတ် ၃၇၀ ခန့်၏ ထောက်ခံမဲကို ဆက်လက် ရရှိနေခြင်းသည် အောင်မြင်မှုပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

သူမအနေဖြင့် ဖြုံစရာ ဖြစ်ရသည်မှာ မေယာအား ထောက်ခံမဲပေးသူနှင့် မည်သူ့ကိုမှ မဲမပေးဘဲ နေသူ ၆၀ ဦး ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အာဏာလက်ရှိ ဝန်ကြီးချုပ်တစ်ဦးအား ထောက်ခံ မဲမပေးသူ ၆၀ ဦးရှိနေခြင်းမှာ ဆုံးရှုံးစရာ ဖြစ်သလို သူမ၏ အနေအထားအတွက် သတိထားစရာလည်း ဖြစ်ခဲ့သည်

မည်သို့ပင်ရှိစေ သူမအပေါ် လူကြိုက်နည်း

ဈေးများ ရှိလာသည်ကို ကား ထောက်ခံသူများက မြင်ကြရော့ အဓိကမှာ အခွန်အတော်များ တိုး၍ ကောက်ခံခြင်း ဖြစ်သည်။ အခွန် တိုးကောက်ခြင်းကို ၁၉၈၉ တွင် စကော့တလန်၌လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလန်နှင့် ဝေလ်စ်တွင် ၁၉၉၀ ၌လည်းကောင်း၊ စတင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ စနစ်သစ်အရ အိမ်ထောင်စုများအပေါ် အခွန်စည်းကြပ်မှုကို ဒေသန္တရကောင်စီများက သတ်မှတ်ကြရာ မူလ ခန့်မှန်းထားကြသည်ထက် အခွန်အမင်းများပြား နေခြင်းကြောင့် ကန့်ကွက်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ လေဘာပါတီမှ အမတ်တစ်ဦး ဖြစ်သော တယ်ရီဖီးလ်ဒ်သည် မတရားသော အခွန် စည်းကြပ်မှုကို မပေးဆောင်နိုင်ဟု ငြင်းဆိုသဖြင့် ဖမ်းဆီးခံရပြီး ရက် ၆၀ ကြာ ထောင်သွင်း အကျဉ်းချခံရသည်။

ခေါင်းမာသောဝန်ကြီးချုပ် မွတ်သက်ချာကလည်း အခွန်စည်းကြပ်မှုစနစ်ကို ပြန်လည်ညှိနှိုင်းမပေးနိုင်ဟု အပြတ်ငြင်းနေသဖြင့် လူအများက တယ်ရီဖီးလ်ဒ်လမ်းစဉ်ကိုလိုက်ကာ အခွန်မပေးရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်လာကြသည်။ အခွန်မပေးသူဦးရေ ၁၈ သန်းအထိ ရှိခဲ့သည်။ အာဏာပိုင်များကလည်း တင်းတင်းကျပ်ကျပ်အရေးယူခဲ့ရာ အဓိကရုဏ်းများဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

လန်ဒန်တွင် ၁၉၉၀ မတ်လ ၃၁ ရက်က ပြုလုပ်သောကန့်ကွက်ပွဲမှာ အကြီးကျယ်ဆုံးဖြစ်သည်။ ထရာဖယ်ဂါရင်ပြင်၌ ကျင်းပသော ယင်းကန့်ကွက်ပွဲသို့ လူပေါင်း ၂၀၀၀၀၀ကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ အခွန်ပြဿနာသည် မွတ်သက်ချာ နိုင်ငံရေးဘဝသိမ်းခန်းအတွက် အရေးကြီးသော အကြောင်းရင်းခံတစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်။

ဆက်ဒမ်ဟူစိန်ကို တိုက်ခိုက်ရေး

ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် မွတ်သက်ချာ၏ ပြောင်မြောက်သော နောက်ဆုံးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်မှာ ဆက်ဒမ်ဟူစိန်၏ စစ်တပ်ကြီးကို ကူဝိတ်နိုင်ငံထဲက မောင်းထုတ်ပစ်ရန် အမေရိကန်သမ္မတ ဂျော့ ဘုရှ်၏ ဘေး ဘက်ရှိ၍ တိုက်တွန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အရှေ့အလယ်ပိုင်း ဒေသတွင် အမေရိကန်တပ်များသာချရန် ဘုရှ်သည် တွန့်ဆုတ်နေပုံရ၏။ ထိုအချိန်တွင် မွတ်သက်ချာက ဒါဟာ တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ်ဖြစ်နေရမယ့်အချိန် မဟုတ်ဘူးဟု ပြောခဲ့ရာ ထိုစကားသည် နာမည်ကျော်သွား၏။

(၁၄)

ခေါင်းဆောင်တာဝန်မှ ဆင်းပေးရချိန်

၁၉၉၀ အောက်တိုဘာလတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ညီလာခံ ကျင်းပသည်။ ထိုနေ့မတိုင်မီသောကြာနေ့တွင် မဂ္ဂရက်သက်ချာက ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးအသစ် ဂျွန်မေဂျာအား အတိုးနှုန်းထားများကို ၁ ရာခိုင်နှုန်း လျှော့ချရန် ခွင့်ပေးသည်။ မေဂျာက သူမအား ဖျောင်းဖျဆွေးနွေးသည်။ ငွေကြေး တည်ငြိမ်မှုကိုလိုလားလျှင် ငွေကြေးဖလှယ်မှု ယန္တရားစနစ်တွင် ပူးပေါင်း ပါဝင်ဖို့လိုသည်ဟု ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုနှစ် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီညီလာခံသည် ညီညွတ်ရေးနိမိတ်ပြသော အသွင်ကို ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ထိုညီလာခံကို တက်ရောက်လာသူများအနက် မဂ္ဂရက်သက်ချာသည် သီတင်းပတ်အနည်းငယ်တွင်း ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးကို စွန့်ရတော့မည်ဟု တွေးမိသူမရှိသလောက် ရှားပေမည်။

လျှောကျနောက်ဆုံး ရှိချေ၏

တက်ကြွကြွကြွ မြင့်လွန်းကလည်း လျှောကျနောက်ဆုံး ရှိချေ၏ ဟူသော စကားအတိုင်း မာဂရက်သက်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ်သက်တမ်း အရှည်ဆုံး ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးသမားအဖြစ် တံခွန်ထူနေခဲ့ရာမှ ကျရှိန်တန်တော့ ကျဆုံး ရလေသည်။

မဂ္ဂရက်သက်ချာသည် မိမိသဘောနှင့်မိမိ ရာထူးမှဆင်းပေးခဲ့ခြင်း မဟုတ်။ ပါတီတွင်း မဲခွဲကာ မဲရှုံး၍ ထွက်ပေးခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

ရေများ ရှိလာသည်ကို ကား မောင်းသူများက မမြင်ကြရော့ အဓိကမှာ အခွန်အတော်များ တိုး၍ ကောက်ခံခြင်း ဖြစ်သည်။ အခွန် တိုးကောက်ခြင်းကို ၁၉၈၉ တွင် စကော့တလန်၌လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလန်နှင့် ဝေးလ်စ်တွင် ၁၉၉၀ ၌လည်းကောင်း၊ စတင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ စနစ်သစ်အရ အိမ်ထောင်စုများအပေါ် အခွန်စည်းကြပ်မှုကို ဒေသန္တရကောင်စီများက သတ်မှတ်ကြရာ မူလ ခန့်မှန်းထားကြသည်ထက် အလွန်အမင်းများပြား နေခြင်းကြောင့် ကန့်ကွက်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ လေဘာပါတီမှ အမတ်တစ်ဦး ဖြစ်သော တယ်နီဗီလ်စ်သည် မတရားသော အခွန် စည်းကြပ်မှုကို မပေးဆောင်နိုင်ဟု ငြင်းဆိုသဖြင့် ဖမ်းဆီးခံပြီး ရက် ၆၀ ကြာ ထောင်သွင်း အကျဉ်းချခံခဲ့ရသည်။

ခေါင်းမာသောဝန်ကြီးချုပ် မဂ္ဂရက်သက်ချာကလည်း အခွန်စည်းကြပ်မှုစနစ်ကို ပြန်လည်ညှိနှိုင်းမပေးနိုင်ဟု အပြတ်ငြင်းနေသဖြင့် လူအများက တယ်နီဗီလ်စ်လမ်းစဉ်လိုက်ကာ အခွန်မပေးရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်လာကြသည်။ အခွန်မပေးသူဦးရေ ၁၈ သန်းအထိ ရှိခဲ့သည်။ အာဏာပိုင်များကလည်း တင်းတင်းကျပ်ကျပ်အရေးယူခဲ့ရာ အဓိကရုဏ်းများဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

လန်ဒန်တွင် ၁၉၉၀ မတ်လ ၃၁ ရက်က ဖြစ်ပွားသောကန့်ကွက်ပွဲမှာ အကြီးကျယ်ဆုံးဖြစ်သည်။ ထရာဖာလ်ဂါရင်ပြင်၌ ကျင်းပသော ယင်းကန့်ကွက်ပွဲသို့ လူပေါင်း ၂၀၀၀၀၀ကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ အခွန်ပြဿနာသည် မဂ္ဂရက်သက်ချာ နိုင်ငံရေးဘဝသိမ်းခန်းအတွက် အရေးကြီးသော အကြောင်းရင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဆက်ဒမ်ဟူစိန်ကို တိုက်ခိုက်ရေး

ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် မဂ္ဂရက်သက်ချာ၏ ပြောင်မြောက်သော နောက်ဆုံးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်မှာ ဆက်ဒမ်ဟူစိန်၏ စစ်တပ်ကြီးကို ကူဝိတ်နိုင်ငံထဲက မောင်းထုတ်ပစ်ရန် အမေရိကန်သမ္မတ ဂျော့ ဒဗ်ဗလျူ ဘုရှ်အား တိုက်တွန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အရှေ့အလယ်ပိုင်း ဒေသတွင် အမေရိကန်တပ်များလာချိန် ဘုရှ်သည် တွန့်ဆုတ်နေပုံရ၏။ ထိုအချိန်တွင် မဂ္ဂရက်သက်ချာက ဒါဟာ တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ်ဖြစ်နေရမယ့်အချိန် မဟုတ်ဘူးဟု ပြောခဲ့ရာ ထိုစကားသည် နာမည်ကျော်သွား၏။

(၁၄)

ခေါင်းဆောင်ဘဝမှ ဆင်းပေးရချိန်

၁၉၉၀ အောက်တိုဘာလတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ညီလာခံ ကျင်းပသည်။ ထိုနေ့မတိုင်မီသောကြာနေ့တွင် မစ္စက်သက်ချာက ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးအသစ် ဂျွန်မေဂျာအား အတိုးနှုန်းထားများကို ၁ ရာခိုင်နှုန်း လျှော့ချရန် ခွင့်ပြုပေးသည်။ မေဂျာက သူမအား ဖျောင်းဖျနေသည်။ ငွေကြေး တည်ငြိမ်မှုကိုလိုလားလျှင် ငွေကြေးဖလှယ်မှု ယန္တရားစနစ်တွင် ပူးပေါင်း ပါဝင်ရန်လိုသည်ဟု ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုနေ့က ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီညီလာခံသည် ညီညွတ်ရေးနိမိတ်ပြသော အသွင်ကို ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ထိုညီလာခံကို တက်ရောက်လာသူများအနက် မစ္စက်သက်ချာသည် သီတင်းပတ်အနည်းငယ်တွင်း ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးကို စွန့်ရတော့မည်ဟု တွေးမိသူမရှိသလောက် ရှားပေမည်။

လျှော့ကျနောက်ဆုံး ရိုက်ချက်

တက်ကြွကြွ မြင့်လွန်းကလည်း လျှော့ကျနောက်ဆုံး ရိုက်ချက် ဟူသော စကားအတိုင်း မစ္စက်သက်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ်သက်တမ်း အရှည်ဆုံး ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးသမားအဖြစ် တံခွန်ထူနေခဲ့ရာမှ ကျချိန်တန်တော့ ကျဆုံး ရလေသည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် မိမိသဘောနှင့်မိမိ ရာထူးမှဆင်းပေးခဲ့ခြင်း မဟုတ်။ ပါတီတွင်း မဲခွဲကာ မဲရှုံး၍ ထွက်ပေးခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် မွက်သက်ချာ၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို မကျေနပ်သူများ ပါတီတွင်း အင်အားတိုးများလာသည်။ အဓိကမှာ ဒေသန္တရ အစိုးရ အခွန်အတုတ်များ စည်းကြပ်မှု မူဝါဒကို ကန့်ကွက်ကြခြင်း ဖြစ် သည်။ ထို့ပြင် မွက်သက်ချာ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများကလည်း အလွဲလွဲ အချော်ချော် ဖြစ်လာသည်ဟုဆိုသည်။ အထူးသဖြင့် အတိုးနှုန်းများကို ၁၅ ရာနှုန်းအထိ မြှင့်လိုက်ခြင်းကြောင့် အိမ်ပိုင်ရှင်များနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးသမားများ အကျပ်အတည်းတွေ့ကြုံကြသည်။

အရေးကြီးသော အကြောင်းတစ်ချက်မှာ ဥရောပ တိုက်မကြီးနိုင်ငံများနှင့် ဆက်ဆံရေးမူဝါဒများတွင် ပါတီတွင်း သဘောကွဲလွဲမှုများ ရှိခဲ့သည်။

ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်နှုတ်ထွက်ခြင်း

ဤအခြေအနေတွင် မွက်သက်ချာအား ကာလရှည်ကြာ ထောက်ခံခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သော ဆာဂျော့ဖရီဟောင်းသည် မွက်သက်ချာ၏ ဥရောပ မူဝါဒကို ကန့်ကွက်သောအားဖြင့် (၁) နိုဝင်ဘာ (၁၉၉၀) တွင် ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးမှ နုတ်ထွက်သွားသည်။ နောက်နှစ်ပတ်အကြာတွင် ဆာ ဂျက်ဖရီက အောက်လွှတ်တော်တွင် သူနုတ်ထွက်ရခြင်းအကြောင်းကို မိန့်ခွန်းပြော၍ ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။ သူက မွက်သက်ချာအပေါ် သစ္စာရှိမှုနှင့် မူဝါဒအပေါ် သစ္စာရှိမှုကို ခွဲခြားပြောဆိုပြီး အခြားသူများလည်း သူ့လိုပဲ စဉ်းစားကြပါဟု နှိုးဆော်သွားသည်။

များမကြာမီ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီခေါင်းဆောင်များ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ရာ မွက်သက်ချာ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တစ်ဦးဖြစ်သော မိုက်ကယ်ဟေးဆယ်လ်တိုင်းက ပါတီခေါင်းဆောင်နေရာအတွက် သူမနှင့် ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံလေသည်။ ပထမအကြိမ် မဲခွဲရာတွင် ဟေးဆယ်လ်တိုင်းသည် လုံလောက်သောမဲရရှိ၍ ဒုတိယအကြိမ်မဲခွဲရန် အချိန်သတ်မှတ်ကြသည်။

အခြေအနေကို မှန်းဆနိုင်ပြီဖြစ်သော မွက်သက်ချာသည် ဝန်ကြီးအဖွဲ့မှ သူမ၏လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့်တိုင်ပင်ပြီးနောက် ဒုတိယအကြိမ်မဲခွဲရာ၌ သူမ မဝင်လိုတော့ကြောင်း ပါတီသို့ တင်ပြလိုက်သည်။ ၂၂ နိုဝင်ဘာ နံနက် ၉း၃၀ နာရီတွင် မွက်သက်ချာက ဝန်ကြီးအဖွဲ့သို့ တရားဝင်တင်ပြီး နောက် ရာထူးမှနုတ်ထွက်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ချက်ကို ကြေညာလိုက်သည်။

"ကျွန်မရဲ့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနဲ့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးပြီး ပါတီတွင်းညီညွတ်ရေးနဲ့ လာမယ့် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ကျွန်မတို့ပါတီ ဆက်လက် အောင်နိုင်ရေးအတွက် ခုလို ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ မိမိသာ ပါတီအနေနဲ့ နောက်ထပ် ခေါင်းဆောင် အသစ် တစ်ယောက် ရွေးချယ် နိုင်မှာပါ။ ကက်ဘိနက်ထဲမှာရော ပြင်ပကပါ ကျွန်မကို အားပေး ထောက်ခံခဲ့ကြသူတွေကို ကျွန်မ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောလိုပါတယ်"

ဟု သူမ၏ကြေညာချက်၌ ပါရှိသည်။

ထို အတောအတွင်း ပါလီမန်တွင် အတိုက်အခံ လေဘာပါတီ ခေါင်းဆောင် နေးလ်ကင်းနော့က အစိုးရအဖွဲ့ကို အယုံအကြည် မရှိ အဆိုတင်သွင်းသည်။ ထိုအခွင့်အရေးကိုယူ၍ မစ္စက်သက်ချာက သူမနုတ်ထွက်သောနေ့တွင် ဗြိတိသျှ၏ ဥရောပမူဝါဒကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ထပ်မံပြောကြားလိုက်သည်။

"ဥရောပ ငွေကြေးစနစ် တစ်ခုတည်း လာဖို့ဆိုတာ ဥရောပရဲ့ နိုင်ငံရေး ပြဿနာပဲ။ အဲဒါဟာ ဖက်ဒရယ် ဥရောပ ပြည်ထောင်စု ဆီအဝင်ကို နောက်ဖေးပေါက်က တင်လာတာ ဖြစ်တယ်။ အခု အမတ်မင်းတို့အဆိုပြုချက်ကို ကျွန်မ ငြင်းဆန်ပါမယ်။ ကျွန်မတို့ အခု ဘယ်ကိုသွားကြမလဲ၊ ကျွန်မကတော့ လက်ရှိရပ်တည်ချက်ကိုပဲ သဘော ကျတယ်" ဟု ပြောကြားလိုက်သည်။

"ဥရောပ ငွေကြေးစနစ် တစ်ခုတည်း လာဖို့ဆိုတာ ဥရောပရဲ့ နိုင်ငံရေး ပြဿနာပဲ။ အဲဒါဟာ ဖက်ဒရယ် ဥရောပ ပြည်ထောင်စု ဆီအဝင်ကို နောက်ဖေးပေါက်က တင်လာတာ ဖြစ်တယ်"

ထို့နောက် ပါတီခေါင်းဆောင် ရွေးချယ်မှုဘက်သို့ ပြန်လှည့်ကြသည်။ ဗြိတိသျှ နိုင်ငံရေးစနစ်မှာ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမတ်

ဦးရေအများဆုံးရသော ပါတီက အစိုးရဖွဲ့ရသည်။ ယင်းပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်က ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်သည်။ မဂ်သက်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ခြင်းနှင့် တစ်ပြိုင်တည်းတွင် ပါတီခေါင်းဆောင်သစ်ကို တာဝန်လွှဲရမည်။

ဆက်ခံသူရွေးချယ်ခြင်း

မဂ်သက်ချာသည် ခေါင်းဆောင်နေရာမှဆင်းပေးပြီး ခေါင်းရှောင် သွားလိုသူ မဟုတ်။ သူမစိတ်တိုင်းကျ ခေါင်းဆောင်သစ်တစ်ယောက်ကို ဆန္ဒပြုကာ ထင်မြှောက်ခဲ့သေးသည်။ စိတ်တိုင်းကျဟုဆိုသော်လည်း မဂ်သက်ချာကဲ့သို့သော ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်အနေဖြင့် ရနိုင်နိုင်ဖြည့် စိတ်တိုင်းကျဖို့ကား မဖြစ်နိုင်။ သို့ဖြင့် ဂျွန်မေဂျာသည် မဂ်သက်ချာ၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် "အနေတော်မှာ ရှေ့နေချော" ဖြစ်ကာ ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံသောအခါ အရွေးချယ်ခံခဲ့ရလေသည်။ ဂျွန်မေဂျာသည် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီခေါင်းဆောင်သစ်ဖြစ်ပြီးသည်နှင့် အလိုအလျောက် ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးကို ဆက်ခံရသည်။ ဘုရင်မကြီးက ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ် ကြောင်း တရားဝင်ကြေညာလိုက်သည်။

မဂ်သက်ချာ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ပြီး ပူပူနွေးနွေးအချိန် မှာပင် "မိုရီ" စနည်းနာအဖွဲ့က လူထုဆန္ဒသဘောထားကို စနည်းနာ ကောက်ခံကြည့်ရာ ၅၂% က မဂ်သက်ချာသည် သူမ၏တာဝန်သက်တမ်းတွင် တိုင်းပြည်အတွက် ကောင်းရာကောင်းကြောင်းတွေ လုပ်သွားခဲ့သည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း ဖြေကြားသည်။ ၄၈% ကမူ မဂ်သက်ချာသည် အတော်ပင်ဆိုးဝါးခဲ့သည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း ဖြေကြားသည်။

မဂ်သက်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ခဲ့သော်လည်း သူမ၏ မဲဆန္ဒနယ်အတွက် လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ်ကား ဆက်လက် တည်ရှိနေသေး သည်။ ၁၉၉၂ ရွေးကောက်ပွဲကျမှ ဆက်လက် အရွေးမခံတော့ဘဲ အနားယူ လိုက်လေသည်။ ထိုအတောအတွင်း ပါလီမန်တွင် ပြောဆိုဆွေးနွေးရန် လိုအပ်သော အကြောင်းကိစ္စများရှိလာပါက တာဝန်ကျေစွာ ပါဝင်ဆွေးနွေး ပြောဆိုသည်။ အခြားလွှတ်တော်အမတ်များကလည်း သူမအား လေးလေးစားစား တန်ဖိုးထားဆက်ဆံကြလေသည်။ ရာထူးမှ ဆင်းပေးပြီး နောက်တစ်နှစ်တွင် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီ နှစ်ပတ်လည် ညီလာခံ ကျင်းပရာ မဂ် သက်ချာ တက်ရောက်သည်။ ညီလာခံ ခန်းမထဲသို့ မဂ်သက်ချာ ဝင်ရောက် လာချိန်တွင်

ကိုယ်စား လှယ်အားလုံး မတ်တပ် ရပ်ကာ လက်ခုပ်ဩဘာပေး၍ ကြိုဆိုခဲ့ကြ ပေသည်။

၁၉၉၂ တွင် မစ္စက်သက်ချာအား အယ်လိဇဘက်ဘုရင်မကြီးက လင်ကွန်းရှိုင်းယား ခရိုင်ရှိ ကက်စတီဗင်နယ်စား ဟူသော ဘွဲ့ ချီးမြှင့်၍ သူကောင်းပြုသည်။ သူမရရှိသော ဘွဲ့မှာ မျိုးရိုး စဉ်ဆက် ဘွဲ့ခံနိုင်သော အခွင့်အရေး မရှိချေ။ ဟယ်ရိုးလ် မက္ကမီလန်အား ချီးမြှင့်ရန် ၁၉၈၄ ခုနှစ်က သူမက ထောက်ခံခဲ့သော ဘွဲ့မှာ မျိုးရိုးစဉ်ဆက် ခံယူခွင့်ရှိသည်။ မက္ကမီလန်သည် အသက် ၉၀ ပြည့်သည့် ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် စတော့တန် နယ်စားမင်း ဘွဲ့ ရရှိခဲ့သည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် မဟုတ်တော့သော်လည်း ကမ္ဘာ့ရေးရာများတွင် သူမ၏အမြင်ချက်များကို အများက တလေးတစား နားထောင်လေ့ရှိကြသည်။ ၁၉၉၂ ဩဂုတ်လတွင် မစ္စက်သက်ချာသည် နေတိုးအဖွဲ့ အနေဖြင့် ဆာဘီးယားတို့အား တန်ပြန် သင့်ကြောင်း နှိုးဆော်တိုက်တွန်းသည်။ ဘော့စနီးယားတွင် လူမျိုးသန့်စင်ရေး စစ်ဆင်သည် ဟုဆိုကာ ဂိုရတ်ဇ်ဒီနှင့် ဆာရာယေဗိုတို့အား ဆာဘီးယား တို့က ထိုးနက် တိုက်ခိုက်နေခြင်းကို မစ္စက် သက်ချာက နာဇီတို့၏လုပ်ရပ်များနှင့် တစ်တန်း တည်း ထား၍ ကန့်ကွက်ရှုတ်ချခဲ့သည်။ ဘော့စနီးယားတွင် "ဟိုလိုကော့စ်" ရေခဲနှင့်ကြီး ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်ဟု သူမက သတိပေးခဲ့သည်။ မစ္စက်သက်ချာ၏ သတိပေးချက်ထွက်လာပြီး နောက် ၁၉၉၃ ဧပြီလတွင် ဆရီဘရီနီကာဒေသ၌ ပထမဆုံး အစုလိုက်အပြုံလိုက် လူသတ်ပွဲကြီး

ဘော့စနီးယားတွင် လူမျိုးသန့်စင်ရေး စစ်ဆင်သည် ဟုဆိုကာ ဂိုရတ်ဇ်ဒီနှင့် ဆာရာယေဗိုတို့အား ဆာဘီးယား တို့က ထိုးနက် တိုက်ခိုက်နေခြင်းကို မစ္စက်သက်ချာက နာဇီတို့၏လုပ်ရပ်များနှင့် တစ်တန်းတည်း ထား၍ ကန့်ကွက် ရှုတ်ချခဲ့သည်။ ဘော့စနီးယားတွင် "ဟိုလိုကော့စ်" ရေခဲနှင့်ကြီး ဖြစ်ပေါ်လာ နိုင်သည်ဟု သူမက သတိပေးခဲ့သည်

ဖြစ်ပွားခဲ့လေသည်။

မစ္စက်သက်ချာ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ပြီး ချက်ချင်းဆိုပင် ဧလိဇဘက်ဘုရင်မကြီးက သူမအား အင်္ဂလန် နိုင်ငံ၏ အမြင့်ဆုံးဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးတစ်ခု ဖြစ်သော Order of Merit ဘွဲ့ကို အပ်နှင်းသည်။

ဆက်လက်၍ မစ္စက်သက်ချာ၏ ခင်ပွန်း ဒင်းနစ်သက်ချာကို ၁၉၉၀ တွင် ဘယ်ရွန်ဘွဲ့ (baronetcy) ချီးမြှင့်သည်။ (ဘုရင့်ပေးသော မတ်မင်းသည် ဘယ်ရွန်ဘွဲ့ ကို ဆက်ခံခွင့်ရှိသည်ဟု သတ်မှတ်သည်) ယင်းသည် ၁၉၆၅ မှစ၍ ဘယ်ရွန်ဘွဲ့ ကို ပထမဆုံး ဖန်တီးပေးခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၉၅ တွင် ဘုရင်မကြီးက ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ အမြင့်ဆုံး မြင်းမြတ်စီးတော်သားဘွဲ့ (Order of Chivalry) ကို မစ္စက်သက်ချာအား ချီးမြှင့်ပြန်သည်။

ဇူလိုင် ၁၉၉၂ တွင် မစ္စက်သက်ချာအား ဖိလစ်မောရစ်စ်တိုဘက်ကိုကုမ္ပဏီ (ယခု အော်လ်ထရီယာအုပ်စု) က ပထဝီ နိုင်ငံရေးအတိုင်ပင်ခံအဖြစ် ငှားရမ်းသည်။ လစာမှာ တစ်နှစ်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၅၀၀၀၀ နှင့် မစ္စက်သက်ချာ ဖောင်ဒေးရှင်းအတွက် ဒေါ်လာ ၂၅၀၀၀၀ ထည့်ဝင်ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၉၃ မှ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်အထိ သူမသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ် ဝီလျံနှင့် မေရီ ကောလိပ်၏ ချန်ဆယ်လာရာထူးကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ရသည်။ ထိုကောလိပ်သည် ၁၆၉၃ တွင် အင်္ဂလန်ဘုရင့်ပဋိညာဉ် စာချုပ်ဖြင့် တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မစ္စက်သက်ချာသည် ဗြိတိန်၏ တစ်ခုတည်းသော ပုဂ္ဂလိကတက္ကသိုလ်ဖြစ်သည့် ဘက်ကင်ဟမ်တက္ကသိုလ်၏ ချန်ဆယ်လာ အဖြစ်လည်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရသည်။ ထိုတာဝန်မှ ၁၉၉၈ တွင် အနားယူခဲ့သည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် သူမ၏ တစ်သက်တာမှတ်တမ်းကို အတွဲနှစ်တွဲရေးခဲ့သည်။ “အာဏာသို့သွားရာလမ်း” နှင့် “ဒေါင်းနင်းလမ်းနှစ်များ” (The Path to Power and the Downing Street Years) ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ဒေါင်းနင်းလမ်းနှစ်များကို ၁၉၉၃ တွင် ဘီဘီစီက ရုပ်သံတွဲတင်ဆက်ရာ မစ္စက်သက်ချာက သူမအား ဆိုးရွားစွာ နုတ်ထွက်ရသည်အထိ သူမ၏ နောက်လိုက်များက ပူးပေါင်းကြံစည်ခဲ့ကြ သည်ကို မကျေမချမ်း ပြန်ပြောင်းပြော ကြားသွားသည်။ “သင်တို့ အပြုံးဖြင့် ထားတဲ့မျက်နှာတွေနဲ့ သစ္စာဖောက်တာ

ကို ခံလိုက်ရတာ" ဟု သူမက သုံးနှုန်း ပြောဆိုခဲ့သည်။

မက်ဂရက်သက်ချာသည် သူမ၏ ရာထူးတွင် ဆက်ခံသော ဂျွန်မေဂျာနှင့် အစိုးရ အဖွဲ့အား အများရှေ့မှောက်တွင် ထောက်ခံ စကားပြောသော်လည်း ကွယ်ရာတွင်မူ ဂျွန်မေဂျာ၏ မူဝါဒများကို မနှစ်သက်ကြောင်း ပြောလေ့ရှိရာ သတင်းစာများက သတင်းရသွားပြီး ဖွင့်ချခဲ့ကြသည်။

မက်ဂရက်သက်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ် ဂျွန်မေဂျာ၏ မူဝါဒများနောက် အခွန်အတုတ် တိုးကောက်ပြီး အများပြည်သူ ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ အတွက် ပိုမိုသုံးစွဲခြင်းကို မကြိုက်ချေ။ ထို့ပြင် ဂျွန်မေဂျာက ဥရောပ ပေါင်းစည်းရေး အပေါ် ယိုလား ထောက်ခံသည့် သဘောထား ပြောဆိုသည်ကိုလည်း မကျေမနပ် ဝေဖန်တိုက်ခိုက် လေသည်။

မက်ဂရက်သက်ချာသည် သူမနှင့် ဝါဒ မတူလျှင် တစ်ပါတီတည်းမှ လူကိုပင် ဘဝင်မကျ နိုင်သော်လည်း သူမနှင့် အယူအဆတူလျှင်ကား ဆန့်ကျင်ဘက်ပါတီမှ ဖြစ်စေကာမူ ထောက်ခံ စကား ပြောနိုင်လေသည်။

၁၉၉၄ တွင် လေဘာပါတီ၌ တိုနီ ဘလဲ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာပြီး မေ ၁၉၉၅ ၌ ပြုလုပ်သော မက်ဂရက်သက်ချာ၏ အင်တာဗျူးတစ်ခုတွင် သူမက "ဂိတ်စကဲလ် နောက်ပိုင်းမှာ လေဘာ ခန့်ညားစရာ လေဘာခေါင်းဆောင် တစ်ယောက် ပေါ်လာတာပါ" ဟု မှတ်ချက်ပေးသည်။

"လေဘာ ရှေ့တန်းခုံက လူတွေဆီမှာ

ဒေါင်းနင်းထပ်း နှစ်များကို ၁၉၉၃ တွင် ဘီဘီစီက ရုပ်သံလွှင့်တင်ဆက်ရာ မက်ဂရက်သက်ချာက သူမအား အစိုးရအဖွဲ့က နုတ်ထွက်ရသည့်အထိ သူမ၏ နောက်လိုက်များက ပူးပေါင်းကြံစည်ခဲ့ကြသည်ကို မကျေမချမ်း ပြန်ပြောင်းပြောကြားသွားသည်။ "သကာဓုံး အပြုံးဆင်ထားတဲ့ မျက်နှာတွေနဲ့ သစ္စာဖောက်တာကို ခံလိုက်ရတာ" ဟု သူမက သုံးနှုန်း ပြောဆိုခဲ့သည်

ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို တွေ့နေရပေမဲ့ မစ္စတာဘလဲဆီမှာ မတွေ့ရဘူး"

ဟူ၍လည်း သူက ပြောကြားခဲ့သည်။

တိုနီဘလဲ ဦးဆောင်သော လေဘာပါတီသည် ကွန်ဆာဗေးတစ်များကို ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရပြီး ၁၉၉၇ တွင် မစ္စတာဘလဲ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသည်။ သူသည် ၂၀၀၇ ခုထိ (၁၀)နှစ်ကြာမျှ ဝန်ကြီးချုပ်လုပ်သွားခဲ့ရာ မက်သက်ချာ လမ်းစဉ်ကို လိုက်ခဲ့သူဟူ၍ အဝေဖန်ခံရသည်အထိ လုပ်ရပ်များ တူညီခဲ့လေသည်။

ကွန်ဆာဗေးတစ်များ ရွေးကောက် ပွဲရှုံးပြီးနောက် ခေါင်းဆောင်အပြောင်း အလဲလုပ်ရန် ရွေးချယ်ကြသောအခါ မက်သက်ချာသည် ဝီလျံဟိတ်ကို ထောက်ခံခဲ့သည်။ ဂျွန်ရက်ဒ်နှင့် မဟာ မိတ်ဖွဲ့၍ ကင်နက်ကလပ်ခ်ဝင်ရောက်ယှဉ် ပြိုင်သည်ကို ဟိတ်အားထောက်ခံ၍ မက်သက်ချာက အားပေးခြင်းဖြစ်သည်။ အောက်လွှတ်တော် လက်ဖက်ရည်ဆောင် သို့ပင် မက်သက်ချာသွားရောက်၍ ဟိတ် ကို မဲပေးရန် ကွန်ဆာဗေးတစ်အမတ်များ အား တိုက်တွန်းခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

၁၉၉၈ တွင် မက်သက်ချာသည် ချီလီနိုင်ငံ အာဏာရှင်ဟောင်း ဩဂုတ် ဝတို့ ပီနိုချေးထံ သွားရောက်တွေ့ဆုံရာ ကမ္ဘာ့သတင်းကြီး ဖြစ်သွားလေသည်။

မက်သက်ချာသည် ဟစ်တလာ လက်သစ်ဟူ၍ ဝေဖန်ကန့်ကွက်ခံရသော ပီနိုချေးအား သွားရောက်တွေ့ဆုံခြင်းအတွက် အများ၏ ဝေဖန်ရှုတ်ချခံရမည်ကို တွက်ဆထားပြီးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ခေါင်းမာသော သံမဏိပီပီလုပ်ချင်သည်ကို ဖြစ်အောင် လုပ်ခဲ့သည်။ ပီနိုချေးသည် ဖော့ကလန်စစ်ပွဲတွင် ဗြိတိန်ဘက်က အပြတ်ရပ်တည်ကူညီခဲ့သည့် မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်ကြောင်း သူက ပြောကြား သည်။ ပီနိုချေးအား ထောက်ခံကြောင်းနှင့် မိတ်ဆွေအဖြစ် ဆက်လက် တည်ရှိနေမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ မက်သက်ချာနှင့် ပီနိုချေ နှစ်ဦး ပေါင်းသည့် ပုံကြမ်းစာတန်းနေရာ နယ်သေးသတင်းများလည်းဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် လည်း ယခုလို တွေ့ဆုံအားပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ချက်ပေးကြသည်။

(၁၅)

အာဏာမရှိသော်လည်း ဩဇာရှိသူ

မစ္စက်သက်ချာသည် ၁၉၉၁ ခုတွင် ကိန်းဘရစ်တက္ကသိုလ်သို့ ဒေါ်လာ ၂၀၀၀၀၀ (နှစ်သိန်း) လှူဒါန်းသည်။ စွန့်ထွင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပညာ လေ့လာရေးအတွက် မာဂရက်သက်ချာ ပါမောက္ခရာထူးအဖြစ် လှူဒါန်းခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အတူပင် ကိန်းဘရစ်ရှိ ချာချီလ်ကောလိပ်သို့လည်း သူမ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး စာရွက်စာတမ်းများကို လှူဒါန်းခဲ့သည်။

၂၀၀၁ တွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်ရွေးကောက်ပွဲ အတွက် လှုံ့ဆော်ကြရာ၌ မစ္စက်သက်ချာသည် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခဲ့သေးသည်။ မကြာမီ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်ရွေးပွဲ ပြိုင်ပွဲ၌ လေဒီသက်ချာသည် မိန်းခန့်ကင်စမစ်အား ထောက်ခံခဲ့သေးသည်။ အမျိုးကြီးကျပ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်သော ကင်နက်ကလပ်ကို လေဒီသက်ချာက သဘောမကျပေ။ ကလပ်သည် ဆိုရှယ် အခန်းကဏ္ဍနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲ အယူအဆရှိသူဟု သူမက ဝေဖန်သည်။ ထို့ပြင် ဥရောပပေါင်းစည်းရေးဘက်ကိုလည်း အားသန်လွန်းသည်ဟု ထောက်ပြသည်။

၂၀၀၂ တွင် မစ္စက်သက်ချာ၏ နောက်ဆုံးစာအုပ် ထုတ်ဝေသည်။ "နိုင်ငံအုပ်ချုပ်မှု ပြောင်းလဲနေသော ကမ္ဘာကြီးအတွက် ဗျူဟာများ" (Statecraft: Strategies for a Changing World) ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၀ တွင် သူမ အနားယူပြီးချိန်မှစ၍ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးများအပေါ် သူမ၏

ရှုမြင်စဉ်းစားပုံများကို ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဒီးယူခေါ် ဥရောပသမဂ္ဂနှင့်ပတ်သက်၍ ရေးသားသော အခန်းများမှာမူ အငြင်းပွားစရာများစွာပါရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ မစ္စက်သက်ချာက ဒီးယူတွင် ဗြိတိန်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါဝင်ရေးကို ပြန်လည်ညှိနှိုင်းဖို့ လိုသည်။ ဗြိတိန်၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရမည်။ သို့မဟုတ်ပါက ဗြိတိန်သည် ဒီးယူမှထွက်ပြီး နက်ဖ်တာအဖွဲ့ထဲ ဝင်သင့်သည်ဟု ရေးသားခဲ့သည်။

တစ်ချုပ်အဖြစ် မစ္စက်ဒီ လန်ဒန်တိုင်းမ်သတင်းစာကြီးတွင် အခန်းဆက်ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ဥရောပနှင့်ပတ်သက်သော အခန်းများရေးသားနေသည့် ၁၈ မတ် တနင်္လာနေ့မှ ၂၂ မတ် သောကြာနေ့အထိ ရက်များအတွင်း နိုင်ငံရေးရပ်ကွက်များတွင် ပွက်လောရိုက်နေခဲ့သည်။ ထိုဆောင်းပါးများ ရေးနေစဉ် မစ္စက်သက်ချာသည် မကြာခဏ လေဖြတ်သလို ဖြစ်လာသဖြင့် ဆရာဝန်များက မိန့်ခွန်းများမပြောဘဲ အနားယူနေရန် တားမြစ်ထားခဲ့ရသည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် ၂၆ ဇွန် ၂၀၀၃ တွင် ခင်ပွန်းသည် ကွယ်လွန်သွား၍ မုဆိုးမ ဖြစ်ခဲ့သည်။

မစ္စက်သက်ချာနှင့် အယူအဆတူ မိတ်ဆွေရင်းချာဖြစ်သော အမေရိကန်သမ္မတဟောင်း ရော်နယ်ရေဂင်သည်လည်း ကွယ်လွန်သွားရာ ၁၁ ဇွန် ၂၀၀၄ တွင် ဝါရှင်တန်ဒီစီ အမျိုးသားဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီး၌ကျင်းပသော ဈာပန အခမ်းအနားသို့ သူမကိုယ်တိုင် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ရော်နယ်ရေဂင်အား ဂုဏ်ပြုစကားကို ဗီဒီယိုတိပ်ဖြင့် ပြော၍ ပေးပို့ခဲ့သည်။

တိုင်းရေးပြည်ရေးနှင့် ဝင်လျှင်း၍ ပြောစရာဆိုစရာရှိလာလျှင် မစ္စက်သက်ချာသည် သူမထံထင်မြင်ချက်ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ထုတ်ပြောနေဆဲဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရက နိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင်ကတ်များထုတ်ပေးရန် စီစဉ်နေသည်ဆိုသောသတင်း ထွက်ပေါ်လာချိန်တွင် မစ္စက်သက်ချာက ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသည်။ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၀၄ တွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီမှ လွှတ်တော်အမတ်များနှင့် အလွတ်သဘော တွေ့ဆုံရာ၌ မစ္စက်သက်ချာက အိုင်ဒီကတ်များထားရှိသည့်စနစ်သည် ဂျာမန်တွေရဲ့စနစ် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဗြိတိန်နိုင်ငံနှင့် လုံးဝ မသက်ဆိုင်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

၁၃ အောက်တိုဘာ ၂၀၀၅ တွင် မစ္စက်သက်ချာ အသက် ၈၀

ပြည့်သည်။ သူမ၏မွေးနေ့ပွဲကို ဟိုက်ပတ် ပန်းခြံကြီးထဲရှိ မန်ဒရင်အိုရီယင်တယ်ဟိုတယ်၌ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ကျင်းပသည်။ ဧလိဇဘက် ဘုရင်မကြီးကိုယ်တိုင် ကြွလာသော အခမ်းအနားမှာ မြို့တော်ကြီးနှင့်အတူ တက်ရောက်ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

ထိုမွေးနေ့အခမ်းအနားတွင် ဂျက်ဖရီ ဟောင်း (ယခု အေဘာရာဗွန်မှ ဟော့ဝ် ဟောင်း) က မစ္စက်သက်ချာ၏ နိုင်ငံရေးအရ မှန်ဆောင်ချက်များကို ဂုဏ်ပြု ပြောကြားသွားသည်။ "သူမရဲ့အောင်မြင်မှုဟာ တစ်ပါတီတည်း အတွက် သာမက နှစ်ပါတီလုံးအတွက် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ လေဘာပါတီ အာဏာရလာတော့လည်း သက်ချာဝါဒထဲက အတော်များများကို အပြောင်းအလဲ မရှိ ဆက်ပြီး လက်ခံကျင့်သုံးကြရတာပဲ" ဟု ပြောကြားခြင်းဖြစ်သည်။

"သူမရဲ့အောင်မြင်မှုဟာ တစ်ပါတီတည်း အတွက်သာမက နှစ်ပါတီလုံး အတွက်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ လေဘာပါတီအာဏာ ရလာတော့လည်း သက်ချာဝါဒထဲက အတော်များများကို အပြောင်းအလဲ မရှိ ဆက်ပြီး လက်ခံကျင့်သုံး ကြရတာပဲ"

စက်တင်ဘာ ၂၀၀၆ တွင် မစ္စက်သက်ချာသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ သွားရောက်ကာ ဝါရှင်တန်ဒီစီ၌ ကျင်းပသည့် ၉/၁၁ အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်ခံရမှု ငါးနှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ်ပွဲသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ သူမသည် အမေရိကန် ဒုသမ္မတ ဒစ်ချေးနီး၏ ဧည့်သည်တော် အဖြစ် သွားရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မစ္စက်သက်ချာသည် သူမလိုပင် ထက်မြက်သော အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်သူ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ကွန်ဒိုလီဇာရိုက်စ်နှင့် တွေ့ဆုံ စကားပြော ခဲ့သေးသည်။

ဧပြီ ၂၀၀၆ ကလည်း မစ္စက်သက်ချာ သည် အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး ဟောင်းတစ်ဦးဖြစ်သော ကက်စပါဝိုင်ဘာဂါ၏

ရှာပုနကို သွားရောက်ခဲ့သေးသည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် သူ့ကို ထောက်ခံသူများရော၊ ကန့်ကွက်သူများကပါ အလေးအနက်ထားခြင်းခံရသူဖြစ်သည်။ မစ္စက်သက်ချာ ရာထူး မှ နုတ်ထွက်ခဲ့ချိန်ကို လူတွေက မှတ်မိနေကြသည်၊ ဤသည်သတင်း ကြားလိုက်ရစဉ်က မိမိ ဘယ်မှာရှိသည် ဘာလုပ်နေသည် ဘယ်လို တုန်လှုပ်ခဲ့သည် သည်တို့ကို မှတ်မိနေကြသည်။

၁၉၇၀ နှစ်များတွင် ဥရောပတိုက်၏ လူနာကြီးဟုနာမည် ခေါ်ဆို ခံရသည်အထိ ကျဆင်းနေသော ဗြိတိသျှစီးပွားရေးကို မစ္စက်သက်ချာက ဆယ်တင်ပေးခဲ့သည်ဟု ဗြိတိသျှလူထုတချို့က ယခုထိ ယုံကြည်နေကြဆဲ ဖြစ်သည်။ တချို့ကလည်း သူမသည် သက်သာချောင်ချိရေး ထောက်ပံ့ကြေး စနစ်ကို ဖျက်စီးစေခဲ့သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယူကေနိုင်ငံ၏ ကုန်ထုတ် ထုတ်လုပ်မှုအခြေခံများကို ဖျက်ဆီးခဲ့သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သူမ၏ မူဝါဒများကြောင့် သန်းပေါင်းများစွာသော အလုပ်သမားများ ကာလ ရှည်ကြာ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်ဟူ၍လည်းကောင်း စွပ်စွဲအပြစ် တင်ကြသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား ပုဂ္ဂလိကပြုရေးနှင့် လွတ်လပ်ဈေးကွက် ဖန်တီးရေးကို ထောက်ခံသူများကမူ မစ္စက်သက်ချာ၏ မူဝါဒများကြောင့် ၁၉၈၀ နှစ်များ အလယ်ပိုင်းလောက်တွင် ဗြိတိသျှစီးပွားရေး ပြန်လည် ဦးမော့လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုအခါ အလုပ်လက်မဲ့ ရာခိုင်နှုန်း လျော့ နည်းလာပြီး ဗြိတိသျှစီးပွားရေး တိုးတက်လာခြင်းမှာလည်း မစ္စက်သက်ချာ ကျေးဇူးပင်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုကြသည်။

သူမအား ဝေဖန်သူများကမူ ၁၉၈၀ နှစ်များတွင် ဗြိတိသျှ စီးပွား ရေး ပြန်ကောင်းလာခြင်းမှာ တစ်ကမ္ဘာလုံး စီးပွားရေးများ နလန်ထလာ ချိန်နှင့် အတူတူဖြစ်ကြောင်း၊ ဗြိတိန်ပိုင် မြောက်ပင်လယ်ရေနံများအတွက် ရရှိသော အခွန်ငွေများနှင့်ပင် အတော်ဟန်ကျခဲ့ကြောင်း ပြောကြသည်။

မည်သို့ပင်ဆို မစ္စက်သက်ချာသည် အာဏာရှိစဉ်ရော မရှိတော့ ချိန်တွင်ပါ ဩဇာရှိနေသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။

အာဏာခံ့ရှိန် ခြင်းအမျိုးမျိုး

မာဂရက်သက်ချာအပေါ် ဗြိတိသျှလူထု၏အမြင်မှာ အမျိုးမျိုး

ကွဲပြားခြားနားသည်။ မာ့ဂရက်သက်ချာ၏ နိုင်ငံရေး ဦးဆောင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သူမအား လိုလားသူနှင့် မလိုလားသူများမှာ အစွန်းနှစ်ဖက် ဖြစ်၍ နေသည်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် "အကြီးမြတ်ဆုံး ဗြိတိသျှနိုင်ငံသား ၁၀၀" စာရင်းကောက်ခဲ့ရာ မာ့ဂရက်သက်ချာသည် နံပါတ် ၁၆ ရခဲ့သည်။ သက်ရှိ ထင်ရှားရှိနေသူများတွင် ထိပ်ဆုံးဖြစ်သည်။ နံပါတ် ၁၅ အထိမှာ ကွယ်လွန်ပြီးသူများချည်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ၂၀၀၃ ခုနှစ်၌ "အဆိုးဝါးဆုံး ဗြိတိသျှလူမျိုး ၁၀၀" စာရင်း ကောက်သောအခါ မာ့ဂရက်သက်ချာသည် နံပါတ် ၃ နေရာရခဲ့ပြန်သည်။ သူ့ထက် ရှေ့နေရာရသူမှာ ထိုစဉ်က တည်ဆဲ လေဘာဝန်ကြီးချုပ် တိုနီဘလဲ ဖြစ်၏။

မည်သို့ရှိစေ မာဂရက်သက်ချာသည် ၂၀ ရာစုတွင် ကမ္ဘာ့အရေးပါဆုံးအမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့သည်ကိုကား အားလုံးက ဝန်ခံကြသည်။ သူမလိုပင် ဝန်ကြီးချုပ်သုံးကြိမ် ဆက်တိုက်ဖြစ်ခဲ့သော လေဘာပါတီခေါင်းဆောင် တိုနီဘလဲက သူသည် မာ့ဂရက်သက်ချာ၏ စီးပွားရေးပေါ်လစီများထဲက အများစုကို ဆက်လက်အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ပါသည်ဟု ထုတ်ဖော်ဝန်ခံခဲ့သည်။

မာ့ဂရက်သက်ချာကလည်း တိုနီဘလဲကို အထင်ကြီးလေးစားသည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင် ရွေးပွဲတစ်ခုတွင် မာ့ဂရက်သက်ချာက "ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီမှာ လိုနေတာက မစ္စတာဘလဲကို အနိုင်ယူနိုင်မယ့် ခေါင်းဆောင် မဟုတ်ဘူး။ မစ္စတာဘလဲကဲ့သို့သော ခေါင်းဆောင်မျိုးကို လိုနေတာ" ဟု အတိအလင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။

"ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီမှာ လိုနေတာက မစ္စတာဘလဲကို အနိုင်ယူနိုင်မယ့် ခေါင်းဆောင် မဟုတ်ဘူး။ မစ္စတာဘလဲ ကဲ့သို့သော ခေါင်းဆောင်မျိုးကို လိုနေတာ"

မကျေမချမ်းနိုင်သူများ

စကော့တလန်၊ ဝေလ်စ်၊ မြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန်၊ အင်္ဂလန်မြောက်ပိုင်းရှိ သတ္တုတွင်းနယ်မြေဟောင်းများမှ နာကျင်ခံစားခဲ့ရသူများက သူမအား မကျေမချမ်းနိုင်ကြသေး။ မာဂရက်သက်ချာလက်ထက်က သတ္တုတွင်းအလုပ်သမားသပိတ်ကို မညှာမတာ နှိမ်နင်းခဲ့၍ ဘဝပျက်ခဲ့ရသူများမှာ ရှိခဲ့သည်။ သူမ၏ အစိုးရပုဂ္ဂလိကပြု နှိပ်ကွပ်မှုများကြောင့် အစဉ်အလာရှိသော အကြီးစား စက်မှုလုပ်ငန်းများ ကျဆင်းခဲ့သည်။ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကသာ တိုးတက်ကြီးမားခဲ့လေသည်။

သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်စပ်သည့် အသိုင်းအဝိုင်းများက မာဂရက်သက်ချာအား ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြခြင်းသည် ၁၉၈၇ ခု ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပေါ်လွင်ခဲ့သည်။ သူမဦးဆောင်သော ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီသည် အင်္ဂလန်တောင်ပိုင်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသလယ်သမား အများစုနေထိုင်သော မဲဆန္ဒနယ်များတွင် အနိုင်ရသော်လည်း ကျန်နယ်မြေများတွင် ရှုံးနိမ့်ခဲ့သည်။

မာဂရက်သက်ချာ၏ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒအရ ဗြိတိသျှ လယ်ယာကဏ္ဍသည် အစိုးရအထောက်အပံ့ အများဆုံး ရရှိသည်။ သို့သော် အခြား မအောင်မြင်သော စီးပွားရေးကဏ္ဍများသည် လယ်ယာ ကဏ္ဍလို အစိုးရအထောက်အပံ့ မရရှိခဲ့ချေ။ ထို့ကြောင့် စကော့တလန်နှင့် ဝေလ်စ်နယ်တို့သည် အင်္ဂလိပ်နယ်များနှင့် ပို၍ စိတ်ဝမ်းကွဲခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြင့် ယင်းမှ အာဏာကို အောက်လက်သို့ ခွဲဝေကျင်းသုံးခွင့်ပြုရေး တောင်းဆိုမှုများ ပို၍ ကြီးမားလာသည်။

ပြည်ပအမြင်အမျိုးမျိုး

ပြည်ပအမြင်များသည်လည်း မာဂရက်သက်ချာနှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးမျိုးရှိခဲ့သည်။ လက်ဝဲသမားများက မာဂရက်သက်ချာသည် လူမှုလှုပ်ရှားမှုများကို ခင်အားသုံး၍ ဖြိုခွင်းသူဟု မြင်ကြသည်။ သူမသည် အလုပ်သမားလုပ်တန်းစား၏ အကျိုးစီးပွားကို မငဲ့ကွက်ဘဲ လူချမ်းသာများ အကျိုး ရှိစေမည့် လူမှုပြုပြင်ရေးများကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု မြင်တင်ဝေဖန်ကြသည်။ သူမ၏စရိုက်လက္ခဏာနှင့် ပတ်သက်၍လည်း သဘောထားကွဲပြားသည့် ကာတွန်းရုပ်ပြောင်များ ထွက်ပေါ်

ခဲ့သည်။ ပြင်သစ်အစိုးတော် ရေးနေရာကမှ မာဂရက် သက်ချာကို သိချင်စဖွယ် သရော်ခဲ့သည်။ သီချင်း အမည်မှာ "မစ္စသက်ချာ" ဟူ၍ဖြစ်သည်။ သီချင်းစာသားတွင် ယောက်ျားတို့ဆီမှာ ရှိသမျှ မကောင်းသော အမှုအကျင့်အားလုံးကို မိန်းမတွေဆီမှာ မတွေ့ရလို့ မိန်းမများကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြုပါကြောင်း၊ သို့ပေမဲ့ မာဂရက်သက်ချာ ကတော့ ချွင်းချက် ဖြစ်ကြောင်း၊ သူမဆီမှာ ယောက်ျားတွေရဲ့ မကောင်းတဲ့ ဂုဏ်ရည်အားလုံး ရှိနေပြီး မိန်းမတွေဆီက မကောင်း တာ မှန်သမျှလည်း ရှိနေကြောင်း ဟူ၍ ရေးစပ်ထား လေသည်။

ယောက်ျားတို့ဆီမှာ ရှိသမျှ မကောင်းသော အမှုအကျင့် အားလုံးကို မိန်းမတွေဆီမှာ မတွေ့ရလို့ မိန်းမများကို ချီးကျူး ဂုဏ်ပြုပါကြောင်း။ သို့ပေမဲ့ မာဂရက်သက်ချာ ကတော့ ချွင်းချက် ဖြစ်ကြောင်း။ သူမဆီမှာ ယောက်ျားတွေရဲ့ မကောင်းတဲ့ ဂုဏ်ရည်အားလုံး ရှိနေပြီး မိန်းမတွေဆီက မကောင်းတာ မှန်သမျှလည်း ရှိနေကြောင်း ဟူ၍

နေရာတကာ အစိုးရတာဝန်ယူတတ်

မာဂရက်သက်ချာကို မထိတေးသူများက သူမ၏ ပြောကြားချက်တစ်ခု မှ ဝါကျလေး တစ်ခု တည်းကို ခွဲထုတ်ယူပြီး "လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ ဒီမျိုး မရှိဘူး" ဟု သူမက ပြောသည်ဟု ဆိုလေ့ ရှိသည်။

မာဂရက်သက်ချာသည် အမျိုးသမီး မဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်၏ သတင်းထောက် ဒေါ်ဂလပ်စ်ကေးနှင့် ၂၃ စက်တင်ဘာ ၁၉၈၇ က တွေ့ဆုံရာတွင် ဒုက္ခကြုံတိုင်း လူ့အဖွဲ့အစည်းကို တာဝန်လော ပုံချသူများအား လူ့အဖွဲ့အစည်းက တာဝန်မယူ နိုင်ကြောင်း ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ "ငါ့မှာ ပြဿနာ တွေဖြစ်နေတယ်။ အစိုးရက ဖြေရှင်းပေးပါ။ ငါ့မှာ အိုးအိမ်မရှိဘူး။ အစိုးရက ငါ့ကို အိမ်ပေးပါ။ သည်လိုမျိုးတွေ လာပြောနေလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ။ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ ဒီမျိုးတွေ မရှိဘူး" ဟု သူမက ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေး လက်ယာအစု များကမူ မာဂရက်သက်ချာ၏ ရဲရင့်ပြတ်သားမှုများကို

ချီးကျူးကြသည်။ ဩဇာကြီးမားသော အလုပ်သမား သမဂ္ဂများကို ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်နိုင်ခဲ့ခြင်းသည် နိုင်ငံရေးအရ အလွန် အရေးပါကြီးသည်။ မစ္စက်သက်ချာက ဝံ့ဝံ့စားစား ရင်ဆိုင်ကာ အလျှော့မပေးဘဲ တင်းခံနေခဲ့၏။ ထို့ပြင် အရေးပါ ကြီးမားသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ချုပ်ချယ်ကန့်သတ်မှုများကိုလည်း မစ္စက်သက်ချာက ရဲရဲကြီး ဖယ်ရှားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးတွင် "သက်ချာဝါဒ" ဟူသော အသုံးအနှုန်းပင် ပေါ်ပေါက်လာသည်။

အိုင်အာအေ၏ ရန်သူတော်ကြီး

အိုင်ရစ်အမျိုးသားရေးဝါဒီများကမူ မစ္စက်သက်ချာအား ရန်သူအဖြစ် တစ်လျှောက်လုံး ပစ်မှတ်ထားခဲ့ကြသည်။ သူမသည် အိုင်အာအေ ခေါ် အိုင်ရစ် ရီပတ်ဘလီကင် တပ်မတော်နှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးရေးကို လုံးဝ ပယ်ချခဲ့သည်။ ဖမ်းဆီးရမိသော အိုင်အာအေများအား နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားများဟု မသတ်မှတ်ဘဲ အကြမ်းဖက်ရာဇဝတ်သားများဟူ၍သာ သဘောထားခဲ့သည်။ မစ္စက်သက်ချာ၏ တင်းမာမှုကို တုံ့ပြန်သောအားဖြင့် အိုင်အာအေများကလည်း ပြန်လည်၍ အကြမ်းဖက်နည်းသုံးခဲ့ကြရာ လော့ဒ်မောင့်ဘက်တန်သည်ပင် အိုင်အာအေတို့၏ ဗုံးခွဲလုပ်ကြံခံရ၍ သေဆုံးခဲ့ရသည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် အိုင်အာအေနှင့် မဆွေးနွေးစတမ်း ဟူ၍ သဘောထားပြတ်သော်လည်း မြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန်ပြဿနာ ဖြေရှင်းရေးအတွက် အင်္ဂလို-အိုင်းရစ် သဘောတူညီချက်ရှိအောင် အိုင်ယာလန် သမ္မတနိုင်ငံနှင့် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ သူမ၏သဘောထားမှာ တရားဝင် အစိုးရဖြစ်သော အိုင်ယာလန်အစိုးရနှင့်သာ စကားပြောမည်။ သောင်းကျန်းသူများနှင့် မဆွေးနွေးနိုင်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

(မစ္စက်သက်ချာတို့၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ အာဏာမဲ့သွားပြီး လေဘာပါတီအာဏာရလာချိန်တွင် အိုင်အာအေနှင့် အကျေအလည် ဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့၍ မြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန် ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းစ ပေါ်နေပြီ ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြန်သူ)

(၁၆)

အငြိမ်းစားဘဝ ပုံရိပ်အပိုင်းအစများ

ကျန်းမာရေး ချွတ်ယွင်းလာခြင်း

မစ္စက်သက်ချာသည် တစ်သက်တာ ကျန်းမာရေးကောင်းခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ၂၀၀၂ ခုနှစ်၌ ကျန်းမာရေးကို ပို၍ သတိထားစရာဖြစ်လာသည်။ အသေးစားသွေးလျှံမှုများ မကြာခဏဖြစ်လာ၍ ဆရာဝန်များက သူ့အနေဖြင့် လူထုပရိသတ်အား မိန့်ခွန်းပြောကြားခြင်းများ မပြုလုပ်ရန် လုံးဝ တားမြစ်ခဲ့လေသည်။

သူမ၏ ပြန်ကြားရေးမှူး ဘားနတ် အင်ဂျမ်က မစ္စက်သက်ချာသည် လေဖြတ်ခံခဲ့ရ၍ ရံဖန်ရံခါ သတိချွတ်ယွင်းနေတတ်သည်ဟု ပြောသည်။

၇ မတ် ၂၀၀၁ နေ့တွင် မစ္စက် သက်ချာ ကျန်းမာရေးမကောင်း၍ လန်ဒန်မြို့ အလယ်ပိုင်းရှိ စိန့်သောမတ်ဆေးရုံကြီးသို့ အတွင်းလူနာအဖြစ် တက်ရောက် ကုသခံခဲ့ရသည်။ ဗြိတိသျှ အထက်လွှတ်တော်အမတ်များ၊ ညစာစားပွဲတစ်ပွဲသို့ တက်ရောက်နေခိုက် မစ္စက်သက်ချာ နေမကောင်းဖြစ်လာ၍ ချက်ချင်းဆေးရုံတင်ရခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုမတိုင်မီက မစ္စက်သက်ချာသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဝါရှင်တန်ဒီစီတွင် ကျင်းပသော ၉/၁၁ တိုက်ခိုက်မှု ငါးနှစ်မြောက် နှစ်ပတ်လည် နေ့အထိမ်းအမှတ်ပွဲသို့ပင် သွားရောက်ခဲ့သေးသည်။ အမေရိကန်ဒုတိယသမ္မတ

ခင်ချေနိုင် ခန်း လင်းချေနီတို့နှင့် တော်ပုံတွဲရိုက်ခဲ့သည်။

ထို့ပြင် သူမသည် ၁၂ စက်တင် ဘာ ၂၀၀၆ တွင် အမေရိကန် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဟောင်း ဒေါ်နယ်ရမ်စဖဲလ်နှင့် ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်များ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဒိုင်ချွန်ကြီး ဒီဘာလေ့စ်တို့နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ထိုသူများသည် မျက်သက်ချာကို ပျံ့နှံ့ရေးအရ လေးစားခဲ့ကြပြီး သူမ၏ ပြဿနာရပ်များကို ခံကြွင်ကြွင်းကိုင် တွယ်လိုသူများဖြစ်သည်ဟု နားလည်ကြီးခဲ့ကြသည်။

ခင်မွန်းကောင်းတစ်ယောက်

လေဒီသက်ချာသည် ၂၆ ဇွန် ၂၀၀၃ တွင် ခင်မွန်းသည် ဘော ခင်းနစ် သက်ချာ ကွယ်လွန်သွား၍ မုဆိုးမဖြစ်ခဲ့သည်။ ၃ ဇူလိုင်တွင် ရှိုင်ယာယင်လ်ဝေ၏ နှင့် ရှုပ်နေအခမ်းအနားပြုလုပ်ရာ သားသမီးများဖြစ်သော မတ်နှင့် ကယ်ရိုလ်တို့နှင့် အတူ လေဒီသက်ချာတက်ရောက်ပြီး ခင်မွန်းအား ဂုဏ်ပြုမိန့်ခွန်းပြောကြားသည်။ "ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ရတာ အင်မတန် အထီးကျန် နိုင်ပါတယ်။ တကယ်တမ်း ဝေဖန်ကြည့်တော့လည်း အလုပ်သဘာဝကိုက အထီးကျန်ဖြစ်ရမှာပဲပေါ့။ လူတွေကြားထဲကနေ ဦးဆောင်မှုပေးလို့ မရဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မဘေးမှာ ခင်းနစ်ရှိနေခဲ့လို့ ကျွန်မဟာ ဘယ်တော့မှ အထီးကျန် ဖြစ်နေတယ်လို့ မခံစား မိခဲ့ဘူး။ သူဟာ ယောက်ျားကောင်းတစ်ယောက်၊ ခင်ပွန်းကောင်းတစ်ယောက်၊ မိတ်ဆွေကောင်း တစ်ယောက်ပါ။"

ကွယ်လွန်သူများအတွက် ဝမ်းနည်းခြင်း

၁၁ ဇွန် ၂၀၀၄ တွင် မျက်သက်ချာ ဗီဒီယိုတိပ်ဖြင့် အမျိုးသားရေးရာကျိုး တော့ကြီးနှင့် ကျင်းပသော အမေရိကန် သမ္မတဟောင်း ရေဂင်၏ ရှုပ်နားသို့ ကိုယ်တိုင် တက်ရောက် ခဲ့သည်။ လေဖြတ် ဝေဒနာရသည့် အတွက် သတိလက်လွတ်ဖြစ်နေတတ်ခြင်းကြောင့် သူမ၏ ဂုဏ်ပြုမိန့်ခွန်းကို လ အတော်ကြာကြာကတည်းက ကြိုတင် အသံသွင်းထားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကယ်လီဖိုးနီးယားသို့ ရေဂင်၏ နောက်လိုက်များနှင့်အတူလိုက်သွားကာ ရေဂင်အား အမှတ်တရဂုဏ်ပြုပွဲသို့ တက်ရောက်သည်။

၁၂ နိုဝင်ဘာ ၂၀၀၆ တွင် သူမသည် လန်ဒန်မြို့ စိန့်ပေါလ်တွင် ကျင်းပသော အမှတ်တရနေ့သို့ တက်ရောက်လာရာ ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း

ဖွန်မော့ရာ၏ ဟောက်မောင်းကို မိတွယ်၍ လိုက်ပါလာသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ဖွန်မော့ရာသည် သူမ၏ တစ်သက်တာမှတ်တမ်းတွင် နိမ့်ချ ရေးသားခြင်း ခံခဲ့ရသူဖြစ်သည်။

တစ်ပတ်အကြာတွင် မစ္စက် သက်ချာသည် သူမ၏ မိတ်ဆွေရင်းချာလည်းဖြစ်၊ စီးပွားရေးပညာရှင် ဆရာကြီးလည်းဖြစ်သူ မီလ်တန် ဖရိဒ်မင်း ကွယ်လွန်ခြင်းအတွက် အလွန်စိတ်ထိခိုက်မိကြောင်း ဖော်ပြသည့် ဝမ်းနည်းသဝဏ်လွှာ ပေးပို့ခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပီနိုချေးအတွက်

တစ်ဖန် ၁၀ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၀၆ တွင် ချီလီနိုင်ငံ အာဏာရှင်ဟောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပီနိုချေး ကွယ်လွန်ခြင်းအတွက် လှိုက်လှဲစွာ ဝမ်းနည်းရပါသည် ဟူသော သဝဏ်လွှာကို မစ္စက်သက်ချာက ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့လေသည်။

သံလေဒီ၏ ကြေးရုပ်တု

၂၁ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၀၇ တွင် ဗြိတိသျှ လွှတ်တော်အဆောက်အအုံ၌ လေဒီသက်ချာ ကြေးရုပ်တု ဖွင့်ပွဲပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မစ္စက်သက်ချာသည် ဖွင့်ပွဲကျင်းပရာ အောက်လွှတ်တော် အမတ်များ ဧည့်ခန်းဆောင်၌ ရယ်ရယ်ပါပါ မိန့်ခွန်းတိုတို တစ်ခု ပြောကြားသွားသည်။ "ကျွန်မအနေနဲ့တော့ သံနဲ့ ရုပ်တုလုပ်ချင်တာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကြေးရုပ်တုပဲ ကောင်းပါတယ်လေ။ ကြေးဆိုတော့ သံချေး မတက်ဘူးပေါ့။ ပြီးတော့ သည်တစ်ခါ လည်ပင်းလည်း မပြတ်နိုင်တော့ဘူးလို့ ကျွန်မမျှော်လင့်တယ်" ဟု ပြက်လုံးထုတ်သွားလေသည်။

"ကျွန်မအနေနဲ့တော့ သံနဲ့ရုပ်တု လုပ်ချင်တာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကြေးရုပ်တုပဲ ကောင်းပါတယ်လေ။ ကြေးဆိုတော့ သံချေးမတက်ဘူး ပေါ့။ ပြီးတော့ သည်တစ်ခါ လည်ပင်းလည်း မပြတ်နိုင်တော့ဘူးလို့ ကျွန်မမျှော်လင့် တယ်"

(သည့်အရေးက မှောက်သက်ချာ ရုပ်တု တစ်ရုပ်ကို ကျောက်သားဖြင့် ထုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုကျောက်ရုပ်တုသည် လေ့ကျင့်ခန်းပြည်သူ့အား ပြသထားစဉ် သူ့အား ဆန့်ကျင်သူ တစ်ယောက်က သံတုတ်ဖြင့် ရိုက်ချိုးခြင်း ခံရ၍ လည်ပင်းပြတ်သွားခဲ့၏ စာမျက်နှာ ၁၃၆-၇)

ဝန်ကြီးချုပ်ရှေ့ ခံပွဲနှင့်ဂယက်

၁၃ စက်တင်ဘာ ၂၀၀၇ တွင် လေဒီသက်ချာအား လက်ရှိဝန်ကြီးချုပ် ဂေါ်ဒင်ဘရောင်းနှင့် ဇနီး ဆာရာက အမှတ် ၁၀ ဒေါင်းနင်းလမ်းသို့ ဖိတ်ကြား ကာ လက်ဖက်ရည်ပွဲဖြင့် တည်ခင်းဧည့်ခံခဲ့သည်။

ဂေါ်ဒင်ဘရောင်းက လေဒီသက်ချာအား ယုံကြည်ချက်ခိုင်မာသော နိုင်ငံရေးသမားဟု ရည်ညွှန်းပြောကြားပြီး သူ (ဘရောင်း) သည်လည်း သူမကဲ့သို့ ယုံကြည်ချက်ခိုင်မာသော နိုင်ငံရေးသမားပါဟု ပြောသွားခဲ့ရာ ဝေဖန်မှုများ ခံခဲ့ရသည်။

ဒိဇ်ဗိတ်က ဂေါ်ဒင်ဘရောင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အကြီးကျယ်ဆုံး ဝန်ကြီးချုပ်၏ ခြေရာတွင် မျက်နှာလိုမျက်နှာရ လုပ်နေကြောင်း၊ သို့သော် သူသည် မာဂရက်သက်ချာ မဟုတ်ကြောင်း၊ မာဂရက်သက်ချာသည် ဘယ်တော့မှ ပင်စင် ရံပုံငွေများကို ဖျက်ဆီးဖျက်ဆီးမပြုခဲ့ကြောင်း၊ အသေးစားလုပ်ငန်းကလေးများ ကိုလည်း ထိုးမကျွေးခဲ့ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် မှောက်သက်ချာက တိုင်းပြည်ကို ကယ်တင်နေချိန်တွင် သူမ၏နောက်က ထောက်ခံအားပေးခဲ့ကြကြောင်း စသည် ဖြင့် ဘရောင်းအား တိုက်ခိုက်ပြောကြားခဲ့လေသည်။

မစ္စတာဘရောင်း၏ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူက ဝန်ကြီးချုပ်သည် ဝန်ကြီးချုပ် ဟောင်းများကို လက်ဖက်ရည်ပွဲဖိတ်ကြား ဧည့်ခံသည်မှာ ထုံးတမ်းစဉ်လာပင်ဖြစ် ကြောင်း၊ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်မဟုတ်သည်ကို ပြုလုပ်ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ရှင်းပြလေ သည်။

၃၀ ဇန်နဝါရီ ၂၀၀၈ တွင် လေဒီ သက်ချာသည် လက်ရှိ တိုရီပါတီခေါင်း ဆောင် ဒေးဗစ်ကင်မရွန်နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ လန်ဒန်မြို့ ဂီလ်ဟောလ်၌ သူမ အား တစ်သက်တာစွမ်းဆောင်ချက် ဆုချီးမြှင့်ပွဲ ကျင်းပရာသို့ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ လက်ရှိခေါင်းဆောင် တက်ရောက်လာစဉ် တွေ့ဆုံကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဆက်ဒမ်ဟူစိန်ကို မည်သို့ ထူစံ့သနည်း

၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် အီရတ်နိုင်ငံသို့ လက်နက်ရောင်းချမှုကိစ္စ စကော့ စုံစမ်းရေးအဖွဲ့ (Scott Inquiry) က ဆက်ဒမ် ဟူစိန်နှင့် မာဂရက်သက်ချာ အစိုးရ၏ ဆက်ဆံရေး မှတ်တမ်းများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသည်။

စုံစမ်းရေးအဖွဲ့သည် ဝှိုက်ဟောလ်ငွေများ (Whitehall money) ခေါ် ပေါင်ငွေ သန်း ၁၀၀၀ ကို အီရန်နှင့် အရောင်းအဝယ်လုပ်သည့် ဗြိတိသျှ စက်ရုံလုပ်ငန်းရှင်များထံ အတိုးနည်း ချေးငွေများအဖြစ် ထုတ်ချေးခဲ့ကြောင်း ဖော်ထုတ် တွေ့ရှိခဲ့သည်။

အီရန်-အီရတ်စစ်ပွဲအတွင်း ဂျော်ဒန်နိုင်ငံသို့ ဗြိတိန်မှ တင့်ကား အစိတ်အပိုင်း ပစ္စည်းများ တင်ပို့ ရောင်းချခဲ့သည်။ ထိုပစ္စည်းများသည် ဂျော်ဒန်က တစ်ဆင့် အီရတ်သို့ရောက်သွားသည်။ ထိုတင့်ကား ပစ္စည်းများ ရောင်းချခဲ့သည့် အထောက်အထား စာရွက်စာတမ်းများကို တာဝန်ရှိသူများက ဖျက်ဆီး ထားပြီးဖြစ်သည်ကို တရားသူကြီးက စစ်ဆေး သိရှိသွားသည်။

အီရတ် လက်နက် ခဲယမ်း စက်ရုံများ တွင် အသုံးပြုသော စက်ယန္တရား ကိရိယာများကို ဗြိတိသျှ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများက တင်ပို့ရောင်းချ ကြသည်။ မာဂရက်သက်ချာ၏ ဝန်ကြီးများက ထိုပစ္စည်းများ တင်ပို့ရေး အဆင်ပြေအောင် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကို လျှို့ဝှက်စွာ လျှော့ပေါ့ပေးခဲ့ကြ ကြောင်းလည်း တွေ့ရှိသည်။ ဗြိတိသျှကုမ္ပဏီ Racal သည် ဆက်ဒမ်ဟူစိန်၏ စစ်တပ်ကို ခေတ်မီစေရန်ပြုး

ဂေါ်ဒင်ဘရောင်းက လေဒီသက်ချာအား ယုံကြည်ချက် ခိုင်မာသော နိုင်ငံရေးသမားဟု ရည်ညွှန်း ပြောကြားပြီး သူသည်လည်း သူမလိုပင် ယုံကြည်ချက် ခိုင်မာသော နိုင်ငံရေးသမားပါ ဟု ပြောသွားခဲ့ရာ ဝေဖန်မှုများ ခံခဲ့ရသည်

ကိရိယာဖြစ်သော ဂျာကွာ နှင့် ဇေဖီယိုများ တင်ပို့ ရောင်းချခဲ့သည်။

ဆက်ဒမ်ဟူစိန်သည် ဗြိတိသျှ သတင်းစာ ဆရာ ဖာဇော်ဘာဇော့ကို သတ်ပစ်သည်။ ထို့နောက် ပိုင်းမုဆင်း မဂ္ဂရက်သက်ချာအစိုးရက ဆက်ဒမ် ဟူစိန်အား အာမခံချေးငွေများ ဆက်လက်ထုတ်ချေးနေခဲ့သည်။ အတိုက်အခံများနှင့် သတင်းစာများက ဝေဖန်သောအခါ ဗြိတိသျှလုပ်ငန်းများကို မထိခိုက်စေလို၍ မိတ်ဝတ်မပျက် ဆက်လက်ဆက်ဆံနေခြင်းဖြစ်သည် ဟု ပြောသည်။

လူထုသက်သာစနစ်ဖျက်ပစ်

လေဘာပါတီခေါင်းဆောင် တိုနီဘလဲသည် မာဂရက်သက်ချာ၏ လမ်းစဉ်အတော်များများကို ဆင်တူယိုးမှားလိုက်လုပ်သကဲ့သို့ ၁၉၅၀ နှစ်များကစ၍ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီသည် ယခင် လေဘာအစိုးရများက ကျင့်သုံးခဲ့သော ပြည့်စုံသောစနစ်ပေါ် သက်သာချောင်ချိရေးစနစ် welfare state (တစ်နည်း အားဖြင့်) အစိုးရက လူမှုရေးကိစ္စများတွင် ကုန်ကျစရိတ်များ နိုက်ထုတ် ကျခံသည့်စနစ်အား ဆက်ခံကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ဝန်ကြီးချုပ် အက်ဒွပ်ဟီးသ် လက်ထက်အထိ ဖြစ်သည်။ သို့သော် မဂ္ဂရက်သက်ချာ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသော အခါ ယင်းစနစ်ကို အများကြီး လျှော့ချပစ်သည်။

လေဘာဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဘလဲကမူ မဂ္ဂရက်သက်ချာဖျက်ပစ်ခဲ့သော လူထုသက်သာချောင်ချိရေးစနစ်ကို သည်အတိုင်းထားသည်။ ပြန်လည် အသက်သွင်းခြင်း မပြုချေ။ ထို့ပြင် အစိုးရပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို မဂ္ဂရက်သက်ချာက ပုဂ္ဂလိကပိုင်အဖြစ် ပြောင်းလဲသွတ်သွင်းခဲ့သည်ကိုလည်း ဘလဲက ပြန်လည်ပြောင်းလဲခြင်း မပြုချေ။

အလုပ်သမားသမဂ္ဂများကို နှိပ်ကွပ်မှု

အလုပ်သမားသမဂ္ဂများကို မဂ္ဂရက်သက်ချာကနှိပ်ကွပ်ခဲ့ပုံ ခြိမ်းမှုလည်း ယခုတိုင် ပြောစမှတ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၄–၈၅ တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော သတ္တုတွင်း အလုပ်သမားသပိတ်ကို မဂ္ဂရက်သက်ချာအစိုးရက ဖြိုခွဲခြင်းကြောင့် အလုပ်သမား သမဂ္ဂများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ပြန်လည် နာလန်မထူသလောက် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၀ နှစ်များအထိ ဗြိတိန်တွင် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ တန်ခိုးထွားနေခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးဩဇာလည်း ကြီးမားခဲ့ရာမှ မဂ္ဂရက်သက်ချာ လက်ထက်တွင် ဓားမနိုင်

သွားခဲ့သည်။ အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ၏ အဖွဲ့ဝင် အင်အားလည်း များစွာ ကျဆင်း သွားသည်။

တိုနီဘလဲ ဦးဆောင်သော လေဘာပါတီ အစိုးရလက်ထက်တွင် အလုပ်သမားရေးရာများကို ပြန်လည်မြှင့်တင်ပေးခဲ့သော်လည်း သမဂ္ဂများသည် ယခင်ဩဇာမျိုးကိုကား ပြန်လည်မရရှိတော့ချေ။

မက်ဂရက်သက်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ်မှကော ပါတီခေါင်းဆောင် အဖြစ်ကပါ နုတ်ထွက်ခဲ့သော်လည်း ဆက်လက်၍ ဩဇာကြီး နေသေးသည်မှာ သူမနောက် တက်ရောက်ခဲ့သော အာဏာရချိန်နှင့် အာဏာမဲ့ချိန် တိုရီပါတီ ခေါင်းဆောင်များ၏ အားနည်းချက်များကြောင့် ဖြစ်သည်။ မက်ဂရက်သက်ချာ အနားယူပြီးနောက် ပါတီခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာသော ဂျွန်မေဂျာသည် ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ခဲ့သေးသည်။ သူ့နောက်လူများ ဖြစ်သော ဝီလျံဟိဂ်၊ အိုင်း ဒန်ကန် စမစ်နှင့် မိုက်ကယ်ဟောင်းဝတ်တို့သည် ရှက်ကြမ်းရေကျို အဆင့်သာ ရှိခဲ့ကြသည်။ ထူးချွန် ပြောင်မြောက်သော ခေါင်းဆောင်များဟု မဆိုနိုင်ခဲ့ချေ။

ဂေါ်ဘာချော့ဗ်တို့ ပွဲထုတ်ခဲ့သူ

မက်ဂရက်သက်ချာနှင့် အပြန်အလှန် လေးစား ချစ်ကြည်မှု အရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အမေရိကန်သမ္မတ ရော်နယ်ရေဂင် ဖြစ်သည်။ ရေဂင်က မက်ဂရက်သက်ချာသည် မစ်ခေးလ် ဂေါ်ဘာချော့ဗ် အပေါ် မိမိ၏ အမြင် ပြောင်းလဲလာအောင် ဖျောင်းဖျခဲ့သူ ဖြစ်ကြောင်း။ ဂေါ်ဘာချော့ဗ်သည် ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုကြီးကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေး လုပ်လိုပြီး လွတ်လပ်ခွင့်များပေးရန် ဆန္ဒအမှန် ရှိသူ

မက်ဂရက်သက်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ်မှကော ပါတီခေါင်းဆောင် အဖြစ်ကပါ နုတ်ထွက်ခဲ့သော်လည်း၊ ဆက်လက်၍ ဩဇာကြီး နေသေးသည်မှာ သူမနောက် တက်ရောက်ခဲ့သော အာဏာရချိန်နှင့် အာဏာမဲ့ချိန် တိုရီပါတီ ခေါင်းဆောင်များ၏ အားနည်းချက် များကြောင့် ဖြစ်သည်

ဖြစ်ပါသည်ဟု မစ္စက်သက်ချာက မိမိအား ပြောကြောင်း ရေဂင်က ပြောခဲ့သည်။

အရှေ့နှင့်အနောက် တင်းမာမှုတွေကား နှင်းခဲများ ပျော်ကျခဲ့သဖြင့် စစ်အေးပြီးဆုံးသွားခြင်းဖြစ်သည်ဟု မစ္စက်သက်ချာက ယုံကြည်သည်။

မစ္စက်သက်ချာ၏ အမြော်အမြင်ကြီးမှုကို အသိအမှတ်ပြုသည့် အနေဖြင့် မစ္စက်နန်စီရေဂင်က ရော်နယ်ရေဂင် လွတ်လပ်ရေးဆုကို ၁၉၉၈ တွင် မစ္စက် သက်ချာအား အပ်နှင်းခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ရေဂင်ကြီးသည် အယ်လ်ဇိုင်းမား ဖြစ်နေကာ ကျန်းမာရေး မကောင်းတော့၍ ဆုပေးပွဲသို့ မတက်ရောက်နိုင်တော့ပေ။

ကျွန်ုပ်တို့ခေတ်၏ သူရဲကောင်း နံပါတ် ၅

၂၀၀၆ ခုတွင် နယူးစဝိတ်မဂ္ဂဇင်းသတင်းစာက "ကျွန်ုပ်တို့ခေတ်၏ သူရဲကောင်းများ" (Heroes of our time) ဟူ၍ စာရင်းပြုစုရာ မစ္စက်သက်ချာသည် ထိုစာရင်းတွင် နံပါတ်စဉ် ၅ ၌ ဖော်ပြခြင်းခံရသည်။ ထို့ပြင် အချုပ်အချယ်မဲ့ လွတ်လပ်ရေးဝါဒီများက ထုတ်ဝေသည့် Reason မဂ္ဂဇင်းကလည်း မစ္စက်သက်ချာအား "လွတ်လပ်ရေးသူရဲကောင်း" (Hero of Freedom) ဟူ၍ သတ်မှတ်ကြေညာခဲ့သည်။

ဇူလိုင် ၂၀၀၂ တွင် ပြဇာတ် ပရိုဂျူဆာ တစ်ယောက် ဖြစ်သော ပေါလ် ကယ်လီဟာ ဆိုသူက မာဘယ်ကျောက်သားဖြင့် ထုလုပ်ထားသော မစ္စက်သက်ချာ ရုပ်တုကြီးကို ခေါင်းဖြတ်ပစ်ခဲ့မှု ဖြစ်ပွားသည်။ သူသည် ခရစ်ကက်ရိုက်သည့် ဘက်တံကို ဘောင်းဘီအိတ်ထဲဝှက်ယူလာကာ လန်ဒန်မြို့ အလေယ်နိုင်း ဂီလ်ဟော အနုပညာဂယ်လာရီပြခန်း၌ ပြသထားသော သက်ချာ ရုပ်တုကို ရိုက်ပုတ်သည်။ ရုပ်တုခေါင်းကို ပြတ်ထွက်အောင်လုပ်သော်လည်း မရသဖြင့် နောက်ဆုံး သံချောင်းကြီး တစ်ချောင်းဖြင့် ရိုက်တော့မှ ခေါင်းပြတ် ကျသွားသည်။ ရုပ်တုမှာ ၈ ပေ မြင့်သည်။ ကုန်ကျစရိတ် ပေါင် ၁၅၀၀၀၀ ရှိခဲ့သည်။ ကယ်လီဟာအား ဖမ်းဆီး တရားစွဲဆိုရာ ထောင်ဒဏ် သုံးလ ကျသွားသည်။

ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၀၇ တွင် မစ္စက်သက်ချာ၏ ကြေးရုပ်တစ်ခုကို အောက်လွှတ်တော်အဆောက်အအုံ၌ စိုက်ထူထားရှိသည်။ သက်ရှိထင်ရှား ရှိနေချိန်တွင် လွှတ်တော်၌ ရုပ်တုထားရှိကာ ဂုဏ်ပြုခြင်း ခံရသော ပထမဆုံး ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဖြစ်လာသည်။ သူမ၏ နိုင်ငံရေးဘက်ပြိုင်ဖြစ်သူ ဝင်စတန်

ချာချီလ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် နေရာချခြင်း ခံရသည်။ ပန်းပုဆရာ အန်တော်နီဒူဘိုး၏ လက်ရာဖြစ်သည်။ သူမ၏ ပုံမှာ ညာလက်ကို ရှေ့သို့ ဆန့်တန်းကာ အောက်လွှတ်တော်အား မိန့်ခွန်း ပြောနေဟန် ဖြစ်သည်။ ထိုပုံကိုကြည့်ပြီး စိတ်လှုပ်ရှား ပီတိ ဖြစ်မိပါသည်ဟု မဂ္ဂရက်သက်ချာက ပြောသည်။

စေစော်ပါရှိ ၂၀၀၇ တွင် မဂ္ဂရက်သက်ချာ၏ ကြေးရုပ်တစ်ခုကို အောက်လွှတ်တော် အဆောက်အအုံ၌ စိုက်ထူထားရှိသည်။ သက်ရှိထင်ရှား ရှိနေချိန်တွင် လွှတ်တော်၌ ရုပ်တုထားရှိသော ဂုဏ်ပြုခြင်း ခံရသော ပထမဆုံး ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဖြစ်လာသည်

မတ် ၂၀၀၇ တွင် မဂ္ဂရက်သက်ချာ၏ ဘဝ တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းကို ရုပ်ရှင်ရိုက်တော့မည် ဟူသော သတင်း ထွက်ပေါ်လာသည်။ ဇာတ်ကား ဆုရ The Queen ဇာတ်ကားကို ရိုက်ကူးခဲ့သော ဒါရိုက်တာ ရိုက်မည် ဖြစ်ပြီး ဖော့ကလန် စစ်ပွဲ ဖြစ်ပွားချိန်အထိ မဂ္ဂရက်သက်ချာ လျှောက်ခဲ့သော ဘဝခရီးကို သရုပ်ဖော်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသတင်းကို Variety မဂ္ဂဇင်း က ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်း မည်သည့် နောက်ဆက်တွဲသတင်းမှ ထွက်မလာသေးချေ။

ဩဂုတ် ၂၀၀၇ တွင် "ဖင်ချေသို့ လျှောက်လှမ်း ခဲ့သော ခရီးရှည်" ဟူသော ခေါင်းစဉ် ဖြင့် မဂ္ဂရက်သက်ချာ၏အသက် ၂၀ ကျော်အရွယ် မှ အသက် ၃၅-၃၆ နှစ်အရွယ်အထိ ဖြစ်စဉ်များကို ဘီဘီစီက ရုပ်ရှင်ရိုက်မည်ဟု ကြေညာသည်။ ၂၀၀၇ နွေရာသီတွင် ထိုရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးပြီးစီး၍ ၂၀၀၈ ခု နွေဦးရာသီတွင် ဘီဘီစီ ၄ က ထုတ်လွှင့်ခဲ့သည်။

ဘယ်လိုအဆုံးသတ်မလဲ

အောက်တိုဘာ ၂၀၀၇ တွင် မဂ္ဂရက် သက်ချာ သေဆုံးပြီးပြီးချင်း အခြေအနေကို ဇာတ်ဆောင်တည်ကာ Maggie's End ဟူသော ပြဇာတ် ကပြသည်။ သက်ချာသေပြီဆိုကာ

လမ်းပေါ်တွင် ပျော်ပွဲသဘင် ဆင်ယင် ကျင်းပရသူများနှင့်အတူ နယူးယောက်သားများက နိုင်ငံတော်ရာပနအဖြစ် ကျင်းပရန် ပြင်ဆင်ပုံတို့ကို တင်ဆက်ထားသည်။

ဝင်စ် မွတ်သလင်ချာ မကွယ်လွန်သေးပါ။ ကွယ်လွန်လျှင်လည်း စိတ်ကူးယဉ်ပြဇာတ်ထဲကလို လမ်းပေါ်တွက် ပျော်ပွဲဆင်တောက်အောင်တော့ မဖြစ်နိုင်ပါ။

"ခေါင်းဆောင်များသည် မှားကောင်းမှားနိုင်သည်။ သို့သော် စေတနာ အမှားကို ပြည်သူတို့က ခွင့်လွှတ်ကြပါသည်"ဟု ကွန်ဆာဗေးတစ်ခေါင်းဆောင် မွတ်သလင်ချာအား ကြည်ညိုလေးစားသော လေဘာခေါင်းဆောင် တိုနီဘလဲက ပြောခဲ့ဖူးပါသည်။

မောင်စံသာ ■

ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း မာဂရက်သက်ချာသည် အသက် ၈၃ နှစ်အရွယ် ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ချော်လဲပြီး လက်ကျိုးသွားသဖြင့် ဆေးရုံတွင် ရက်သတ္တပတ်တော်မျှ ဆေးကုသမှုခံခဲ့ရသည်။ မစ္စတ် သက်ချာ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကြောင့် လူအများနှင့် စကား ပြောခြင်းမပြုလုပ်ဘဲ အနားယူရန် ဆရာဝန်က အကြံပေးထားရာ ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှ လူထုရှေ့မှောက် မိန့်ခွန်းပြောခြင်းများကို ရပ်နားထားခဲ့သည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီကို ဆွေးနွေးပွဲများတွင်မူ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ် ဗြိတိန်နိုင်ငံ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မစ္စတ်သက်ချာဦးဆောင်သော ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ အနိုင်ရခဲ့သည့် နှစ် ၃၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ကာလ်တန်တာဝါ၌ ကျင်းပခဲ့သည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံ ထိပ်တန်း နိုင်ငံရေးပါတီကြီးကို ၁၅နှစ်ကြာ ခေါင်းဆောင်ခဲ့သူ။

အတိုက်အခံဘဝမှ အာဏာရပါတီအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သူ။

အင်္ဂလန်၏ ပထမဆုံး အမျိုးသမီး ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် သက်တမ်း သုံးကြိမ်ဆက်တိုက် တာဝန်ယူခဲ့သူ။

"သက်ချာဝါဒ"ဟူ၍ တွင်ကျန်ရစ်စေခဲ့သူ။

"သံမဏိလေဒီ" ဘွဲ့ရ ထင်းမာ ပြတ်သားသော ကွန်ဆာဗေးတစ် နိုင်ငံရေးသမား မာဂရက် သက်ချာ၏ နိုင်ငံရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ။